

Стопанска Банка АД - Скопје

Консолидиран годишен извештај,
Консолидирани финансиски извештаи,
Консолидирана годишна сметка

За годината која завршува на 31 декември 2023 година

Стопанска Банка АД - Скопје

Консолидиран годишен извештај

За годината која завршува на 31 декември 2023 година

Стопанска Банка АД - Скопје

Годишен извештај
за 2023 година

Скопје, април 2024 година

Содржина:

Стопанска Банка АД - Скопје	1
Преглед на активностите во 2023 година	3
Економско опкружување	5
Банкарски сектор и СБ	9
Финансиско работење	9
<i>Приходи од камати</i>	10
<i>Приходи од провизии и надоместоци</i>	11
<i>Оперативни расходи</i>	11
Средства и Обврски	12
<i>Средства</i>	12
<i>Депозити и капитал</i>	12
Банкарство на мало	13
<i>Депозити на население</i>	13
<i>Кредитирање на население</i>	14
<i>Картична дејност</i>	14
<i>Банкарско осигурување и соработка со Пензискиот фонд</i>	15
<i>Дигитално банкарство и Контакт центар</i>	15
<i>СББ сегментот</i>	16
Корпоративно банкарство	16
Консолидација	17
КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА УСПЕХ.....	18
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА	19
Консолидирана супервизија	21
Адекватност на капиталот	21
Консолидирана годишна сметка	22
Процент на учество.....	22
Управување со ризици.....	22
<i>Управување со кредитен ризик</i>	25
<i>Управување со ликвидносен ризик</i>	27
<i>Управување со ризикот од промена на каматните стапки</i>	30

Управување со валутен ризик	31
Управување со оперативен ризик.....	32
Адекватност на капиталот, Интерен процес на оценка на адекватност на капиталот и Стрес тест	34
Активности за контрола на усогласеноста со прописите, спречување на перење пари и борба против финансирање на тероризмот	35

Согласно член 352 од Законот за трговски друштва, членовите на Управниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје (во понатамошен текст: „СБ“ и/или „Банката“) го подготвуваат приложениот Годишен извештај за работењето на Стопанска банка АД – Скопје за 2023 година. Извештајот се доставува до Надзорниот одбор кој го разгледува, одлучува по истиот („претходно усвојување“) и подготвува Писмено мислење и ги доставува до Собранието на акционери за разгледување и одобрување.

Согласно член 384, став 7 од Законот за трговски друштва, Годишниот извештај објективно ги презентира и објаснува главните фактори и околности коишто имаа влијание на работењето на Банката како и сите останати задолжителни елементи кои се важни за инвеститорската јавност и сите останати засегнати страни.

СТОПАНСКА БАНКА АД - СКОПЈЕ

УПРАВЕН ОДБОР

Диомидис Николетопулос
Генерален извршен директор и
Претседател на Управен одбор

Тони Стојановски
Генерален директор за корпоративно банкарство
и член на Управен одбор

Милица Чапаровска - Јовановска
Генерален директор за банкарство на мало
и член на Управен одбор

Бојан Стојаноски
Генерален директор за управување со ризици
и член на Управен одбор

Преглед на активностите во 2023 година

Минатата година, беше одбележана како година со продолжување на неизвесноста креирана од глобалните геополитички случувања како и проследување на ефектите од глобалниот раст на инфлацијата со која се соочивме во текот на 2022 година. Следствено, во текот на 2023 година централните банки продолжија со затегнување на монетарната политика, по чиј пример и Народната Банка ја зголеми основната каматна стапка во неколку наврати, достигнувајќи го нивото од 6,3% кое е највисоко во изминатата деценија.

И покрај заострувањето на финансиските услови и зголемување на трошоците за задолжување, банкарскиот сектор го потврди својот капацитет за справување со постоечката криза и продолжи активно да придонесува кон стимулирање на економската активност со поддршка на своите клиенти, со цел обезбедување на деловниот континуитет во новото опкружување. Како резултат на ваквите активности, втората половина од 2023 година беше проследена со стабилизација на ценовниот раст и генерално подобрување на макроекономското опкружување. Истовремено, надворешната позиција на економијата овозможи девизните резерви и понатаму да се одржуваат во безбедна зона. Целокупната домашна економска активност е во согласност со очекувањата за постепена стабилизација и раст во услови на сеуште присутна неизвесност главно поврзана со надворешните ризици.

Во вакво деловно опкружување, раководството на Банката и сите вработени, како и изминатите години, беа активно ангажирани за обезбедување на континуитет во извршување на оперативните активности, потребите на клиентите, економијата и општеството во целина. Главниот фокус беше ставен на подобрување на дигиталната инфраструктура, која во денешно време е повеќе од неопходен начин на комуникација. Банката останува посветена и тесно поврзана со своите клиенти, секогаш обидувајќи се да ги предвиди и процени нивните потреби нудејќи разумни и одржливи решенија и финансиски совети. Банката продолжува да го следи развојот на кризата и да ги презема сите потребни мерки.

Како една од системски значајните банки, Стопанска банка оствари исклучителни резултати во 2023 година, слично како и претходните години, односно добивката пред оданочување изнесува 3.853 милиони денари. Вкупната актива на Банката бележи зголемување од 7% и изнесува 131.363 милиони денари. Со вкупен капитал и

резерви од 25.728 милиони денари, Стопанска банка останува највисоко капитализирана банка со стапка на адекватност на капиталот од 16,6%.

Финансиски показатели

во милиони евра	2022	2023	change %
Индикатори на Билансот на успех			
Нето приходи од камати	68.4	93.2	36.3%
Нето приходи од провизии	14.6	13.2	-9.6%
Вкупни приходи	95.2	118.8	24.8%
Оперативни трошоци	-32.1	-35.3	10.0%
Нето оперативни приходи	63.1	83.5	32.3%
Исправка на вредност	-20.5	-20.8	1.5%
Добивка пред оданочување	42.6	62.7	47.2%
Нето добивка	38.6	56.4	46.1%
Индикатори на Билансот на состојба			
	2022	2023	change %
Вкупна актива	1,996.7	2,136.2	7.0%
Вкупен капитал	361.0	418.4	15.9%
Регулаторен капитал	273.0	298.9	9.5%
Кредити на клиенти (нето)	1,396.8	1,501.1	7.5%
Вкупни кредити (брuto)	1,449.1	1,557.8	7.5%
Кредити на население	908.2	961.2	5.8%
Корпоративни кредити	540.9	596.6	10.3%
Резервации	52.3	56.8	8.6%
Вкупни депозити	1,535.0	1,627.1	6.0%
Депозити на население	1,139.5	1,200.8	5.4%
Корпоративни депозити	395.5	426.3	7.8%
Финансиски коефициенти			
	2022	2023	change (bp)
Нето каматна маргина	4.1%	5.1%	104.5
Коефициент на расходи / приходи	33.7%	29.7%	-401.8
Поврат на средства - ROA	2.0%	2.7%	72.3
Поврат на капитал - ROE	11.3%	14.5%	315.6
Коефициент на кредити / депозити (брuto)	94.4%	95.7%	133.7
Коефициент на адекватност на капиталот	16.6%	16.6%	-6.4
Оперативни индикатори			
	2022	2023	change
Број на филијали	62	59	-3
Број на вработени (крај на период)	979	974	-5

Забелешка: Сите податоци во овој Извештај што се однесуваат на Стопанска Банка АД – Скопје се врз основа на финансиските извештаи изготвени во согласност со сметководствените прописи кои се применуваат во земјата и регулативата на НБРСМ

Економско опкружување

2023 година беше одбележана со продолжена неизвесност поради глобалните геополитички случувања, силните инфлациски притисоци кои беа проследени со заострување на монетарната политика, односно зголемување на каматните стапки. Сето тоа заедно предизвика забавување на глобалната економска активност, пренесена и во домашната економија. Иако крајот на 2023 година беше проследен со стабилизирање на цените и позитивни очекувања за економската активност во наредната година, сепак потенцијалните негативни ризици се сеуште присутни. Во такви услови, Народната банка донесе и макропрudentна мерка со што го воведе противцикличниот заштитен слој на капиталот за домашните банки за првпат на ниво од 0,5% во 2023 година со дополнително зголемување до нивото од 1,5% во 2025 година се со цел да се продолжи зајакнување на капиталната позиција на банките.

Во просек, домашната економија оствари реален раст од 1,2% на годишна основа, за целата 2023 година, што претставува забавување во однос на растот од 2,2% во претходната година. Економското забавување главно е поврзано со глобалното економско забавување по геополитичките случувања и силните инфлаторни притисоци. Согласно расходниот метод, финалната потрошувачка беше двигател на растот на БДП во 2023 година, додека бруто-инвестициите имаа негативен придонес како одраз на целокупното економско забавување. Сегашната геополитичка нестабилност и инфлаторните движења остануваат како потенцијални негативни ризици за претстојната година. Дополнително, домашната економска активност во 2024 година се очекува да биде под влијание и на парламентарните и претседателските избори заедно со глобалната економска активност на главните странски трговски партнери.

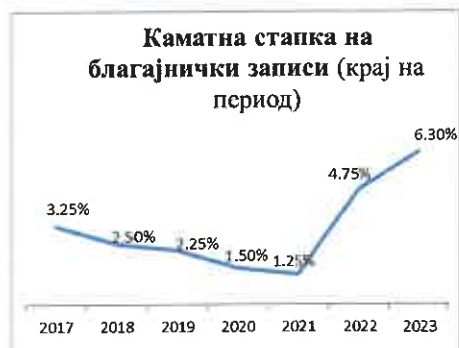

Масовните инфлаторни притисоци од 2022 година беа проследени со стабилизирање на цените особено во втората половина на 2023 година, како резултат на заострувањето на монетарната политика, поволните светски движења на цените на енергијата и интервенцијата на државата за замрзнување на цената на над 50 основни прехранбени производи. **Просечната стапка на инфлација во домашната економија за 2023 година беше 9,4%, со просек во последниот квартал од 3,4%.** Сепак, сè уште постои голема неизвесност за движењето на цените во идниот период, особено како последица на тековните геополитички тензии.

Во текот на 2023 година, НБРСМ, како и централните банки во светот, продолжи со заострување на монетарната политика, кое започна на крајот на 2021 година. Каматната стапка на благајничките записи достигна ниво од 6,3% што е највисоко во изминатата деценија.

Девизните резерви се на задоволително ниво и девизната ликвидност во банкарскиот систем останува соодветна. Сето тоа заедно придонесе за стабилизирање на домашните цени. Иако со сегашната состојба на домашните цени, доколку не се појават нови инфлаторни притисоци, постои потенцијален простор за релаксација на монетарната политика во наредниот период, НБРСМ наведува дека идните движења на монетарната политика сè уште се проследени со неизвесност. Со тоа, НБРСМ ќе продолжи внимателно да ги следи случувањата и потенцијалните ризици, нагласувајќи ја својата подготвеност да дејствува по потреба за поддршка на девизниот курс.

Во буџетот на РСМ за целата 2023 година е остварен дефицит од 674 милиони евра. Со оглед на тоа што остварувањето на приходите и расходите е речиси изедначено (раст од околу 14%), буџетскиот дефицит остана на слично ниво како и лани и изнесува 4,8% од БДП. Буџетскиот дефицит во целост се финансира преку задолжувањата на државата на странските и домашните пазари, како и од депозитите на државата кај Народната банка. **Јавниот долг на крајот на 2023 година изнесува 8.477 милиони евра или 58,4% од БДП.** Во

согласност со Стратегијата за управување со јавниот долг, останува настојувањето да се намали јавниот долг далеку под Мاستришкиот критериум од 60% до 2026 година.

Надворешната позиција во 2023 година остана стабилна со дефицит на тековната сметка од 1,4% од БДП. Приватните трансфери се зголемени за 5% во однос на претходната година на ниво од 2.563,7 милиони евра. Во однос на финансиската сметка, странските директни инвестиции се нешто пониски од 2022 година на ниво од 520 милиони евра. Позицијата на девизните резерви дополнително се зајакна и се зголеми за 17,5% во однос на 2022 година на ниво од 4.538,5 евра, овозможува доволна амортизација од потенцијални непредвидени шокови.

За време на 2023 година, и покрај сите надворешни случувања, банкарскиот сектор успеа да остане добро капитализиран, ликвиден и профитабилен. Како и во претходните години, банкарскиот систем продолжи да покажува способност да ја поддржува економијата во отежнати услови и дополнително да ги задоволи барањата на своите клиенти. На крајот на 2023 година, растот на вкупните депозити достигна 8,7% на годишно ниво. Притоа, корпоративните депозити забележаа раст од 13,2%, додека депозитите на население се зголемија за 7,9%. Кредитниот раст на крајот на годината достигна 5,1%. Кредитите на населението пораснаа за 6,7%, додека корпоративните кредити се повисоки за 3,3%. Нивото на нефункционални кредити го продолжи својот надолан тренд достигнувајќи 2,8% заклучно со 31.12.2023 година. Соодносот на кредити спрема депозитите на крајот на годината изнесува 83,2%. Стапката на адекватност на капиталот на банкарскиот сектор заклучно со 31.12.2023 година изнесува 18,1%. Стапките на профитабилност ROA и ROE беа на ниво од 2,0% и 16,1%, соодветно. И покрај силните шокови со кои се соочи нашата економија, стабилноста беше зачувана, но сепак ризиците кои се постоечки и понатаму наложуваат будно следење и претпазливост. Во тој контекст, со цел натамошно зајакнување на капиталната позиција на домашните банки, НБРСМ донесе дополнителна макропрudentна мерка за воведување на противцикличен заштитен слој на капиталот од 0,5% во 2023 година со натамошно зголемување до нивото од 1,5% во 2025 година.

Основни макроекономски показатели

	2019	2020	2021	2022	2023
Производство					
Бруто Домашен Производ (реална стапка на раст)	3.9	-4.7	4.5	2.2	1.2
Индустриско производство (годишна стапка на раст)	3.7	-9.5	1.4	-0.2	0.7
Цени, плати и продуктивност					
Индекс на трошоци на живот (годишен просек)	0.8	1.2	3.2	14.2	9.4
Индекс на трошоци на живот (крај на година)	0.4	2.3	4.9	18.7	3.6
Индекс на цени на производители (годишен просек)	0.9	0.8	8.5	21.9	3.0
Индекс на цени на производители (крај на година)	1.1	1.8	15.0	19.8	-2.1
Реални плати (годишна стапка на раст)	3.1	6.5	2.3	-2.7	5.4
Статистика на владини финансии					
Буџетско салдо (% од БДП)	-2.0	-8.0	-5.4	-4.5	-4.8
Надворешен сектор					
Биланс на тековна сметка (% од БДП)	-3.0	-2.9	-3.1	-6.0	1.5
Извоз на стоки и услуги (во милиони евра)	6,972.1	6,264.7	7,743.9	9,663.7	8,322.8
Увоз на стоки и услуги (во милиони евра)	8,585.2	7,644.6	9,618.4	12,375.7	11,148.5
Извоз на стоки и услуги (стапка на раст)	7.9	-10.1	23.6	19.9	0.3
Увоз на стоки и услуги (стапка на раст)	9.7	-11.0	25.8	25.8	-8.0
Бруто надворешен долг (во милиони евра)	8,154.4	8,536.1	9,576.6	10,855.8	11,462.0
Девизни резерви (во милиони евра)	3,262.6	3,359.8	3,643.3	3,862.9	4,538.5
Курс МКД / ЕУР (просек)	61.5	61.7	61.6	61.6	61.6
Монетарни агрегати					
М1 стапка на раст (дек. / дек.)	17.2	16.4	8.7	6.0	11.0
М2 стапка на раст (дек. / дек.)	9.9	11.2	10.3	6.4	6.1
М2 денари стапка на раст (дек. / дек.)	12.7	10.6	5.5	4.9	9.8
М4 стапка на раст (дек. / дек.)	9.3	6.9	7.0	5.1	8.7
М4 денари стапка на раст (дек. / дек.)	11.4	5.5	1.7	2.9	11.2
Кредити на приватен сектор	6.0	4.7	8.3	9.4	5.1
Каматни стапки					
Пазар на пари (годишен просек)	1.1	1.1	1.0	1.5	
Благајнички записи (годишен просек)	2.3	1.6	1.3	2.5	5.8
Пазар на пари (крај на период)	1.1	1.1	1.1	2.5	
Благајнички записи (крај на период)	2.3	1.5	1.3	4.8	6.3

Пазар на капитал

Индекс на Македонска Берза - МБИ (стапка на раст на крај на година)

34.0 1.2 30.8 -8.1 8.2

Извори: Министерство за финансии, Државен завод за статистика, Народна Банка на РСМ

Банкарски сектор и СБ

(во милиони евра)

Позиција/Показател	Banking sector	SB	Market share
Вкупна актива	12,143.1	2,136.2	17.6%
Вкупни кредити	7,128.5	1,557.8	21.9%
Вкупни депозити	8,296.2	1,627.1	19.5%
Кредитен раст-население	6.9%	5.8%	
Кредитен раст-правни лица	3.5%	10.3%	
Депозитен раст	9.5%	6.5%	
Поврат на средства (ROA)	2.0%	2.7%	
Поврат на капитал (ROE)	16.1%	14.5%	
Трошоци / Приходи (C:I)	43.4%	29.7%	
Нето каматна маргина (NIM)	3.5%	5.1%	
Нефункционална изложеност	2.8%	3.1%	
Адекватност на капиталот	18.1%	16.6%	

Извор: Податоците за банкарскиот сектор се од НБРСМ

Стопанска Банка АД Скопје поседува 18% од вкупната актива на банкарскиот сектор и приближно 1/5 од депозитите и кредитите. Во 2023 година, реализираната стапка на раст на бруто кредитите беше 7,5% и 6,5% на депозитите. Во анализираниот период, перформансите на Банката беа во многу аспекти подобри во споредба со вкупниот банкарски сектор како што е прикажано погоре. Имено, повратот на средства беше 2,7% наспроти 2,0%, нето каматната маргина 5,1% наспроти 3,5% и коефициентот трошоци/приходи далеку под банкарскиот сектор со извонредни 29,7% наспроти 43,4%. Стапката на адекватност на капиталот беше 16,6%.

Финансиско работење

Најважните аспекти од финансиското работење на Банката се посочени подолу:

Приходи од камати

Во текот на 2023 година, приходите од камати на кредити на население изнесуваа 62,3 милиони евра, со што имаа најголемо учество во вкупните приходи од камати од 61,7%. Во исто време, каматните приходи од корпоративни и други активности (инвестиции во хартии од вредност, меѓубанкарски пласмани и др.) изнесуваа 38,6 милиони евра, односно беа повисоки за 77,1% споредено со претходната година. Во услови на висока и брзорастечка инфлација и затегнување на монетарната политика од страна на Народната банка, која се фокусира на зголемување на каматните стапки, вкупните приходи од камати изнесуваа 100,9 милиони евра.

Во милиони евра

	2022	2023	% промена
Приходи од камати	72.0	100.9	40.3%
Кредити на физички лица	50.2	62.3	24.1%
Кредити на правни лица	15.5	24.2	56.1%
Останато	6.3	14.4	128.6%

Расходи од камати

Во согласност со рестриктивната монетарна политика, истовремено со растот на каматните приходи Банката регистрираше соодветно зголемување на расходите од камати.

Во милиони евра

	2022	2023	% промена
Расходи од камати	3.6	7.7	113.9%
Депозити на физички лица	2.2	5.7	159.1%
Депозити на правни лица	0.4	0.5	25.0%
Останати обврски	0.9	1.4	55.6%

Нето приходи од камати

Нето приходите од камати изнесуваа 93,2 милиони евра и се зголемија за 36,3% главно поради интензивните кредитни активности и зголемувањето на кредитното портфолио.

Во милиони евра

	2022	2023	% промена
Нето каматни приходи	68.4	93.2	36.3%
Каматни приходи	72.0	100.9	40.5%

Приходи од провизии и надоместоци

Во 2023 година, нето приходите од провизии и надоместоци достигнаа 13,2 милиони евра. Најзначајниот дел (49,2% од вкупните приходи од провизии и надоместоци на Банката) се однесува на надоместоци од трансфери на средства во износ од 6,5 милиони евра, забележувајќи раст од 1,6% во споредба со минатата година. Нето приходот од кредитни активности е втора по големина ставка на надоместок, која на крајот од 2023 година изнесуваше 2,0 милиони евра, што претставува 15,2% од вкупниот приход од провизии и надоместоци.

Во милиони евра

	2022	2023	% промена
Нето приходи од провизии и надоместоци	14.6	13.2	-9.6%
Кредити	3.9	2.0	-48.7%
Гаранции	0.8	0.9	12.5%
Трансфер на средства	6.4	6.5	1.6%
Останато	3.5	3.8	8.6%

Оперативни расходи

Во текот на 2023 година, Банката продолжи да се стреми кон оперативна совршеност и во трошочната ефикасност и во управувањето со ризиците, што резултираше со одржување на трошоците во согласност со очекувањата и одржување на одличен кредитен квалитет. Соочени со значително неизвесно опкружување како резултат на руската инвазија врз Украина, како и со огромен раст на инфлацијата, вкупниот оперативен трошок на Банката достигна 35,3 милиони евра. Воспоставената ефективна политика за ограничување на трошоците во комбинација со растечките приходи допринесе Банката повторно да го намали релативно нискиот коефициент на трошоци во однос на приходи на 29,7%, значително под просекот на банкарскиот сектор.

Средства и Обврски

Средства

Вкупните средства на Банката на крајот од 2023 година изнесуваа 2.136,2 милиони евра, што е за 139,5 милиони евра или 7,0% повеќе во споредба со 2022 година. Банката продолжи да го подобрува својот прудентен пристап со рамномерен раст, соодветна ликвидност и силна капитална база. Учеството на ликвидната актива во вкупната актива на Банката изнесува 18,8%. Вкупното кредитно портфолио достигна 1.557,8 милиони евра, од кои 596,6 милиони евра отпаднаа на корпоративни клиенти, додека изложеностите кон население изнесуваа 961,2 милиони евра.

Депозити и капитал

Во структурата на пасивата најголемо учество имаат депозитите на клиентите, кои партиципираат со 76,2%.

Вкупниот капитал забележа зголемување во однос на претходната година, и неговото учество се зголеми од 18,1% на 19,6%, пред се како резултат на зголемената профитабилност и способност на Банката да генерира профит за покривање не само на капиталните потреби туку и над тоа. Стапката на адекватност на капиталот се одржува согласно пропишаната регулатива.

Депозитната основа продолжува да претставува главен извор на финансирање на банкарските активности, која во текот на 2023 година оствари пораст од 6,0%, односно се зголеми од 1.535 милиони евра во 2022 на 1.627 милиони евра. Притоа, депозитите по видување имаа поголемо учество и дополнително се зголемија за 0,8 п.п. од 62,5% на 63,3% во 2023 г. додека валутната структура е во прилог на денарските депозити, кои исто така го зголемија својот удел за 0,6 п.п.

Банкарство на мало

2023 година ќе остане запаметена по продолжениот раст на каматни стапки кои се одразија на целокупното банкарско работење. Воениот конфликт во Украина кој се уште трае имаше негативен ефект на глобалната економија, доведе до забрзана инфлација и централните банки беа приморани да преземат мерки за затегање на инфлаторните движења што исто така резултираше со целокуоно економско забавување.

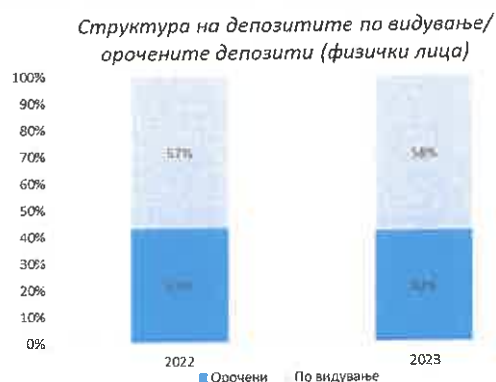
Како системска банка, во текот на 2023 година, Стопанска банка продолжи непречено да работи на подобрување на понудата на производи и услуги за своите клиенти се посвети на својата кредитна и депозитна понуда за граѓаните и СББ сегментот.

Депозити на население

Со зголемување на каматните стапки на депозитите очекувано базата на депозитите бележи раст во текот на 2023 година од речиси 5.5%, наспроти високата инфлација, намалените износи на слободни средства со кои домаќинствата располагаа во текот на годината. За Банката ова е доказ за вредноста на брендот, високата доверба и правилниот пристап во осмислувањето и развојот на производите.

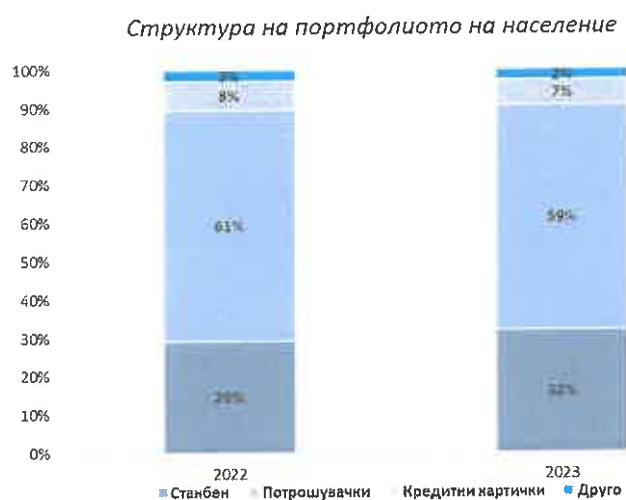
Депозитите по видување во однос на орочените депозити останаа балансираны во линија со пазарните движења како и депозитите по валутна структура.

Притоа, пораст се забележува и кај депозитите кои потекнуваат од сегментот на мали бизниси благодарение на фокусот на Банката кон овој сегмент и зголемениот број на активни клиенти.

Кредитирање на население

Во паралела со градежната експанзија, обезбедените кредити за население – станбениот и потрошувачкиот обезбеден кредит остануваат кредитните производи од избор на граѓаните во 2023 година. Банката соодветно го поттикна интересот на своите клиенти со промотивни понуди со што постигнат беше пораст од 6% во кредитирањето на населението, споредено со 2022 година.

Водејќи се од стратегијата на Банката портфолиото на **станбени кредити** бележи 16% годишен пораст, додека останатите кредитни производи остварија одржлив раст.

Картична дејност

Во делот на картичното работење, во текот на 2023 г банката го започна процесот на обнова на својата АТМ мрежа при што поставени беа 100 нови банкомати, сите со современи екрани на допир, можност за прифаќање на бесконтактни трансакции и високи стандарди за безбедност. Притоа 60 од поставените банкомати се со можност за прифаќање на готовина (какви банката првпат поставува) со што се поставија

основи за засилена дигитална трансформација. Можноста за уплата на готовина на банкоматите се овозможи во втората половина од годината и уште веднаш наиде на добар прием како од клиентите физички лица, така и од правните лица за уплата на дневен пазар. Дополнително, со овозможувањето на Google Pay во нашата земја, Стопанска банка е една од трите водечки системски банки кои ја овозможува оваа услуга на своите клиенти, при што воведувањето беше следено со голема наградна игра за MasterCard картичките на Стопанска банка.

Во текот на 2023 година се реализира 12% пораст на трансакциите со дебитните и кредитните картички издадени од Стопанска банка. Во делот на прифаќањето на картички на ПОС терминали и e-commerce реализиран е пораст прометот од 20% со истовремен пораст од 9% во бројот на продажни места што прифаќаат картички преку Стопанска банка. Во рамките на АТМ мрежата на Банката, реализиран е зголемен промет од 7% а воедно во насока на подобра услуга кон клиентите имплементирано е системско решение за АТМ мониторинг.

Банкарско осигурување и соработка со Пензискиот фонд

Како дел од проширените услуги достапни преку филијалите и контакт центарот на Банката, продажбата на банкарското осигурување продолжи со пораст и во текот на 2023 година, а широката лепеза на осигурителни производи се повеќе стануваат значаен елемент на продажните активности на Банката.

Покрај продажбата на осигурителни полиси вградени во кредитната понуда со цел подобрување и проширување на понудата, клиентите беа стимулирани со ваучери за дополнителни осигурителни производи кои можат по избор да ги искористат при купување на нови самостојни полиси.

Соработката со Триглав Пензиско Друштво во 2023 година се воспостави и прошири во повеќе филијали на Банката претставувајќи извор на дополнителни приходи од финансиско посредување но и можност за поголема финансиска соработка со клиентите преку можноста да се сервисираат со повеќе на финансиски услуги. Во текот на 2023 година беше остварен значаен пораст во однос на 2022 година кога иницијално беше воведена оваа услуга во портфолиото на банката.

Дигитално банкарство и Контакт центар

Дигиталното банкарство претставува примарен трансакциски канал кон кој банката ги ориентира своите клиенти. Во тој контекст, Стопанска банка настојува преку промоции и континуирана надолна на функционалностите во дигиталното

банкарство (е-банкинг/м-банкинг) да го зголеми бројот на корисници на дигиталното банкарство.

Во текот на 2023 реализиран е 15% пораст во активните корисници на дигиталното банкарство кај физичките лица и 7% пораст кај правните лица.

Контакт центарот на Банката (достапен 24/7) продолжува да биде канал за интеракција со клиентите по различни основи и бројот на месечни интеракции во 2023 година покажува дека клиентите преферираат да го користат овој канал за информирање, за продажба или пренесување на поплаки. Контакт центарот и во 2023 година даде значаен придонес како во продажба на кредитни производи така и во директното давање на советодавни и други услуги за клиентите како и 24/7 поддршка за картичките, трговците и за корисниците на дигитални банкарски услуги.

СББ сегментот

Во текот на 2023 година нашиот тим, достапен во сите филијали на Банката, остана во поддршка на активностите на микро и малите компании насочена кон нивен одржлив раст и развој. Оттука очекувано бележиме пораст во кредитирањето во овој сегмент споредено со 2022 година од 11,34% при што клиентите продолжија со трендот да користат кредити за обртен капитал но и во производство на електрична енергија за сопствени потреби од обновливи извори на енергија, при што Банката понуди соодветни кредитни решенија.

Улогата на тимот СББ референти ја дефинираме примарно како финансиски советници за микро и малите компании каде финансискиот менаџмент е вклопен во секојдневното работење и не добива целосен фокус. Придонесот кој го имаат нашите референти во соодветно управување со финансиите на нашите клиенти им носи значително олеснување, поголема ефикасност и одржливост.

Корпоративно банкарство

Макроекономското опкружување во 2023 година донесе бројни предизвици во реалниот и во финансискиот сектор. Економскиот раст продолжи со побавно темпо во споредба со претходните години со долготрајни ефекти од: геополитичките конфликти, Ковид-19 пандемијата и трговските тензии. Дополнително, геополитичките случувања продолжија да ја обликуваат динамиката на економските и финансиските пазари, со последици врз глобалната трговија и инвестициските текови. Покрај тоа, финансискиот пазар беше под влијание и од движењата на каматните стапки, коишто имаа растечки тренд во текот на годината, поттикнувајќи предизвици во кредитните портфолија на банките.

И покрај сериозните предизвици со бројни неизвесности на глобално и локално ниво, 2023 година е означена како година во која Стопанска банка продолжи со имплементација на стратегијата за раст на корпоративното кредитирање и зголемување на пазарниот удел во овој сегмент од банкарскиот пазар. Добро воспоставениот бизнис модел, широкиот спектар на производи и услуги за компаниите од сите сектори на економијата, посебно креирани според потребите и карактеристиките на бизнис моделот на секоја компанија, продолжи да генерира производството на корпоративни кредити и раст на корпоративното портфолио. Банката продолжи да ја зголемува понудата на производи и услуги за компании со можности за финансирање преку Стопанска лизинг и отворените кредитни линии на Банката со Развојната банка на Северна Македонија и Европската инвестициска банка, како и со Европската банка за обнова и развој.

Оттука, остварениот годишен раст на корпоративното кредитно портфолио на банката во 2023 година изнесува 10,3%. Како резултат на тоа, пазарниот удел на Банката во корпоративното кредитирање, заклучно со декември 2023 година, достигна ниво од 17,1%, што претставува зголемување од 1 п.п. во однос на претходната 2022 година.

Паралелно со кредитниот раст, банката континуирано го следи и анализира квалитетот на корпоративното портфолио, со цел да го задржи неговиот квалитет и перформанси.

Во период кој следи, банката ќе продолжи со рационално проширување на кредитното портфолио придружено со оперативна извонредност која ќе обезбеди одржлива профитабилност на СБ. Покрај континуираната поддршка во финансирањето на потребите за обртни средства и нови инвестиции на постоечки и нови корпоративни клиенти, Стопанска банка ќе се фокусира на финансирање на големи инфраструктурни и енергетски проекти кои се од високо значење за енергетската стабилност и идниот економски развој на земјата. Банката останува сигурен партнер на компаниите од сите сегменти на економијата, обезбедувајќи со таа соодветна награда за своите акционери и вработени и значително придонесувајќи за финансиската поддршка на корпоративниот сектор во земјата.

Консолидација

Банката изработува и консолидирани финансиски извештаи во кои е вклучено работењето на друштвото Стопанска Лизинг ДООЕЛ Скопје. Друштвото е правно лице, целосно контролирано од друго правно лице - Банката, позната како матично

претпријатие - матична банка. Финансиските извештаи на Стопанска Лизинг ДООЕЛ Скопје, се вклучени во консолидираните финансиски извештаи.

КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА УСПЕХ

за периодот од 1 јануари 2023 година до 31 декември 2023

(во илјади денари)

	Белешка	31 декември 2023	31 декември 2022
Приходи од камата		6.214.613	4.423.517
Расходи за камата		(470.605)	(218.776)
Нето-приходи/(расходи) од камата	6	5.744.008	4.204.741
Приходи од провизии и надомести		1.568.551	1.521.304
Расходи за провизии и надомести		(755.935)	(622.666)
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	7	812.616	898.638
Нето-приходи/(расходи) од тргување	8	100	26
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	9		
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	10	145.061	157.425
Останати приходи од дејноста	11	614.274	594.926
Удел во добивката на придружните друштва	24		

Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	12	(1.375.923)	(1.234.098)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	13	94.650	(27.112)
Трошоци за вработените	14	(1.071.536)	(962.641)
Амортизација	15	(160.910)	(130.520)
Останати расходи од дејноста	16	(948.210)	(887.545)
Удел во загубата на придружните друштва	24	-	
Добивка пред оданочување		3.854.130	2.613.840
Данок на добивка	17	(383.331)	(242.162)
Добивка за финансиската година		3.470.799	2.371.678

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА
за периодот од 1 јануари 2023 година до 31 декември 2023
(Во илјади денари)

	Белешка	31 декември 2023	31 декември 2022
СРЕДСТВА			
Парични средства и парични еквиваленти	18	24.657.005	22.469.444
Средства за тргување	19	-	2.021
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	20		
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21		
Кредити на и побарувања од банки	22.1 22.2	326.561	297.437
Кредити на и побарувања од други комитенти	23	92.309.131	85,916.705
Вложувања во хартии од вредност		11.408.416	10.386.884
Вложувања во подружници и придружени друштва	24		

Побарувања за данок на добивка (тековен)	30.1	-	
Останати побарувања	25	1.382.944	2.582.596
Заложени средства	26		
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	27	132.324	93.408
Нематеријални средства	28	192.505	136.870
Недвижности и опрема	29	957.600	907.733
Одложени даночни средства	30.2		
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	31	-	
Вкупно средства		131.366.486	122,793,098
ОБВРСКИ			
Обврски за тргување	32	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање	33	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-
Депозити на банките	34.1	996.050	2.902.315
Депозити на други комитенти	34.2	100.058.171	94,379,647
Издадени должнички хартии од вредност	35		
Обврски по кредити	36	2.739.776	1.930.696
Субординирани обврски	37		
Посебна резерва и резервирања	38	184.953	111.922
Обврски за данок на добивка (тековен)	30.1	143.984	892
Одложени даночни обврски	30.2		
Останати обврски	39	1.517.748	1,269,287
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	31	-	
Вкупно обврски		105.640.682	100,594,759

	Белешка	31 декември 2023	31 декември 2022
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	40		
Запишан капитал		3.511.242	3.511.242
Премии од акции			
Сопствени акции			
Други сопственички инструменти			
Ревалоризациски резерви	40	203.820	147.155
Останати резерви	40	831.373	831.373
Задржана добивка		21.179.369	17,708,569
Вкупно капитал и резерви		25.725.804	22,198,339
Вкупно обврски и капитал и резерви		131.366.486	122,793,098
Потенцијални обврски	42.1	20.388.699	21.033.816
Потенцијални средства	42.2	-	-

Консолидирана супервизија

Групата не е предмет на консолидирана супервизија од страна на НБРСМ, согласно Одлуката за консолидирана супервизија. Стопанска Лизинг не е предмет на консолидирана супервизија поради тоа што вкупната актива на подружницата е помала од 1 % од активата на матичната Банка.

Адекватност на капиталот

Согласно Одлуката од НБРСМ за консолидирана супервизија, доколку вкупната актива на подреденото лице е помала од 1 % од активата на матичното лице, подреденото лице нема да се вклучи во консолидираните финансиски извештаи за потребите на консолидираната супервизија. Врз основа на погоре наведеното, стапката на адекватност на капиталот не се утврдува на консолидирана основа.

Консолидирана годишна сметка

Групата изработува Консолидирана годишна сметка согласно Законот за трговски друштва. Финансиски информации обелоденети во годишниот извештај за работата, се конзистентни во сите аспекти со консолидираната годишна сметка на Групата и со финансиските информации обелоденети во ревидираните консолидирани финансиски извештаи на Групата.

Процент на учество

Матичната банка учествува со 100% сопственост во Стопанска Лизинг ДООЕЛ Скопје.

Управување со ризици

Функцијата за управување со ризици на Стопанска банка АД Скопје се фокусира на одржување на профилот на ризик во рамките на воспоставениот апетит за ризик, притоа обезбедувајќи балансиран раст и соодветен квалитет на кредитното портфолио. Мисијата на Банката за управување со ризици е да обезбеди управување со сите видови ризици за Банката да остане безбедна за своите депоненти и другите засегнати страни, додека со текот на времето создава добри приноси за своите акционери, во согласност со деловната стратегија на СБ, конзистентна со најдобрите практики и целосно усогласени со регулаторните барања.

Стопанска Банка АД Скопје е една од најголемите финансиски институции во земјата која нуди банкарски услуги, преземајќи и управувајќи со ризици како дел од своите дневни активности. Банката работи воопкружување кое носи предизвици и промени, и соодветно ја препознава изложеноста кон ризиците во банкарското работење и потребата за нивното ефективно управување. Главната цел на функцијата за управување со ризик на Банката е да го заштити интересот на своите клиенти и акционери преку прудентно управување со ризиците поддржано од силна култура на ризик, соодветно управувана ликвидност и силна капитална база. Банката управува со овие ризици преку сеопфатна рамка што го интегрира управувањето со ризиците во секојдневните деловни активности и стратешкото планирање. Рамката за прифатливо ниво на ризик (Risk Appetite Framework - RAF) се развива и воспоставува со цел да се користи како клучна алатка за управување заради подобро усогласување на деловната стратегија, финансиските цели и управувањето со ризикот и претставува суштински механизам за поддршка на надзорот на извршувањето на стратегијата во рамките на граници на ризик со кои Банката е подготвена да работи.

Во 2023 година, Рамката за прифатливо ниво на ризик беше ревидирана и подобрена преку воведување на нови показатели за прифатливото ниво на ризик, ревидирање на праговите на рано-предупредување, толеранција на ризик и капацитет на ризик, ревидирање на ранговите (Tiers) и дефиницијата на прифатливо ниво на ризик (Credit Appetite Statement), како и воспоставување на новата методологија за лимити по дејности во корпоративното портфолио.

Примарната улога на независната функција за управување со ризици на Банката е правилно и навремено идентификување, мерење и управување со ризиците во нормални и специфични економски услови, како и надзор дали деловните активности се во согласност со стратегијата и прифатливото ниво на ризик на Банката. Со цел да се одржи адекватен профил на ризик, Банката користи алатки како што се прудентни критериуми за ризик, оценка на ризици, модели за рангирање и вреднување кои постојано се разгледуваат, валидираат и подобруваат во согласност со најдобрите практики во банкарската индустрија.

Ефективното управување со ризиците бара тоа да се спроведува низ целата банка. Структурата за ризик и контрола на СБ се заснова на моделот на управување со „три линии на одбрана“, воведен во 2019 година. Секоја линија има специфична улога и дефинирани одговорности, при што извршувањето на задачите се разликува од контролата на истите. Трите линии тесно соработуваат за да ги идентификуваат, проценат и намалат ризиците. Прво и најважно, бизнисот (вклучувајќи ги и функциите за поддршка) има сопственост над ризиците, со кои управува и презема одговорност (прва линија). Рамката за управување со ризици на Банката е обезбедена од функцијата Управување со ризици и Усогласеност со прописи (втора линија). Двете функции подразбираат преземање ризик и следење на профилот на ризик. Внатрешната ревизија (трета линија) обезбедува независна контрола, совети и увид во квалитетот и ефективноста на внатрешните контроли, управувањето со ризиците, усогласеноста со прописите и управувањето со Банката.

Функцијата за управување со ризици на СБ го поддржува Управниот одбор при дефинирање на прифатливото ниво на ризик, стратегиите, политиките и лимитите на изложеност. Исто така, овозможува увид и поддршка за целата Банка за прашања поврзани со ризик. Главни финансиски ризици за СБ се кредитниот ризик, ликвидносниот ризик и пазарниот ризик. Во актуелните сложени деловни услови, СБ е исто така изложена на нефинансиски ризици како што се оперативниот, ИТ и ризикот од неусогласеност со прописите.

СБ има воспоставена рамка на политики, процедури и стандарди за управување со ризици за да создаде конзистентност низ целата организација и да дефинира барања

што се задолжителни за сите деловни единици. Сениор менаџментот на Банката е одговорен за спроведување и за придржување до политиките, процедурите и стандардите. Политиките, процедурите и стандардите редовно се ревидираат и ажурираат за да се рефлектираат промените во барањата, пазарите, производите и практиките.

Новата одлука за макропрudentните инструменти се фокусира на квалитетот на кредитната побарувачка од физичките лица. Со оваа одлука се пропишуваат начинот на пресметување на показателите за квалитетот на кредитната побарувачка и се дефинираат максималните прагови. Банката спроведе Проект со цел да обезбеди целосна усогласеност на работењето на Банката со оваа Одлука.

Во 2023 година, Советот на Народна Банка ја донесе новата Одлука за методологијата за управување со кредитниот ризик, започнувајќи со нејзина примена од 2024 година, со цел натамошно усогласување со новите регулаторни барања воведени во Европската Унија. Со Одлуката се пропишува нов начин на утврдување на нефункционалните кредитни изложености кој ги зема предвид праговите на значајност, како и се зајакнуваат критериумите за следење и контрола на квалитетот на кредитното портфолио на банките. Исто така, се зајакнуваат правилата за реструктурирање на кредитните изложености на банките кон клиентите кои се соочуваат со финансиски потешкотии. Во текот на 2023 година Банката го започна и успешно го заврши Проектот за имплементација на соодветни промени во системите на Банката и прилагодување на работењето на Банката кон новите барања, со што се обезбеди целосна усогласеност на Банката со одредбите од новата Одлука.

Кон крајот на 2023-та година, постепеното стабилизирање на инфлацијата и поволниот девизен пазар го одбележаа макроекономското опкружување во кое делуваат банките, но сепак сè уште постојат ризици и неизвесности, главно поврзани со глобалните фактори, односно геополитичките притисоци. Се очекува дека во 2024-та година неизвесноста и понатаму ќе продолжи.

Останува цел на Банката, дури и во овие тешки времиња, да се стреми кон континуирано подобрување на рамката за управување со ризици во согласност со регулаторните барања и меѓународните стандарди, најдобрите практики, како и променливите услови на пазарот и и предизвиците од макроекономско опкружување.

Културата за ризик е важна интегрална компонента на управувањето со ризиците и Банката има активен пристап кон зголемување на свесноста за ризик и зајакнување на културата за ризик на сите нивоа на работење, преку соодветни обуки и работилници. Целта на Банката е да обезбеди воспоставување на здрава и конзистентна култура на ризик која е соодветна на обемот, сложеноста и природата

на нејзиното работење, како и во согласност со регулаторните/надзорните барања и со најдобрите деловни практики, заснована на цврсти вредности со кои раководството на Банката внимателно управува. Функцијата за управување со ризици на СБ е поткрепена со ефективна култура на ризик.

Управување со кредитен ризик

Како еден од најзначајните ризици на кои Банката е изложена е кредитниот ризик. Од тие причини, за Банката е од суштинско значење да се потпре врз сеопфатно знаење и разбирање на дејноста на клиентот, секторот, управувањето, целите, финансиските показатели, можностите и предизвиците со цел да преземе соодветна одлука. За таа цел, кредитните политики на СБ за прудентно кредитирање вклучуваат детална проценка на ризиците пред која било кредитна одлука и општ сет на минимум стандарди за проценка на кредитниот лимит, одобрувањето, обновувањето и следењето на кредитната изложеност. Извршените кредитни проценки се поддржани од систем за рангирање на ризиците и статистички модел на бодување кој, врз основа на разновидните квантитативни и квалитативни податоци, обезбедува квантификација на нивоата на кредитен ризик. Конечно, воспоставени се овластени тела за кредитно одобрување со искусни и професионални членови за одобрување и обновување на кредитните изложености.

По воспоставувањето на кредитен однос, СБ применува процес на интензивно следење кој овозможува рана идентификација на какво било влошување на профилот на ризик на клиентот или на група клиенти. Процесот на следење се состои од редовно ревидирање на кредитите во текот на животниот циклус на производот, внатрешна класификација на ризиците, систем за рано предупредување и систем за идентификување на сигнали за значително зголемување на кредитниот ризик SICR (Significant Increase of Credit Risk) и неможност за наплата од клиентот UTP (Unlikely to Pay), кои заедно ги идентификуваат раните сигнали на влошување на кредитоспособноста на клиентите и се стремат кон обезбедување навремено преземање на потребни дејства со цел да се минимизира загубата. Кредитната изложеност исто така континуирано се следи според воспоставени лимити на концентрација по сектор, вид на обезбедување, рангирање на должникот итн., во согласност со Рамката за прифатливо ниво на ризик на Банката.

Во линија со најдобрите меѓународни практики, и следејќи го процесот и методологијата за исправка на вредноста и посебна резерва, Банката обезбедува адекватно ниво на резервации за потенцијални загуби по кредити.

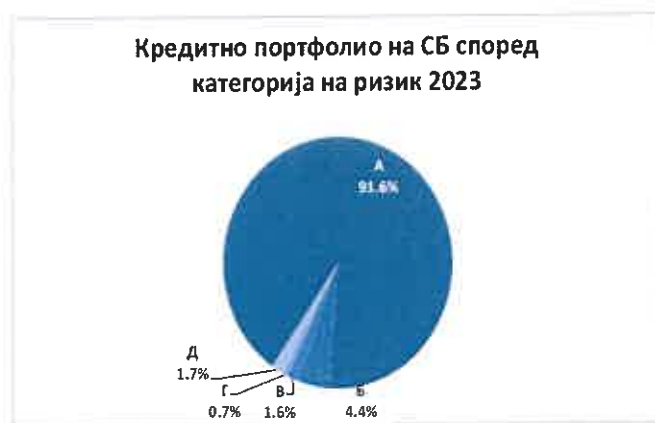
Во текот на 2023 година, Банката внимателно ги надгледуваше економски услови кои преовладуваа, обезбедувајќи отпорност наспроти тековните предизвици.

Стабилноста на инфлацијата и намалената нестабилност на пазарот останаа истакнати фактори кои го обликуваа оперативниот работње. Функцијата за управување со кредитниот ризик на Банката продолжи да игра клучна улога во заштитата на институцијата од потенцијални економски загуби и во обезбедувањето претпазливи практики за кредитирање. Банката беше во блиска соработка со своите клиенти и сите релевантни засегнати страни со цел ефективно и ефикасно да го олесни совладувањето на некои од предизвиците. И покрај некои предизвици, Банката ја одржа својата траекторија на раст и го задржа силниот квалитет на своето портфолио.

Сите нејзини цели, алатки и јасна структура на управување со ризик се вградени во Кредитните политики на Банката и Рамката за прифатливо ниво на ризик на Банката, одобрени од Надзорниот одбор на Банката. Оваа институционална рамка ја нагласува нашата посветеност на здрави практики за управување со ризик и усогласеност со регулативата.

Квалитет на кредитното портфолио

Во рамки на имплементираната солидна рамка за управување со кредитен ризик, СБ успеа да одржи солидно и разновидно кредитно портфолио во 2023 година. Растот на кредитното портфолио, проследено со одржување на низок и контролиран коефициент на нефункционални пласмани е една од главните стратешки цели, којашто банката успеа да ја оствари во изминатата година и покрај зголемените инфлаторни притисоци, и предизвиците од глобалните геополитички случувања.

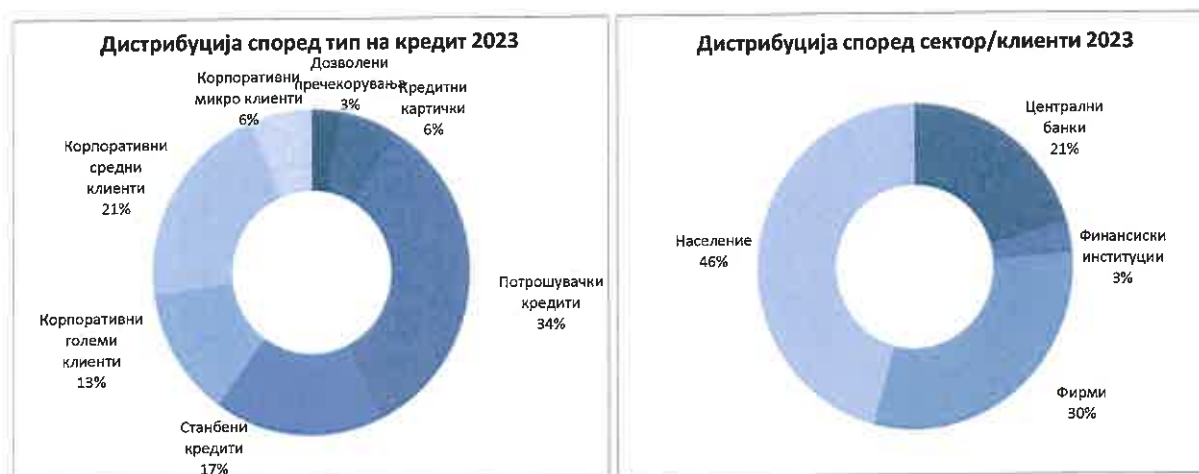
Согласно Методологијата на НБРСМ, секоја изложеност на кредитен ризик се класифицира во една од петте категории (А, Б, В, Г и Д). Изложеноста во рамки на најдобрата категорија на кредитен ризик „А“ е 91,6% во 2023 година, додека изложеноста класифицирана во „Б“ категорија, е на ниво од 4,4%. Изложеностите класифицирани во категорија „Г“ и „Д“ со висок кредитен ризик сочинуваат 2,4% од

кредитното портфолио на Банката што претставува намалување од 0,6 процентни поени во споредба со 2022 година.

Структура на концентрацијата

Кредитниот ризик од концентрација е ризик од загуба поради недостаток на диверзификација на ризиците во портфолиото, предизвикан од релативно големи концентрации на изложености кон позитивни и во голема мера поврзани договорни страни (коминтенти). Со цел да се избегнат прекумерни концентрации на кредитен ризик, СБ има за цел да го диверзифицира кредитниот ризик и да утврди лимити кон клиенти поединци и групи на поврзани клиенти (концентрација на должници), изложеност во рамките на одреден индустриски сектор (концентрација на индустрија), вид на обезбедување итн. Утврдените лимити се ревидираат најмалку на годишна основа како дел од политиките и процедурите за кредитен ризик.

СБ ја следи кредитната изложеност во однос на поставените лимити на концентрација на редовна основа, поткрепувајќи ги заклучоците со соодветни корективни мерки.

Управување со ликвидносен ризик

Управувањето и одржувањето на ликвидноста е една од примарните функции на Банката со цел да се овозможи непречено реализирање на паричните текови, како за потребите на клиентите, така и за реализирање на деловните цели на Банката. Банката има воспоставено систем на три-линии на заштита, каде примарната функција на управување со ликвидносниот ризик се изведува од страна на Секторот за средства и ликвидност, втората линија на заштита е на страната на Секторот за управување со ризици и третата линија се спороведува од страна на Секторот за внатрешна контрола.

Ликвидноста се управува на дневна основа имајќи ги предвид дефинираните рамки и лимити утврдени со интерните акти и пропишаната регулатива од страна на Централната Банка. При тоа, се земаат предвид автономните движења на паричните текови од страна на клиентите, нивната валутна и рочна структура и истите се ставаат во корелација со зацртаните деловни цели на Банката. Во случај на потреба, се преземаат активности и инструменти со цел да обезбедат целосно покривање на автономните со деловните потреби на Банката.

За таа цел, Банката има воспоставено сет на политики, планови и сценарија, кои покрај тоа што се реализираат, истите се постојано предмет на тестирање и проверки со цел нивно за нивно унапредување.

Како што е претходно споменато, Стопанска Банка се финансира во најголем дел од депозитите, кои пак најмногу се карактеризираат со автономни парични текови кои следат различни потреби. Со цел да одговори на ликвидносните потреби, Банката располага високо квалитетна ликвидна актива, која во секој момент може да се претвори во расположиви парични средства, за да одговори на потребите, доколку се случат. Високата ликвидна актива се состои од средства и инструменти како парични средства, високо квалитетни хартии од вредност и парични средства пласирани во странски банки, во рочна и валутна структура која соодветствува на потенцијалните одливи на средства.

Покрај управувањето со паричните текови, Банката на континуирана основа ги следи регулативните барања, како отворената девизна позиција, стапките на покриеност на ликвидност и многу други дополнителни интерни индикатори.

Регулаторни обврски

Просечното одржување на денарската задолжителна резерва во текот на 2023 година изнесуваше 100,13% при утврдено регулаторно минимално ниво од 100%, поради што Банката настојува да ја исполнува оваа регулатива на пропишаното ниво, без при тоа да биде изложена на дополнителни трошоци.

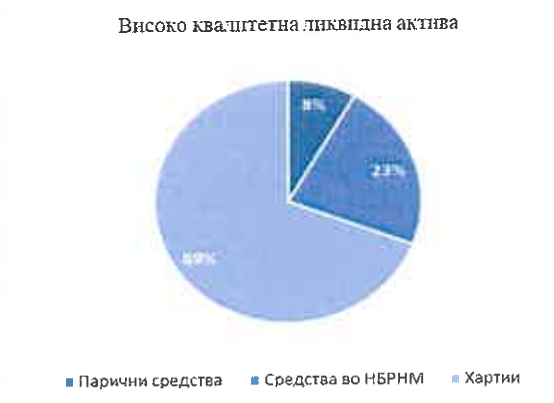
Стапката на покриеност на ликвидност (LCR), дефинирана како показател на висококвалитетната ликвидна актива во однос на нето паричните одливи е исто така над пропишаниот минимум од 100%, и во просек е 2,5 пати повисока од минимумот.

Интерните ликвидносни показатели кои се известуваат во Народната банка, исто така, се одржуваат над утврдените интерни лимити.

Структура на ликвидни средства

Во рамките на билансот на состојба, ликвидносните средства се состојат од: парични средства, средства во Централната Банка, хартии од вредност и парични средства инвестирани во странски банки. Вкупната состојба на овие позиции со состојба 31.12.2023 година изнесува 592 милиони евра, односно истите остварија пораст од 10% во однос на 2022 г.

Доколку се земат предвид високоликвидните средства согласно дефиницијата на НБРМ кои се употребуваат при пресметка на стапките на ликвидност, (кои не ги земаат предвид средства на Банката кои доспеваат во следните 30 дена), високоликвидната актива со состојба 31.12.2023 се состои од 69% хартии од вредност, 23% средства кај Централната Банка и 8% парични средства.

Операции на финансиските пазари

Дирекцијата за тргување ги реализира активностите на финансиските пазари, кои се состојат од менувачко работење, девизен пазар - преку шалтер и преку електронско тргување, меѓубанкарски пазар и тргување со хартии од вредност. Покрај сервисирање на клиентите во споменатите сегменти, Дирекцијата реализира и активности за потребите на ликвидноста на Банката, одржувањето на отворената девизна позиција и дефинирање на курсевите за курсните листи за различни потреби.

Банката, во текот на 2023 година, продолжи успешно да ги услужува компаниите и физичките лица со купопродажба на девизи остварувајќи поголем промет во однос на претходната година. Најголемиот дел од девизните средства, СБ ги обезбеди од сопствени извори, а помал дел од останатите банки поддржувачи и НБРСМ. Вкупниот обем на девизниот пазар изнесуваше 1,56 милијарди евра, од кои 45% беа трансакции за купување на девизи, а 55% беа трансакции на страната на продажбата. Од аспект на валутната структура, 87% беа трансакции во евра, 10% трансакции во американски долари и само 3% трансакции во останати валути.

Во делот на тргување со хартии од вредност, Банката покрај за своето портфолио, активно учествува и за клиентите и тоа на домашен пазар и на странски пазари, каде покрај инвестирање во домашно-издадените евро обврзници, клиентите имаат можност да инвестираат и во странски хартии од вредност преку делот за брокерско работење. Дополнително, Банката овозможува и активности на чување на хартии од вредност за клиентите.

Соработката со домашните и странски банки се одвива на секојдневна основа за потребите на пласирање на вишоците на ликвидни средства во депозити кај првокласни меѓународни банки. Банката располага со системи за комуникација и тргување и тоа Bloomberg & Reuters, кои овозможуваат пристап во реално време на светските берзи.

Управување со ризикот од промена на каматните стапки

Ризикот од промена на каматните стапки претставува веројатност промените во каматните стапки негативно да влијаат врз вредноста на финансискиот инструмент, портфолиото или Банката како целина.

Процесот на СБ за управување со ризикот од промена на каматните стапки ја одразува стратегијата на Банката за ризици, толеранцијата на ризици, деловните активности, севкупното оперативно опкружување и пазарните услови, имајќи ги предвид можните промени на каматните стапки и нивното влијание врз добивката и економската вредност на капиталот на Банката.

СБ ја препознава својата изложеност на ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности (РПКСПБА) и потребата за негово ефикасно управување како интегрален дел од посветеноста на Банката да ги штити интересите на своите клиенти и акционерите. Во тој поглед, СБ ја препознава важноста на управувањето со РПКСПБА во ефикасното управување со нејзиниот биланс на состојба, нејзиниот капитал и нејзиниот тек на заработка.

Банката ја анализира чувствителноста на нето каматните приходи и вредноста на капиталот од промената на каматните стапки. Оваа чувствителност произлегува од различните периоди на достасување како и од периодот на преоценка на различните позиции во билансот на состојба. Оценката на ризикот од промена на каматните стапки се врши преку следење на изложеностите кои произлегуваат од портфолиото на банкарски активности, земајќи го предвид фактот дека нема портфолио на тргување чувствително на каматни стапки во билансот на состојба на СБ.

Банката има воспоставено рамка за управување со ризикот од промена на каматните стапки со цел да се минимизираат ефектите од негативни промени во идните каматни стапки и да се обезбеди навремено идентификување, мерење, следење и ублажување на изложеностите на ризик од промена на каматните стапки. Рамката ги опфаќа факторите на ризик и нивна оценка, методологиите за мерење, методологијата за стрес тестирање, ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, неговата метрика и лимити со цел да се осигури негово соодветно мерење, следење и контрола.

Главната цел на управувањето со ризикот од промена на каматните стапки е да се ублажи ризикот од создавање загуби кои произлегуваат од промените на пазарните каматни стапки до прифатливо ниво преку соодветно моделирање на структурата на каматочувствителните позиции во билансот на состојба и вонбилансните позиции.

На крајот од 2023 година, коефициентот на вкупната нето пондерирана позиција во однос на регулаторниот капитал беше под регулаторниот максимум од 20% и резултираше во незначителна изложеност кон ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности.

СБ продолжува да управува со изложеностите кон ризикот од промена на каматната стапка во портфолиото на банкарски активности преку воспоставување соодветна структура на позиции чувствителни на промени на каматните стапки, со цел тие средства и обврски да бидат во силна корелација, што резултира во незначителен јаз помеѓу преоценката и достасаноста, а со тоа и ниско ниво на изложеност на ризик од промена на каматните стапки.

Управување со валутен ризик

Управувањето со отворената девизна позиција претставува секојдневна активност преку која се контролира изложеноста на Банката кон девизниот ризик. Во текот на секојдневното работење се случуваат трансакции во различни валути, кои на крајот на денот создаваат позиции кои се предмет на ревалоризација и генерирање на курсно разлики. Покрај следењето на дневните промени на курсевите, Банката презема активноста за следење и контрола на девизната позиција во посакуваните рамки. Регулаторните рамки предвидуваат граници на движење на позиција од +/- 30% во однос на сопствените средства, но Банката настојува секогаш да се движи на пониско ниво.

Во девизната структура на билансот доминира еур валутата, додека постојат позиции и во останатите валути кои се пропишани и со курсната листа на НБРСМ.

Изложеноста кон девизна позиција се однесува само на еур валутите, додека изложеностите кон другите валути се сведуваат околу 0.

Управување со оперативен ризик

СБ применува сеопфатна Рамка за управување со оперативниот ризик (ORMF) со цел идентификување, управување и спречување на оперативни ризици кои резултираат од несоодветни или паднати системи, внатрешни процеси, човечка грешка или надворешни влијанија.

СБ има конзистентна и високо квалитетна Рамка за управување со оперативен ризик со цел да:

- Промовира свесност за оперативниот ризик и култура за ризици во целата Банка, на тој начин понатаму придонесувајќи кон ефикасен процес и ефективна контрола;
- Воспостави комплет на фундаментални стандарди за управување со оперативниот ризик во Банката што води кон избегнување на неочекувани и катастрофални загуби и минимизирање на очекуваните загуби;
- Осигури дека деловните цели се исполнуваат со контрола на ризиците;
- Обезбеди економичност при работењето со намалување на обемни издатоци и избегнување на прекумерни или застарени контроли;
- Обезбеди конзистентност со соодветни најдобри практики и усогласеност со регулаторните (квантитативни и квалитативни) барања;
- Го подобри користењето на регулаторниот капитал во врска со оперативниот ризик;
- Го подобри квалитетот на информациите за оперативниот ризик што доведува до поинформирано донесување одлуки за ризик и распределување на капиталот.

Рамката има за цел да ги одржува оперативните ризици во рамки на умерен/низок профил на ризик и истата е во линија со апетитот за ризици на Банката и НБГ Групацијата.

Моделот за управување со оперативен ризик на СБ се базира на “модел со три линии на одбрана”, креиран за ефективно управување со оперативниот ризик (OR). Процесот на управување со оперативниот ризик (ORM процес) е силно вграден во дневните бизнис процеси на Банката.

Според дефиницијата на Базел, Рамката усвоена од страна на Стопанска банка, оперативниот ризик вклучува и правен ризик, ризик од неусогласеност, ризик од

перење на пари и финансирање на тероризам, како и ризик од несоодветност на информативни системи.

Со унапредување на ORMF, Стопанска банка ги обезбедува основите, принципите и аранжманите на управување за дизајнирање, спроведување, следење, преглед и континуирано зајакнување на управувањето со оперативниот ризик низ целата банка.

Како круцијална аналитичка алатка во процесот на управување со оперативен ризик се смета примената на новото софтверско решение за управување со оперативен ризик (IBM GRC Platform Connected Risk) кое е во примена и на ниво на Групација како високо софистицирано аналитичко системско решение. Овој софтвер овозможува поефикасно управување со оперативен ризик, подобар преглед на изложеноста на Банката на овој ризик, многу подобар мониторинг и контрола на процесот на евидентирање на реализираните загуби, како и следење на процесот на иницирање и на статусот на реализација на Акциски планови.

Во управувањето со оперативниот ризик, Стопанска банка се базира на следниве клучни компоненти на рамката и нивните соодветни политики за внатрешно управување:

- Политика за управување со внатрешни настани (IEM Policy);
- Политика за клучни индикатори на ризик (KRI Policy);
- Политика за самопроценка и контрола на ризици (RCSA Policy).

Севкупниот фокус на процесот за управување со оперативен ризик (ORM процесот) во 2023 беше насочен на понатамошно зајакнување на функцијата за управување со оперативниот ризик во целата банка преку посветување значително внимание на пријавувањето штетни настани, мерки за нивно ублажување и дефинирање на оперативни ризици во сите сегменти. Подигнување на културата за оперативен ризик и свесноста за прашањата од оперативен ризик, како и зајакнато следење на изложеноста на оперативен ризик се постигнува со интензивна проактивна улога од страна на Секторот за управување со ризици, со намера изложеноста на оперативен ризик да се елиминира или ублажи во согласност со профилот на ризици на Банката, стратегијата за ризици и бизнис целите.

ORMF на СБ обезбедува структуриран пристап за управување со оперативниот ризик. Применува конзистентни стандарди и техники за проценка на оперативните ризици.

Во рамките на годишниот стрес тест на Банката се врши и стрес тестирање на оперативниот ризик чија цел е да ја оцени способноста на Банката за ублажување на

главните загуби кои произлегуваат од несоодветни или неуспешни внатрешни процеси, луѓе и системи или од надворешни настани.

Адекватност на капиталот, Интерен процес на оценка на адекватност на капиталот и Стрес тест

Одржувањето силна капитална база како предуслов за раст на бизнисот и апсорбер на сите можни ризици претставува приоритет и главен фокус на Банката. Вкупниот регулаторен капитал на Банката со состојба од 31.12.2023 година изнесуваше 299,3 милиони евра, од кои основниот капитал (Tier 1) изнесуваше 297,8 милиони евра, а дополнителниот капитал (Tier 2) изнесуваше 1,5 милиони евра, што резултираше во коефициент на адекватност на капиталот од 16,58% со состојба од 31.12.2023 година.

Како дел од прудентно воспоставената Рамка на управување со ризици, Банката редовно спроведува Интерен процес на оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP) и ја оценува отпорноста на адекватноста на капиталот преку стрес тестирања, при тоа земајќи ги предвид тековните околности и ризиците кои доминираат во моментот на стрес-тестирањето, предвидувајќи ги очекуваните ризици. Интерниот процес на оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP) на Банката потврдува дека капиталот на СБ е доволен за покривање на сите материјални ризици на кои е изложена Банката, како и дека утврдениот вишок на капитал е повеќе од доволен да ги покрие сите ризици кои не може адекватно да се квантифицираат, но на кои Банката е изложена во текот на своите редовни бизнис активности. Како што е пропишано, стрес тестирањата се исто така интегрален дел од рамката за управување со ризици, особено потребни да обезбедат проценка и да обрнат внимание на големината на финансиските загуби и нивното влијание врз севкупниот бизнис, вклучувајќи ја и адекватноста на капиталот. Во текот на 2023 година, Банката спроведе различни стрес тест сценарија вклучувајќи и негативно сценарио кое ги опфаќа импликациите од пролонгираните негативни гео-политички случувања проследени со забавување на економијата и дополнително растење на цените, се со цел да се испита чувствителноста на претходно утврден сет од екстремни но веројатни шокови. Стрес тестирањата го земаа предвид влијанието од различни сценарија од доменот на кредитниот ризик, ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, ликвидносниот ризик, валутниот ризик и оперативниот ризик, како и сценарија кои вклучуваат комбинација од сите ризици.

Резултатите од стрес тестирањата докажаа дека Банката може да се справи и е отпорна дури и на многу песимистички претпоставки. Таквата отпорност воглавно го

одразува прудентното управување со ризиците, добро воспоставениот бизнис модел, стратегијата, системите и процедурите кои овозможуваат одржлива и силна капитална база и позиција на висока ликвидност, како силен штит од сите можни ризици и шокови.

Активности за контрола на усогласеноста со прописите, спречување на перење пари и борба против финансирање на тероризмот

Во текот на 2023 година, Секторот за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите спроведе голем број на активности за следење на примената на сите релевантни новини во домашната и меѓународната регулатива поврзани со банкарското работење преку постојана имплементација на ефикасен систем за контрола на активностите на СБ во согласност со важечките домашни и меѓународни прописи. Овие активности вклучуваа:

- Воспоставување на ефикасни интерни процедури и организациски структури за идентификување, следење и управување со можните ризици поврзани со усогласеноста на СБ со важечките прописи;
- Континуирана обука на вработените на Банката;
- Редовно, најмалку на месечно и на полугодишно ниво, доставување на извештаи до Управниот одбор и Надзорниот одбор;
- Континуирана соработка со релевантните надворешни институции во согласност со Законот за банките;
- Редовно поднесување на извештаи до даночните органи на САД во согласност со Законот FATCA, итн.,

со што се обезбедува добра репутација и кредибилитет на СБ пред нејзините акционери, клиенти, инвеститори, регулаторни и супервизорски органи и други надлежни институции како и развој на култура за усогласеност со прописите кај сите вработени на СБ.

Во врска со активностите за Спречување на перење пари (СПП) и Борбата против финансирање на тероризам (БФТ), во текот на 2023 година Секторот спроведе низа активности за примена на мерките и активностите согласно Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам (Закон), како и за подобрување и натамошно усовршување на интерните системи и процеси што се користат во Секторот на дневна основа. Исто така, во текот на 2023 година бројот на вработени во Секторот беше одржуван на ниво предвидено согласно со одредбите од Законот.

Секторот за контрола на усогласеноста на работењето со прописите ќе продолжи да ги врши своите редовни активности во насока на одржување и зајакнување на културата за усогласеност со прописите во рамките на СБ, како и постигнување севкупна усогласеност на работењето на Банката со релевантната регулатива како нејзина главна цел.

Заштита на лични податоци

Приватноста и доверливоста на клиентите на Банката е од најголема важност за Стопанска банка, имајќи ја предвид природата на банкарското работење и податоците што банките ги собираат за нивното секојдневно работење.

Во согласност со Законот за заштита на лични податоци, Банката има именувано Одговорно лице за заштита на лични податоци и континуирано превзема голем број на активности со кои се обезбедува дека податоците:

- ✓ обработуваат на етички и законски начин,
- ✓ се собираат за конкретни, јасни и легитимни цели и
- ✓ се чуваат и обработуваат со соодветно ниво на безбедност и само за временскиот период предвиден за исполнување на целите на собирање и обработка.

СБ има имплементирано голем сет на технолошки, административни и организациски мерки како и мерки за физичка безбедност со цел да се заштити доверливоста, интегритетот и достапноста на личните податоци. Во оваа насока, со цел да одговори на потребите на клиентите, Банката има воспоставено процедура за одговорање на поплаки поврзани со заштита на личните податоци со која ги разрешува поплаките поврзани со оваа тема и/или барањата поврзани со правата на субјектите на лични податоци во разумно време, како и протокол при нарушување на безбедноста на личните податоци, со што влева доверба кај субјектите на лични податоци дека Банката ги чува безбедно нивните податоци и ги обработува на законски начин.

Повеќе информации за начинот на кој СБ ги собира, обработува, користи, споделува и уништува личните податоци може да се најдат на веб-страницата на Банката во склоп на Политиката на приватност како и по барање на субјектите на лични податоци.

Извештај за корпоративно управување

Стопанска банка АД – Скопје е една од најголемите, најпрофитабилни и високо стабилни системски значајни банки во Република Северна Македонија. Моделот на корпоративно управување на Банката е воспоставен и развиван преку следење на најдобрите практики, важечкото законодавство, стандардите на НБГ Групацијата, како и стратешките потреби на Банката и засегнатите страни. Одговорното корпоративно управување е највисок приоритет за Банката што пак е во насока на поддршка на сеопфатно спроведување на деловниот план со оперативна извонредност и интегритет.

Извештајот за корпоративно управување се презентира на акционерите на СБ и на јавноста во согласност со Законот за трговски друштва, Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка на Народна банка на Република Северна Македонија и Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва на Македонска берза.

Согласно важечкото законодавство, Извештајот за корпоративно управување ќе ги опфати следните теми:

1. Информации / Податоци за акционерската структура на Банката – акционерите со квалификувано учество и нивното учество во вкупниот број акции односно вкупниот број издадени акции со право на глас и нивните претставници во Надзорниот одбор на Банката.
2. Информации / Податоци за составот, одговорностите и работењето на телата на Банката, истакнувајќи ги промените во составот во текот на годината (вклучувајќи информации за членства во други надзорни и/или менаџерски тела, информации за професионалното искуство, вештините, образованието, возраста, мандатот итн.).
3. Бројот на состаноци и присуство на членовите на Надзорниот одбор и неговите одбори.
4. Преглед на клучните активности на Надзорниот одбор и неговите одбори во текот на годината.
5. Информации за начинот на номинирање, именување и разрешување на членови на органите на Банката, вклучувајќи го и Планот за наследување (сукцесија) на Надзорниот одбор.
6. Информации / Податоци за организациската структура на Банката, вклучувајќи ги и нејзините подружници, и сите значајни промени во управувачката структура во текот на годината.
7. Преглед на спроведувањето на политиката на наградување на Банката.

8. Преглед на спроведувањето на политиката на Банката за избегнување конфликт на интереси.
9. Описот на главните карактеристики на системот за внатрешна контрола, во однос на процесот на подготовка на финансиските извештаи (вклучително и податок за надворешното ревизорско друштво и информации за било кои дополнителни услуги кои ги пружа на Банката).
10. Информации за користење на услуги обезбедени од страна на трети страни кои се значајни за активностите на Банката.
11. ESG (Еколошки, социјални, управувачки) прашања, вклучително и резиме на односот со засегнатите страни.

1. Органи на СБ

Органите на банките се утврдени со Законот за банки, Одлуката на Народна банка за правилата за добро корпоративно управување во банка и Кодексот за корпоративно управување на котираните акционерски друштва.

Врз основа на овие акти, покрај Надзорниот одбор, банките мора да воспостават Одбор за ревизија и Одбор за управување со ризик (RMC). Овие се сметаат за "законски пропишани одбори" и нивниот состав и одговорности се строго утврдени во Законот за банките. Надзорниот одбор може да формира и други одбори од своите членови кои помагаат во спроведувањето на дел од неговите надлежности.

Figure 1: *Управувачка структура на Стопанска банка – целосна усогласеност со регулаторните обврски*

1.1. Собрание на акционери¹

Стопанска банка е управувана од сопствениците на обични акции со право на глас – преку разгледување, дискусии и носење одлуки на Собрание на акционери.

Со состојба на 31 декември 2023 година, почетниот капитал (основниот капитал) се состои од 17.460.180 обични акции со номинална вредност од МКД 201,1 по акција и 227.444 приоритетни акции со номинална вредност од МКД 400,00 по акција. Истите се регистрирани и се водат во Централниот депозитар на хартии од вредност. Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза, подсегментна законска котација, а кодот под кој тие котираат е: СТБ (обична акција) ИСИН број МКСТБС101014 и СТБ (приоритетна кумулативна акција) ИСИН број МКСТБС120014.

Во текот на 2023 година нема значителни промени во акционерската структура: Национална Банка на Грција С.А. - Атина поседува 94,6% од обичните акции, додека 5,4% од акциите се во сопственост на останатите малцински акционери. НБГ се претставени со 5 членови во Надзорниот одбор на СБ, а останатите 2 члена се независни.

Собранието на акционерите работи на седници што се одржуваат еднаш годишно (задолжително Годишно собрание на акционерите) и кога е потребно (Вонредни состаноци на Собранието на акционерите) по барање на акционерите (кои имаат

¹ Информациите кои се однесуваат на акционерската структура која беше претставена во т.3 во претходниот годишен извештај сега се инкорпорираани во овој сегмент.

најмалку 10% од акциите со право на глас), во согласност со Законот за трговските друштва и Законот за банки.

Во текот на 2023 година, Банката успешно го организираше Годишното собрание на акционерите на 30.5.2023 година, во согласност со регулаторните барања и внатрешните политики на Банката. Сите редовни одлуки (задолжителни) беа донесени со потребното мнозинство. На седницата присуствуваа акционери кои претставуваа 16.534.362 обични акции или 94,70% од вкупниот број на акции со право на глас; и 27.711 приоритетни акции или 10,86% од вкупниот број на приоритетни акции. Покрај акционерите, претседателот, нотарот и бројачот на гласови, на седницата присуствуваа (а) сите членови на Управниот одбор; б) независниот член на Надзорниот одбор, проф. д-р Владимир Филиповски како претставник на Надзорниот одбор; и в) претставник на независното ревизорско друштво кое ја изврши ревизијата на работењето на Банката во 2022 година, г-ѓа Билјана Митревска, овластен ревизор на Грант Торнтон.

Банката повторно создаде услови за акционерите да ги решат отворените прашања, вклучувајќи ја отворената дискусија во врска со правата на акциите и потенцијалното претворање на приоритетните во обични акции. Во овој поглед, иако три предлози на акционерите беа поднесени по овие прашања, на седницата присуствуваа акционерите и претставниците на акционерите кои поседуваат вкупно 24.711 приоритетни акции (10,8% од вкупниот приоритетен број акции) што претставуваше недоволен број регистрирани и застапени акционери предвидени во Законот за трговски друштва при разгледување и одлучување по предлози кои влијаат на двата рода акции. Следствено, беше заклучено дека нема кворум за разгледување и одлучување по поднесените предлози.

Одговорностите на Собранието на акционери и неговото работење, свикувањето, процедурата за гласање итн. се уредени во повеќе детали во Статутот на СБ, Кодексот за корпоративно управување на СБ и Правилникот за работење на Собранието на акционерите достапни на веб-страницата на Банката. Сите материјали од горенаведената седница на Собранието се објавени исто така.

- Исплата на дивиденда и Дивидендна Политика

По приватизацијата на Стопанска банка во 2000 година, примарна цел на главните акционери беше да се реструктурира Банката во стабилен, солиден и доверлив фактор во економијата, кој ќе биде столб и партнер на клиентите. По долг период на реструктурирање и чистење на загуби од минатото, Банката почна да создава профит, кој се реивенстираше во Банката и се користеше да ја обезбеди нејзината денешна лидерска позиција.

Стопанска банка има издадено два типа на акции:

- Обични акции со право на глас: 17.460.180 со номинална вредност од MKD 201.1;
- Приоритетни акции без право на глас: 227.444 со номинална вредност од MKD 400.

Правото на дивиденда за приоритетните акции е утврдено во Одлуката за издавање акции од Втората емисија АД бр. 32 / 20.06.1991 и Одлуката за издавање акции од Четвртата емисија АД бр. 102 / 30.05.1996 година. Во согласност со овие решенија донесени од Собранието на акционери, дивидендата на приоритетните акции се утврдува во висина на каматата на орочени денарски депозити на население за период од 1 (една) година, зголемена за соодветниот процентен поен. Во согласност со овие одлуки за издавање на акции и Законот за трговски друштва, приоритетните акционери имаат право на загарантирана кумулативна дивиденда и Банката истото во целост го почитува.

Банката има стабилна и предвидлива политика на дивиденда за приоритетните акции, т.е. фиксна каматна стапка заснована врз пазарната каматна стапка што служи како референтна вредност што однапред им дава на акционерите индиции за дивидендата што ќе ја добијат.

Во однос на политиката на дивиденда поврзана со обичните акции, Банката ги зема предвид капиталот и другите регулаторни барања што треба да ги поддржат деловните потреби и аспектите на раст. По обезбедување на споменатите приоритети, останатото е предмет на дискреција на акционерите врз основа на одлука донесена од Собранието на акционери.

Имајќи ја предвид неизвесноста во макроекономското опкружување во текот на целиот овој период, Стопанска банка, следејќи ги и препораките од регулаторните органи, привремено го „замрзна“ носењето одлука за исплата на дивиденда за акционерите на обичните акции. Покрај тоа, како стратешки приоритет, за време на распределбата на добивката, Банката дава приоритет на обезбедувањето капитал потребен за покривање на сите ризици, така во текот на 2023 година, Собранието на акционерите, беше донесена одлука за прераспределба на акумулираната добивка од преостанатата акумулирана добивка од година 2019 во висина од денари 1.275.292.260,00 и дел од акумулираната добивка од 2020 година во висина од 264.707.740,00 да се прераспредели во акумулирана добивка која нема да биде достапна за исплата на дивиденда на акционерите во иднина и за поддршка на Бизнис планот на банката во наредниот период.

Во однос на сопствениците на приоритетни акции, а врз основа на релевантните Одлуки за издавање на акции, Собранието на акционери одобри распределба на дивиденда во вкупен износ од 1,137,220 денари или дивиденда во бруто износ од 5 денари по акција.

Ваквиот пристап на Банката кон дивидендната политика е високо прудентен, пристапувајќи внимателно кон наредниот период, следејќи ги и насоките и препораките дадени од Народна банка во однос на распределбата на дивидендата, со што се заштитува и целиот банкарски систем од посериозни последици од кризата.

1.2. Надзорен Одбор

Надзорниот одбор е одговорен за поставување на стратегијата, надзор над менаџментот, и соодветна контрола на Банката, со крајна цел зајакнување на долгорочната вредност на СБ и промовирање на корпоративниот интерес, корпоративната култура и вредности, а во согласност со законите и стандардите на добро корпоративно управување. Надзорниот одбор има ултимативна одговорност за создавање на услови за добро работење и управување со Банката и нејзината стабилност.

Кога ги извршува своите надлежности, Надзорниот одбор треба да ги зема интересите на засегнатите страни и да обезбедува услови за одржување на ефикасна соработка со Народната банка на Република Северна Македонија и другите регулаторни власти.

Состав на Надзорен одбор

Надзорниот одбор на Стопанска банка АД - Скопје се состои од 7 членови, од кои 2 се независни, со утврден мандат од четири години, а ги именува Собранието на акционери. Составот на Надзорниот одбор во 2023 година останува непроменет, односно:

1. **Маринис Стратопулос, Претседател на Надзорниот одбор на СБ**, Генерален извршен директор на НБГ Кипар ДОО;
2. **Христоволу Христовулос, член на Надзорниот одбор на СБ**, Генерален финансиски директор, Национална банка на Грција С.А. Атина;
3. **Димитра Гудуфа, член на Надзорниот одбор на СБ**, Директор на Секторот за стратегија на Групацијата, Национална банка на Грција С.А. Атина;

4. Јанис Кајулис, **член на Надзорниот одбор на СБ**, Раководител на Секторот за култура на ризик и канцеларија за проектен менаџмент за ризици на Групацјата, Национална банка на Грција С.А. Атина;
5. Владимир Филиповски, **независен член на Надзорниот одбор на СБ**, професор, Економски факултет – Универзитет “Св. Кирил и Методиј” Скопје; и
6. Сашо Косев, **независен член на Надзорниот одбор на СБ**, професор, Економски факултет – Универзитет “Св. Кирил и Методиј” Скопје².
7. Анастасиос Лизос, **член на Надзорниот одбор на СБ**, во пензија.

Одговорностите на Одборот

Одговорностите на Надзорниот одбор се утврдени во член 89 од Законот за банки и истите се инкорпорирани во Статутот на СБ, како што е подолу наведено:

1. одобрува деловна политика и развоен план на СБ и ја следи нивната имплементација;
2. именува и разрешува членови на Управниот одбор на СБ;
3. именува и разрешува членови на Одборот за управување со ризици на СБ;
4. именува и разрешува членови на Одборот за ревизија на СБ;
5. одобрува финансиски план/Буџет на СБ;
6. го организира Секторот за внатрешна ревизија, именува и разрешува директор на Секторот за внатрешна ревизија и ја следи неговата/нејзината работа;
7. одобрува годишен план на Секторот за внатрешна ревизија;
8. одобрува политика за сигурност на информативниот систем;
9. одобрува политики за управување со ризици на СБ;
10. одобрува политика за судир на интереси која утврдува можен судир на интереси и мерки и активности за негово избегнување;
11. во согласност со деловниот план, развојниот план, финансискиот план / Буџет и политиката за избегнување судир на интереси, одобрува политика за наградување;
12. одобрува и спроведува политика за избор, следење на работењето и разрешување на членови на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор на СБ;
13. разгледува извештаи за работењето на Управниот одбор на СБ;

² Проф. Косев е Претседател на Асоцијацијата за регионален развој – Балкански Економски Форум (НВО).

14. разгледува извештаи за работењето на Одборот за управување со ризици на СБ;
15. разгледува извештаи за работењето на Одборот за ревизија;
16. разгледува извештаи за работењето на Секторот за внатрешна ревизија;
17. разгледува извештаи за работењето на Секторот за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите;
18. одобрува годишна сметка и финансиски извештаи на СБ;
19. одобрува изложеност кон поединечно лице од над 10% од сопствените средства на СБ, или 10,000,001 евра, со исклучок на изложеност врз основа на купување на хартии од вредност издадени од Народна Банка и Владата на РСМ;
20. одобрува трансакции со поврзани лица со СБ во износ од над 6.000.000 денари;
21. одобрува стекнување на капитални удели и купување на хартии од вредност во износ повисок од 5% од сопствените средства на СБ, освен купување на хартии од вредност издадени од Народна банка и Владата на РСМ;
22. одобрува предлог на Одборот за ревизија за назначување на надворешно друштво за ревизија, или предлог за раскинување на договорот со надворешното друштво за ревизија и е одговорен за обезбедување на соодветна ревизија;
23. одобрува Политика за вршење на внатрешна ревизија;
24. разгледува извештаи од супервизијата, други извештаи доставени од Народна банка, Управата за јавни приходи и други надлежни институции и предлага, односно превзема мерки и активности за надминување на утврдените неусогласености и слабости во работењето на СБ;
25. одобрува годишен извештај за работењето на СБ и доставува мислење во писмена форма по истиот до Собранието на акционери на СБ;
26. разгледува извештај од надворешното друштво за ревизија и доставува мислење во писмена форма по истиот до Собранието на акционери на СБ;
27. одобрува Кодекс на етика на СБ;
28. одобрува Кодекс на корпоративно управување на СБ;
29. одлучува за делумно или целосно отпишување на кредитна изложеност врз основа на анализа за извршено отпишување подготвена од надлежниот сектор во банката;
30. разгледува извештај за трансакции со субјекти поврзани со банката, како и за износот на одобрени кредити и други форми на изложеност на лицата со посебни права и одговорности во банката, најмалку еднаш квартално; и
31. извршува други активности во согласност со важечките закони и одлуки на Народната банка.

**Работењето на Надзорниот одбор и клучните активности е подетално презентирано во Годишниот извештај за работењето на Надзорниот одбор во 2023 година, доставен до Собранието на акционери на СБ.

Информација за присуство на седници

Во 2023 година, Надзорниот одбор организираше 9 редовни состаноци, каде што одлучуваше по сите важни прашања во согласност со своите должности и одговорности. Помеѓу состаноците, различни предмети беа прегледани/одобрени со писмена изјава во 5 наврати.

Надзорниот одбор ги одржа своите состаноци во согласност со Годишниот работен план за 2023 година и во согласност со неговите одговорности утврдени со Законот за банките и внатрешните акти.

Присуство на седници

Член	Редовни седници (вклучително и за ОР и ОУРО)	Присуство на седници	Присуство на седници во % (на сите седници)
М. Стратопулос	7*	7	100%
С. Косев	12	12	100%
Х. Христодулу	9	9	100%
Д. Гудуфа	13	12	92%
Ј. Кајулис	9	9	100%
В. Филиповски	16	16	100%
А. Лизос	16	16	100%

*Г-динот Стратопулос во текот на 2023 година беше во постапка на повторно именување за член на Надзорен одбор по што немаше право да присуствува на две од седниците во периодот на добивање согласност од Народна банка.

**Дел од членовите на Надзорниот одбор се исто членови и на Одборот за ревизија и Одборот за наградување (и номинирање), односно нивното учество во овие тела е исто така прикажано (4 седници на Одборот за ревизија и 3 на Одборот за именување и наградување)

Независност и конфликт на интереси

Во 2023 година, соодносот помеѓу независните членови и оние што ги претставуваат акционерите е во согласност со регулаторните барања (1/4 од составот, односно, 2/7). Двајцата членови беа дел од Надзорниот одбор два последователни мандати и се предложени за повторно назначување за трет и последен мандат како независни членови.

За да биде земен предвид кандидат од страна на Надзорниот одбор и да биде предложен на Собранието на акционери како независен член, кандидатот не смеа да има однос со Банката, менаџментот, акционерите / и или Групата кои би можеле да влијаат на неговата независност при одлучувањето и вршењето на надлежностите како независен член на одборот.

Критериумите се дефинирани во законите и Кодексот за корпоративно управување на СБ.

Во оваа насока, заклучно со 31 декември 2023 година, ниту еден член на Надзорниот одбор или Управниот одбор не поседува акции со право на глас на Стопанска банка АД – Скопје. Во врска со приоритетните кумулативни акции без право на глас, еден член на Надзорниот одбор и еден член на Управниот одбор имаат мал незначаен број акции (помалку од 0,1%).

Сите критериуми за независност се почитуваат и не е пријавен конфликт на интереси од страна на било кој член на Надзорниот одбор за време на извештајниот период.

Разновидност

Според Кодексот за корпоративно управување на котираните акционерски друштва, најмалку 30% од членовите на Одборот се препорачува да бидат жени – препораката треба да се исполни до 2025 година. Покрај тоа, се препорачува дека составот на Одборот, исто така, треба да ги земе предвид полот, возраста, образованието, етничката припадност и другите лични карактеристики на членовите.

Во случајот на СБ, 15% од членовите на Одборот се жени (1/7), повеќето членови се со финансиска образовна позадина и повеќето членови се родени помеѓу 1963 до 1976 година - со што годишниот преглед на составот заклучи дека СБ треба да се стреми да го диверзификува составот на Одборот во однос на полот, возраст, и вештини и соодветни дејства треба да се преземат во следниот период.

Самооценка 2023

Во текот на 2023 година, Надзорниот одбор спроведе самооценување на своето работење.

Покрај тоа, следејќи ги најдобрите практики на управување, и во согласност со Политиката за евалуација на работењето на Бордот на директори на НБГ Групацијата, Банката ангажираше и експертско надворешно друштво со задолжение да изврши независна оцена на ефективността на Надзорниот одбор.

Во овој поглед, оценките потврдија дека Надзорниот одбор на Стопанска е целосно усогласен со главните регулаторни барања поврзани со работењето на одборот (состав, членови, услови, знаење и искуство, итн.). Членовите имаат висока професионална компетентност, регионално искуство и меѓународно искуство во некои случаи. Одборот може да се пофали со добро избалансиран состав на членови во однос на вештини (“matrix of skills”), со членови кои покриваат клучни области како што се лидерство, финансии, стратегија, управување со ризик и контрола.

Тие имаат длабоко познавање на финансискиот и ризичниот профил на Банката и, како колектив, имаат соодветни знаења и добри синергии за успешно да вршат независен надзор над Банката. Постои простор за понатамошно подобрување преку диверзификација на составот со членови со вештини од областите кои се особено важни за престојните предизвици во банкарството (пр. ИТ, дигитализација, ESG итн.), за подобра полова застапеност и повеќе независни членови.

Одбори на Надзорниот одбор на СБ во извештајната година

Надзорниот одбор има формирано одбори со цел да ја подобри ефикасноста на своето работење преку справување со сложени работи во помали групи и нивна подготовка за Надзорен одбор. Освен тоа, Надзорниот одбор има делегирано поединечни права за донесување одлуки на одборите до степен до кој е законски дозволено согласно соодветната законска регулатива и интерните одредби на Банката.

Во текот на 2023 година, нема значајни промени во структурата на одборите на Надзорниот одбор, односно Надзорниот одбор на СБ имаше три одбори во извештајниот период: **Одбор за ревизија, Одбор за управување со ризици** и Одбор за наградување.

Сепак, следејќи ги најдобрите практики, важечкото законодавство и стратешките потреби на СБ, во јули 2023 година, Надзорниот одбор донесе одлука за трансформирање на Одборот за наградување во **Одбор за номинирање и наградување**. Одборот има клучна улога во обезбедувањето надзор на именувањето,

назначувањето, евалуацијата, сукцесија и наградувањето на клучниот персонал на Банката, во согласност со соодветната регулатива и внатрешните политики на Банката. Фокусот на високо ниво на овие прашања ќе ја зајакне способноста на Банката да привлече и задржи добрите таленти во највисоките тела, истовремено промовирајќи транспарентност, отчетност и усогласување со меѓународните стандарди за корпоративно управување.

1.3. Одбор за ревизија

Одборот за ревизија е воспоставен како „законски пропишан одбор“, кој му помага на Надзорниот одбор во исполнување на своите одговорности за управување и надзор во однос на финансиското известување, структурата на внатрешна контрола, и надворешната и внатрешна ревизија.

Состав

Одборот за ревизија на Стопанска банка АД - Скопје се состои од пет членови кои ги именува Надзорниот одбор со мандат од две години. Повеќето од членовите (3) се претставници на Надзорниот одбор, а останатите два членови се независни од кои еден член е овластен ревизор.

Составот на Одборот за ревизија остана непроменет во текот на 2023 година, односно е составен од следните членови:

1. Антонио Велјанов, претседател на Одборот за ревизија (независен член и овластен ревизор);³
2. Анастасиос Лизос, член (претставник од Надзорниот одбор);
3. Димитра Гудуфа, член (претставник од Надзорниот одбор);
4. Владимир Филиповски, член (претставник од Надзорниот одбор); и

---

³ Г-дин Велјанов е исто така член на Одборот на Институтот на овластени ревизори на Република Северна Македонија.

5. Зорица Божиновска-Лазаревска, член (независен член и овластен ревизор).

Одговорности на Одборот и Клучни активности во 2023 година

Одговорностите на Одборот за ревизија се строго утврдени во Законот за банки, кои се пренесени во Статутот на СБ. Поконкретно, Одборот:

1. ги разгледува финансиските извештаи на банката и се грижи за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на банката во согласност со прописите за сметководство и меѓународните сметководствени стандарди;
2. ги разгледува и оценува системите за внатрешна контрола;
3. ја следи работата и ја оценува ефикасноста на службата за внатрешна ревизија;
4. го следи процесот на ревизија на банката и ја оценува работата на друштвото за ревизија;
5. ги донесува сметководствените политики на банката;
6. ја следи усогласеноста на работењето на банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиските извештаи;
7. одржува состаноци со управниот одбор, службата за внатрешна ревизија и друштвото за ревизија во врска со утврдени неусогласености со прописите и слабостите во работењето на банката;
8. ги разгледува извештаите на одборот за управување со ризици;
9. предлага назначување на друштвото за ревизија и раскинување на склучен договор со друштво за ревизија и
10. најмалку еднаш во три месеца го известува надзорниот одбор на банката за својата работа.

Клучните активности извршени во 2023 се во продолжение:

1. Надзор над финансиското известување

- Одборот ја разгледа Годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи за 2022 година, како и Годишниот извештај на СБ за 2022 година пред поднесувањето до Надзорниот одбор за преглед и до Собранието на акционерите за усвојување. Одборот за ревизија се осигура дека обелоденетите финансиски информации за работењето на Банката се точни и транспарентни согласно сметководствените стандарди.
- Покрај тоа, Одборот за ревизија редовно ги разгледуваше тримесечните финансиски извештаи за целите на консолидацијата и

потврдуваше на Одборот за ревизија на Групацијата дека финансиското известување е соодветно подготвено и може да се интегрира во консолидираните финансиски извештаи на НБГ групата.

2. Внатрешни контроли, управување со ризици, надзор над ревизијата

- Редовно, на тримесечна основа, Одборот за ревизија ги разгледуваше и дискутираше извештаите за активностите на Секторот за внатрешна ревизија, со што беше соодветно информиран за тековните прашања од внатрешната ревизија. Посебно внимание беше дадено на извештаите на Секторот за внатрешна ревизија во врска со спроведувањето на препораките на гувернерот на Централната банка.
- Одборот, исто така, ги разгледуваше и дискутираше тримесечните извештаи на Одборот за управување со ризикот со цел да има подобар увид и преглед на профилот за управување со ризикот на Банката.
- Покрај тоа, Секторот за усогласеност го претстави годишниот извештај и планот за работа за 2023 година, информирајќи го Одборот за ревизија за тековните регулаторни прашања и планираните активности на функцијата за усогласеност, особено фокусирајќи се на усогласеноста на операциите на СБ со прописите поврзани со сметководствените стандарди и финансиското известување.

3. Надворешна ревизија и контроли

- Како една од главните одговорности, Одборот за ревизија го предложи PricewaterhouseCoopers Revizija DOO Скопје за надворешно ревизорско друштво за 2023 година и беше редовно информиран за соработката помеѓу Банката и надворешниот ревизор. Во овој контекст, Одборот, исто така, ги разгледа ревидираните финансиски извештаи по меѓународни стандарди, и Писмото со препораки за управување издадено од страна на ревизорот од 2022 година (Грант Торнтон).
- По потреба, Одборот ги разгледуваше и дискутираше ревизорските/контролните извештаи од страна на регулаторите кога се извршени.
- Согласно членот 91, став 9, точка 4 и точка 9 од Законот за банките, Одборот "го следи процесот на ревизија на Банката и ја оценува работата на ревизорското друштво" и "предлага склучување договор со ревизорско друштво и раскинување на договорот". Произлегувајќи од овие барања, и врз основа на стандардите за корпоративно управување на Групата, Одборот за ревизија, исто така, е должен да даде одобрение

за ревизорските и не-ревизорските услуги што ги извршува назначениот надворешен ревизор за да се осигура дека независноста на ревизорот нема да биде нарушена од дополнителните ангажмани. Во оваа смисла, Одборот разгледа и одобри услуги без уверување (non-assurance services) од страна на назначениот надворешен ревизор.

4. Регулаторна усогласеност

- Одборот за ревизија, исто така, ги разгледа следниве документи согласно процедуралната рамка:
  - Преглед на Планот за работа на Одборот за ревизија за 2023 година.
  - Преглед на Етичкиот кодекс на СБ.
  - Преглед на Извештајот за работењето на Одборот за ревизија во 2022 година.

Заклучно, Одборот за ревизија работеше согласно својот Годишен план за работа и ги извршуваше своите должности во целосна согласност со важечкото законодавство и стандардите за добро корпоративно управување и имаше отворена и транспарентна комуникација со Управниот одбор, Надзорниот одбор и контролните функции на Банката.

*Повеќе информации за работењето на Одборот за ревизија може да се прочитаат во Годишниот извештај за работењето на Одборот за ревизија во 2023 година, доставен до Надзорниот одбор на СБ.

Присуство на седници

Состаноците на Одборот се одржаа во согласност со законските критериуми, односно, најмалку еден состанок во квартал. Во 2023 година, Одборот организираше 4 редовни состаноци, каде ги разгледа сите релевантни прашања за банката во согласност со должностите и одговорностите. Помеѓу состаноците, различни предмети беа прегледани/одобрани со писмена изјава во 5 наврати.

100% присуство од сите членови

Член	# присуство на состаноци	% присуство на состаноци
А. Велјанов	9	100%
А. Лизос	9	100%

Д. Гудуфа	9	100%
В. Филиповски	9	100%
З. Божиновска-Лазаревска	9	100%

1.4. Одбор за управување со ризици

Одборот за управување со ризици на Стопанска банка АД - Скопје се состои од 9 членови кои ги именува и/или разрешува Надзорниот одбор (позициите на членовите во Одборот за управување со ризици се утврдени во Статутот на СБ). Со состојба на 31 декември 2023 година, членови на Одборот за управување со ризици на СБ се следните:

1. Диомидис Николетопулос - Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор, претседател;
2. Тони Стојановски - Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор, член;
3. Бојан Стојаноски - Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор, член;
4. Милица Чапаровска-Јовановска - Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор, член;
5. Илиас Пападопулос – Сениор директор за кредитен ризик, член;
6. Мирјана Трајановска – Сениор директор за ликвидност и финансии, член⁴;
7. Владимир Тренески – Сениор директор за корпоративно банкарство, член;
8. Мирко Аврамоски - Директор на Секторот за наплата, член; и
9. Емилија Стојанова - Директор на Секторот за управување со ризици, член.

Членовите на Одборот за управување со ризици, освен условите утврдени со Законот за банки, треба да имаат најмалку три години искуство во областа на финансиите или банкарството. Одговорностите на ОУР се следните:

1. Перманентно следење и оценување на степенот на ризичност на СБ и идентификување на прифатливото ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите како резултат на изложеноста на СБ на ризик;
2. Воспоставување политики за управување со ризици и следење на нивната имплементација;

⁴Г-ѓа М. Трајановска е исто така претседател на Надзорниот одбор на клириншката куќа КИБС АД Скопје.

3. Следење на прописите на Народна банка кои се однесуваат на управувањето со ризици и усогласеноста на работењето на СБ со тие прописи;
4. Оценување на системите на СБ за управување со ризици;
5. Утврдување на краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена СБ;
6. Анализирање на извештаите за изложеност на ризик на СБ подготвени од страна на службите за оценка на ризик на СБ и предлагање стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
7. Следење на ефикасноста на функционирањето на системите за внатрешна контрола за управувањето со ризици;
8. Анализирање на ефектите од управување со ризиците врз перформансите на СБ;
9. Анализирање на ефектите од предложените стратегии за управување со ризиците, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
10. Оценување дали одредувањето на цени за производите и услугите на Банката е во согласност со нивото на превземен ризик и во согласност со деловната политика и развојниот план на Банката;
11. Го информира, најмалку еднаш на секои три месеци, Надзорниот одбор на СБ за промените во ризичните позиции на СБ, промените во стратегиите за управување со ризиците, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на СБ, како и за превземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од истите; и
12. Одобрување на секоја изложеност кон поединечно лице повисока од 10% а до 20% од сопствените средства на СБ.

1.5. Одбор за именување и наградување

Од ноември 2013 година, Одборот за наградување му помага на Надзорниот одбор во спроведувањето на Политиката за наградување на СБ.

Одборот се состои од тројца членови, назначени од страна на Надзорниот одбор, со 1-годишен мандат кој автоматски се обновува за последователни едногодишни мандати, освен ако не е решено поинаку, под услов членот на Одборот сè уште да ги исполнува критериумите за членство во Одборот и да е член на Надзорниот одбор. Мнозинството членови (2) се независни членови, вклучувајќи го и претседателот.

Во текот на 2023 година, немаше промени во составот на Одборот, односно е составен од следниве членови:

- Владимир Филиповски, претседател и независен член.
- Анастасија Лизос, член - претставник на Надзорниот одбор.
- Сашо Ќосев, независен член.

Во текот на 2023 година, Надзорниот одбор одлучи да донесе одлука за проширување на опсегот на постојниот Одбор со вклучување на дополнителни одговорности, односно да се трансформира во Одбор за именување и наградување (ОИН).

Затоа, накратко, ОИН му помага на Надзорниот одбор во обезбедувањето надзор на процесите на номинација, именување, проценка, сукцесија и наградување на клучниот персонал на Банката, во согласност со соодветната регулатива и внатрешните политики на Банката.

Одговорностите на ОИН се регулирани во внатрешните политики на Банката и Правилникот за работење на Одборот, согласно релевантните одредби од Одлуката на Централната банка за правилата за добро корпоративно управување во банките.

Главни активности во 2023

Во текот на 2023 година, Одборот одржа три редовни состаноци, согласно важечкото законодавство и во согласност со Правилникот за работа на Одборот, и донесе одлуки со писмени изјави на две седници.

Согласно Годишниот план за работа, Одборот ги изврши следните главни активности:

- Преглед и одобрување на Извештајот за наградување за 2022 година, вклучувајќи ја и самоевалуацијата на членовите на Одборот и Мислењето на Одборот за управување со ризици во однос на спроведувањето на Политиката за наградување.
- Редовно ги разгледуваше трошоците за персоналот и трендот на доброволно откажување на договорот за работа на вработените во Банката (“turnover trends”), осигурувајќи дека менаџментот умешно управува и ги контролира овие процеси.
- Ја разгледа презентацијата за анализа на излезните прашалници и заклучоците кои произлегуваат од истите.

- Го одобри предлогот за зголемување на платите за вработените во СБ за 2023 година и варијабилниот надоместок за менаџментот на СБ и вработените за резултатите во 2022 година.
- Беше разгледан и дискутиран редовниот годишен Извештај на внатрешна ревизија за спроведувањето на Политиката за наградување.
- Ги разгледа амандманите на Политиката за наградување.
- Ги разгледа новите Правила за работа на Одборот за именување и наградување.
- Ги одобри КПИ на контролните функции и постигнатите резултати.
- Ја разгледа и одобри Листата на преземачи на ризици кои се опфатени со Политиката за наградување.

Заклучок, Одборот за именување и наградување се увери дека сите принципи на Политиката за наградување се почитувани и следени од страна на Банката.

***Повеќе детали за работењето на Одборот се прикажани во Годишниот извештај за работењето на Одборот за именување и наградување во 2023 година, доставен до Надзорниот одбор на СБ.

1.6. Управен Одбор

Целта на Управниот одбор е да управува и да ја претставува Банката во најдобар интерес на компанијата, со главна цел одржливо долгорочно создавање вредност и земајќи ги предвид интересите на засегнатите страни. Менаџментот управува со Банката и ја спроведува деловната политика, воспоставува и промовира корпоративна култура и вредности, го утврдува прифатливото ниво на ризик, воспоставува и спроведува систем за внатрешна контрола и обезбедува услови за работење на Банката во согласност со прописите.

Состав

Управниот одбор е составен од најмалку двајца а најмногу седум членови. Точниот број на членови на Управниот одбор се определува од Собранието на акционери, согласно утврдениот предлог од Надзорниот одбор, односно се пропишува во Статутот на Банката.

Управниот одбор на Стопанска банка АД - Скопје се состои од четири членови кои ги именува и/или разрешува Надзорниот одбор, со мандат од четири години. Следствено, во текот на 2023 година составот на Управниот одбор беше непроменет, односно се состои од следните членови:

1. Диомидис Николетопулос, Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор;
2. Тони Стојановски, Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор⁵;
3. Милица Чапаровска-Јовановска, Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор, и
4. Бојан Стојаноски, Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор.

Членовите на Управниот одбор на СБ, освен условите утврдени со Законот за банки, имаат солидно искуство во СБ и во банкарскиот сектор на повисоки позиции и стручно познавање на работата и на банкарската регулатива. Тие имаат големо искуство и стручна компетентност, длабоко познавање на работењето на Банката и корпоративната култура, и, како тим, имаат соодветно знаење за управување со Банката.

Управниот одбор е подржан од засилен тим на сениор директори кои се ниво помеѓу Управниот одбор и секојдневното работење и менаџирање на засегнатите области, односно:

- Сениор директор за ликвидност и финансии (Мирјана Трајановска),
- Сениор директор за оперативни активности (Радмила Максимовиќ),
- Сениор директор за корпоративно банкарство (Владо Тренески),
- Сениор директор за продажба и мрежа на филијали (Татјана Калајџиева) и
- Сениор директор за кредитен ризик (Илиас Пападопулос).

Одговорности на Управниот одбор

---

⁵ Г-дин Стојановски е член на следниве организации:

- Македонска Берза, Претседател на Одборот на директори на Македонска берза АД Скопје; и
- Банкарска Асоцијација, Заменик Претседател (на доброволна основа).

Одговорностите на Управниот Одбор се следните:

1. Управување со СБ;
2. Претставување на СБ;
3. Извршување на одлуките на Собранието на акционери и Надзорниот одбор на СБ, односно грижа за нивното спроведување;
4. Покренување иницијативи и давање предлози за промовирање на работењето на СБ;
5. Именување и разрешување на лицата со посебни права и одговорности, во согласност со одредбите од Законот за банки и Статутот на СБ;
6. Изготвување на деловна политика и развоен план на СБ;
7. Изготвување на финансиски план / буџет на СБ;
8. Изготвување на Политика за информативна сигурност на СБ;
9. Изготвување на Годишен извештај за работењето на СБ и негово доставување до Надзорниот одбор;
10. Изготвување на Кодекс на етика на Банката;
11. Давање на претходна согласност и доставување на предлози за отпис на побарувања до Надзорниот одбор;
12. Донесување одлука за продажба на побарувања; и
13. Вршење на други активности во согласност со законот, Статутот и актите на СБ.

Самооценување

Врз основа на процесот на самооценување, работењето на Управниот одбор на Стопанска банка, во целина, е оценето со висока оценка (вкупно 4,5 од 5), што укажува дека Одборот работи во согласност со важечкото законодавство и стандардите за корпоративно управување на Групата и ефективно ја исполнува својата улога и должности.

Членовите на Надзорниот одбор, исто така, спроведоа проценка на соодветноста на сите членови поединечно (секој член ги проценува другите членови, вклучувајќи го и Генералниот извршен директор). Сите членови се сметаат за соодветни професионалци со релевантни вештини и професионална експертиза.

Искуство/Мандат: Членовите на УО се со различно искуство како членови на Управниот одбор, односно некои членови се релативно нови (од 2019), а други имаат искуство подолго од една деценија (од 2009). Ваквиот микс се смета за позитивен, комбинација на длабоко познавање на организацијата и свежи гледишта, обезбедувајќи стабилност и предвидливост на врвот.

Одговорности: Областите на одговорност се добро распределени меѓу членовите, покривајќи ги клучните аспекти на банкарското работење. Одредени области како што се управување со ризиците, ликвидност, и банкарство на мало се под директна одговорност на назначен член, со што се промовира особен фокус и експертиза каде што е најпотребно.

Истекување на мандатот: На дел од членовите на УО им истекуваат мандатите во периодот 2024-2026, истакнувајќи ја потребата за сукцесивно планирање. Конзистентноста во раководството е особено важна, но исто така е и можноста да се додаде нова експертиза и гледишта во менаџментот.

Предложени подобрувања: Можните подобрувања може да вклучуваат понатамошно зајакнување на тимот на УО, воведување на поголема застапеност во однос на возраста или полот, и возобновување на мандатите на членовите за да се обезбеди доследност во менаџментот, но и динамичност и приспособливост за промени.

1.7. Кредитни Одбори

Други тела на СБ, утврдени со Статутот, се кредитните одбори со следните структура и овластувања со состојба на 31 декември 2023 година:

1. Извршен корпоративен кредитен одбор (ИККО): се состои од 6 членови и тоа:

- Диомидис Николетопулос - Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор на СБ, претседател
- Јанис Кајулис - Извршен член НБГ Групацијата назначен од Генералниот директор за кредитен ризик на НБГ Групацијата, член
- Тони Стојановски - Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор на СБ, член
- Бојан Стојаноски, Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, член
- Илијас Пападопулос, Сениор директор за кредитен ризик, член,

- Јанис Бормпакис, Претставник на Секторот за меѓународни активности на НБГ, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

ИККО одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице за финансирање во износ од ЕУР 5.000.001 до ЕУР 10.000.000. Сите финансирања што го надминуваат износот од ЕУР 10.000.001 ги одобрува Надзорниот одбор на СБ. ИККО, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки од Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно;

2. Кредитен одбор (КО): се состои од 5 членови и тоа:

- Диомидис Николетопулос - Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор на СБ, претседател
- Бојан Стојаноски - Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, член
- Тони Стојановски, Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор на СБ, член
- Илијас Пападопулос, Сениор директор за кредитен ризин на СБ, член
- Владимир Тренески – Сениор директор за корпоративно банкарство на СБ, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КО одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице во износ од ЕУР 2.000.001 до ЕУР 5.000.000. КО, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

3. Кредитен одбор за комерцијални клиенти (КОКК): се состои од 5 членови и тоа:

- Бојан Стојаноски - Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, претседател
- Тони Стојановски, Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор на СБ, член
- Илијас Пападопулос, Сениор директор за кредитен ризик на СБ, член
- Владимир Тренески – Сениор директор за корпоративно банкарство на СБ, член
- Лидија Руменовска Саздова - Директор на Сектор за изготвување кредитни предлози, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КОКК одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице во износ до ЕУР 2.000.000. КОКК, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

4. Повисок кредитен одбор за мали претпријатија (ПКОМП): се состои од 4 членови и тоа:

- Бојан Стојаноски - Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, претседател
- Милица Чапаровска-Јовановска - Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, член
- Илијас Пападопулос, Сениор директор за кредитен ризик на СБ, член
- Дејан Крстевски - Директор на Сектор за кредитирање на мали претпријатија, член
- Емилија Стојанова Ивановска - Директор на Сектор за управување со ризици, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

ВКОМП одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице во износ од ЕУР 100.001 до ЕУР 500.000 и кон поединечен субјект – физичко лице од ЕУР

100.001. ВКОМП, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки од Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

5. Кредитен одбор за мали претпријатија (КОМП): се состои од 5 членови и тоа:

- Милица Чапаровска-Јовановска - Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, претседател
- Дејан Крстевски - Директор на Сектор за кредитирање на мали претпријатија, член
- Барбара Брезовска Поњавиќ или Драган Михаилов - Директор или Заменик директор на Секторот за управување со производи, член
- Михаела Атанасовска Стоичовска – Директор на Сектор за кредитен ризик, член
- Маја Русовска – Директор на Дирекција за кредитирање на мали претпријатија, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КОМП одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - правно лице во износ до ЕУР 100.000. КОМП, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

Пониски нивоа на одобрување може да се утврдат со одлуки на Надзорниот одбор или со одобрување на релевантната кредитна политика.

6. Кредитен одбор за население (КОН): се состои од 5 членови и тоа:

- Милица Чапаровска-Јовановска - Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, претседател
- Барбара Брезовска Поњавиќ или Драган Михаилов - Директор или Заменик директор на Секторот за управување со производи, член

- Михаела Атанасова Стоичовска - Директор на Секторот за управување со кредитен ризик, член
- Татјана Калајџиева – Сениор Директор за продажба и мрежа на филијали, член
- Виолета Затенко - Директор на Дирекцијата за изготвување кредитни предлози за население, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КОН одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект - физичко лице во износ до ЕУР 100.000. КОН, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно. Пониски нивоа на одобрување може да се утврдат со одлука на Надзорниот одбор.

Пониски нивоа на одобрување може да се утврдат со одлуки на Надзорниот одбор или со одобрување на релевантната кредитна политика.

*Кредитните одбори работат во согласност со соодветната кредитна политика усвоена од страна на Надзорниот одбор. Членовите на кредитните одбори се лица со посебни права и одговорности во СБ, или други вработени во СБ, или други лица кои се оценуваат како соодветно компетентни и искусни во односната кредитна област.

2. Информации за начинот на номинирање, именување и разрешување на членови на органите на Банката, вклучувајќи го и Планот за наследување (сукцесија) на Надзорниот одбор

Постапката на номинирање, именување и разрешување на членови на телата на Стопанска банка е регулиран со интерните политики на Банката која ја дополнува процедуралната рамка на корпоративно управување заедно со Политиката и процедурата за проценка на соодветноста, како и Кодексот за корпоративно управување на СБ; а притоа, земајќи ја предвид политиката за корпоративно управување на НБГ Групацијата и релевантните надлежности на Органите на НБГ (како што е Одборот за корпоративно управување и именување, како и Генералниот извршен директор на НБГ).

Политиката се заснова на тековната регулаторна рамка важечка за Банката и е дизајнирана земајќи ги предвид особено одредбите на Законот за банките, Законот за трговски друштва, Одлуката на Народна банка за добро корпоративно управување во банка, како и Насоките на Европскиот банкарски регулатор за проценка на соодветноста на членовите на одборот на директори и носителите на клучните функции и Водичот на Европската централна банка, како и меѓународните најдобри практики. Понатаму, истата ја потврдува клучната улога на Одборот за именување и наградување на СБ (ОИН) во процесот на номинирање на кандидатите во управувачките тела на СБ.

Краток осврт на постапката

Земајќи го предвид горенаведеното објаснето, ОИН ја проценува соодветноста на кандидатите за органите на СБ, во согласност со критериумите предвидени во Политиката и процедурата за проценка на соодветноста и Кодексот за корпоративно управување на банката и во согласност со регулаторната рамка.

ОИН не смее да предлага кандидати кои би можеле да се сметаат за непогодни согласно внатрешните политики на Банката и важечкото законодавство.

ОИН независно носи одлуки за предлозите за кандидати за телата на СБ. Во процесот на идентификување и предлагање на соодветни кандидати, ОИН првенствено се заснова на Таргет Профилот на член на Одборот. Исто така, ОИН ги разгледуваат ставовите и мислењата изразени од клучните засегнати страни и акционерите на Банката.

ОИН ги разгледува, идентификува и проценува потребите на составот на телата на СБ, имајќи ги предвид особено среднорочните стратешки цели, предизвиците, ризиците и соодветната регулаторна рамка за да ги истакне потребните профил/надлежности на новите директори.

Банката го анализира пазарот за потенцијалните кандидати и подготвува краток список на соодветни кандидати. ОИН може да одлучи за разгледување на постојните кандидати.

ОИН ја добива листата на кандидати за секоја слободна позиција составена по горенаведените чекори, придружена со релевантните CV и детали за кандидатите. ОИН со поддршка на Корпоративниот секретар / Кабинетот извршува детална проценка на соодветноста, според одредбите на Политиката и процедурата за проценка на соодветноста.

ОИН го избира најсоодветниот кандидат(и) и го поднесува својот предлог до Надзорниот одбор за одобрување, по консултациите во согласност со управувачката рамка на Банката.

Конечната одлука во врска со изборот на член на Надзорниот одбор се носи од страна на Собранието на акционерите или од самиот Одбор, во зависност од позицијата.

По назначувањето, новиот член на телото на СБ е известен од претседателот на Одборот и е дополнително информиран за условите за неговото назначување. Секретарот ги надгледува и координира сите неопходни дејства во однос на регулаторните барања по изборот на новиот член на Одборот и внатрешните процеси.

Секоја одлука донесена за членови на Надзорен одбор и Управен одбор е предмет на одобрување од страна на Народната банка на Република Северна Македонија во согласност со соодветната регулаторна рамка.

Сукцесијата е суштинска компонента за развојот на секоја корпорација. Планирањето на овој сегмент е алатка за добро управување со организацијата со цел да се обезбеди континуирана ефективна работа преку континуитет на раководството. Добрата програма за планирање на наследници има за цел да ги идентификува вработените/поединците со висок потенцијал и амбиција, да ги обучува и да обезбеди достапен талент за идни активности.

Банката ја признава важноста на процесот на планирање на наследници за да се обезбеди континуитет во одржливата, високо успешна работа. Постојат одредени позиции во Банката кои се клучни за нејзиниот постојан и иден раст. Затоа, важно е овие позиции да се доделат на соодветно квалификувани и најдобри можни поединци. Критично е ваквите позиции да се пополнат навремено за да се избегне било каков јаз во лидерството.

Во текот на 2023 година, Банката ја усвои политиката за сукцесија врз основа на политиката на НБГ групата, вклучувајќи ја и нејзината адаптација кон моделот и потребите на Банката, како и на домашното законодавство.

Политиката се применува во 2024 година.

3. Организациска структура

Организациската структура на Банката ги следи најдобрите стандарди и барања од корпоративно управување и е создадена со цел да ги оптимизира бизнис процесите како би станале побрзи, поефтини и посигурни за сите инволвирани заинтересирани страни. Според Статутот на СБ, организациската структура на Банката е утврдена со Одлука од страна на Надзорниот одбор, по предлог на менаџментот.

Заклучно со 31.12.2023 година, Банката е организирана во 21 сектори и мрежа од 59 филијали. Покрај затворањето на три филијали (62 заклучно со крајот на 2022), во извештајниот период немаше позначителни структурни промени.

Организациската структура е објавена и редовно се ажурира на веб-страницата на СБ.

Стопанска Лизинг ДООЕЛ Скопје

Согласно амбициозната деловна стратегија, во 2022 Стопанска банка АД Скопје донесе одлука за основање на небанкарска финансиска институција – давател на финансиски лизинг со што ја збогати понудата на финансиски услуги за клиентите и доби дополнителен извор на приходи.

Имено, согласно Решението на Министерство за финансии бр. 13-11054/2 од 11.2.2022 година, Банката успешно го основа друштвото за финансиски лизинг, Стопанска Лизинг ДООЕЛ Скопје, во целосна (100%) сопственост на СБ. Друштвото започна со работа на 01 јули, 2022 година.

Работењето на Друштвото го контролира Надзорен одбор составен од четворица членови:

- Тони Стојановски, Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управен одбор на Стопанска банка АД – Скопје - Претседател,
- Милица Чапаровска – Јовановска, Генерален директор за банкарство на мало и член на Управен одбор на Стопанска банка АД – Скопје – член,
- Теодорос Спиropулос, Генерален извршен директор на НБГ Лизинг – член, и
- Евангелија Калупци, Заменик директор на Сектор за меѓународни активности на НБГ Групацјата – член.

Во согласност со Законот за трговски друштва, Надзорниот одбор ја ревидира годишната сметка на Друштвото и другите финансиски извештаи, предлогот за распределба на добивката, го разгледува годишниот извештај во врска со работењето во деловната година и врши други активности согласно закон.

Дополнително, Стопанска Лизинг е управувана од страна на еден управител именуван од страна на Управниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје – г-дин Жарко Кржаловски.

4. Кодекс на корпоративно управување

СБ е целосно посветена на обезбедување рамка за корпоративно управување во согласност со законските одредби и меѓународните стандарди.

Следствено, Кодексот за корпоративно управување на СБ е подготвен во согласност со важечките закони како и стандардите за корпоративно управување на Групацијата НБГ и е усвоен од страна на Надзорниот одбор. Структурата на управување, акционерските права, должностите и одговорностите, начинот на работење на органите на Банката и слично, утврдени во Кодексот за корпоративно управување, ги спроведуваат, почитуваат и унапредуваат сите членови на органите на Банката.

Понатаму, како котирано акционерско друштво на Македонска берза, Стопанска банка го применува Кодексот за корпоративно управување за котираните друштва кој беше донесен во октомври 2021 година. За повеќе детали за имплементацијата на овој Кодекс, погледнете ги Прашалниците за самооценување објавени на веб-страницата на СБ.

Како составен дел на овој Извештај, а во однос на член 384-а од Законот за трговските друштва и член 42-а од Правилата за котација на Македонската берза, Управниот одбор потпишува Изјави за спроведување на Кодексот за корпоративно управување на СБ и Изјава за спроведување на Кодексот за корпоративно управување за котираните друштва на Македонската берза. Двете изјави се составен дел на овој Извештај (видете го Додаток 1 подолу).

5. Политика за спречување конфликт на интереси

Политиката за разрешување конфликти се утврдува во согласност со Законот за банки и Статутот на СБ и истата предвидува лицата со посебни права и обврски да дадат писмена изјава за постоењето, доколку има, на конфликт на нивните лични интереси со интересите на СБ, на секои шест месеци. Личните интереси исто така вклучуваат и интереси со поврзани лица со тие лица, според одредбите во Законот за банки. Конфликт помеѓу личните и интересите на Банката постои во услови кога финансиските или од друг вид дејност или фамилијарните интереси на личноста се доведуваат во прашање при донесувањето одлуки, склучувањето договори, или извршувањето други деловни активности. Финансиските, деловните и

фамилијарните интереси претпоставуваат генерирање монетарни или друг вид бенефити, директно или индиректно, од страна на тие лица. Истите не присуствуваат на дискусиите при усвојувањето на одлуките, склучувањето на договорите, или извршувањето други деловни активности доколку нивната објективност е доведена во прашање поради постоење на конфликт помеѓу нивните лични интереси и интересите на СБ. Изјава за постоење на конфликт на интереси исто така се дава пред состанок за дискутирање или одобрување одлуки, склучување договори, или извршување друга деловна активност. Писмената изјава се доставува до Надзорниот одбор и Управниот одбор на СБ, со наведување на причините поради кои постои конфликт на интереси помеѓу личните и интересите на СБ.

Во текот на 2023 година нема пријавено судир на интереси од членовите на Надзорниот одбор, Управниот одбор или од кој било друг член на органите на СБ.

6. Надворешни услуги

Надзорниот одбор на Стопанска банка ја усвојува Политиката за надворешни услуги што е усогласена со стандардите на НБГ Групацијата и националното законодавство, вклучувајќи ги и релевантните подзаконски акти на Народната банка на Република Северна Македонија.

Во согласност со Политиката за надворешни услуги, Одборот за управување со ризици го разгледа списокот на надворешни услуги и ги утврди критичните / важните функции кои се од надворешен субјект и за кои се презема посебна грижа. Поточно, следниве услуги се утврдени како критични / важни функции:

- ИТ услуги (Хостинг, одржување и оперативна поддршка на основниот систем T24, SAP, SWIFT, системи за управување со картички и други системи на СБ, развој на софтвер во SAP и развој на софтвер во T24);
- Транспорт на пари;
- Картични услуги (центар за обработка на картички, процесор за е-трговија, персонализирање на картички, back-up пристап, итн.);
- Активности за рана наплата на побарувања од население; и
- Спроведување на правни постапки за наплата на долговите пред надлежните органи.

7. Спроведување на Политиката за наградување во 2023 година

Пристапот за наградување на СБ е директен, ефективен, и основан на придонес (меритократија), додека истовремено е во целосна согласност со законските барања и принципите на Политиката за наградување. Наградувањето првенствено се состои од фиксна компонента; променливиот дел е значително помал дел од вкупниот надоместок и се одобрува како награда за индивидуалниот придонес во одличните севкупни резултати и управување на Банката.

Фиксниот надоместок се состои од конкурентна основна бруто-плата исплатена на месечно ниво, што обезбедува сигурност и предвидливост на сите вработени во СБ. При утврдување на висината на фиксното наградување, Банката има одредени клучни показатели за успешност за секоја позиција што зема предвид различни финансиски и нефинансиски параметри. Тоа првенствено го одразува соодветното професионално искуство и организациската одговорност на персоналот. Фиксниот надоместок се проценува и утврдува и во релација со банкарскиот пазар со цел да се постават платите на конкурентни нивоа.

Варијабилниот надоместок е помал дел од вкупниот надоместок на менаџментот и вработените во СБ (14%). Уште поважно, Банката има јасно дефинирани кредитни политики и апетит за ризик (одобрени на највисоки нивоа: Групацијата НБГ и Надзорниот одбор на Банката). Дополнително, сите кредитни ризици се преземаат на ниво на одбори, т.е. не се носат кредитни одлуки од еден вработен. Затоа, преземањето ризик на индивидуално ниво е минимизирано и вработените во строги политики. Дополнително, кога се исплаќа варијабилен надоместок, Политиката за наградување пропишува дека наградувањето не се одредува врз основа на автоматска процедура („формулаичен пристап“), туку треба да ги земе предвид перформансите на вработениот, засегнатата единица и вкупните резултати на Банката. Не е дозволено гарантирано варијабилно наградување, т.е. варијабилниот надоместок зависи од севкупниот успех на Банката и обично се одобрува само откако ќе се потврдат резултатите на крајот на годината, така што го зема предвид целокупниот успех и стабилност на Банката пред да одобри награди за менаџментот и неговите вработени.

Поради цврстото придржување на Банката до Етичкиот кодекс и целосното усогласување со законодавството и внатрешната политика, секој неуспех на вработениот да се придржува кон внатрешните акти односно етичкиот кодекс на Банката не може да се надомести со добро финансиско работење.

Во однос на контролните функции, Надзорниот одбор преку Политиката за наградување и клучните индикатори за работење го утврди начинот на наградување

на оваа категорија на вработени, кој не зависи од активностите и работењето на единиците кои се предмет на нивна контрола.

Последниот преглед и изменување на Политиката за наградување го направи Собранието на акционери на 30.5.2023.

Нема никакви суштински измени во пристапот на наградување во Банката во текот на 2023 година. Во 2023 година не се плаќа надоместок во акции или други права што даваат право на стекнување на акции на СВ.

Во согласност со Законот за трговски друштва и правилата од Одлуката за добро корпоративно управување, подолу е наведено наградувањето во Стопанска банка согласно регулаторните барања.

- **Надзорен одбор**

Членовите на Надзорниот одбор се компензираат само со фиксен надомест, одобрен од Собранието на акционери.

а) Претставници на акционерите

Во согласност со Одлуката на Управниот Одбор на НБГ, сите службеници од НБГ С.А. Атина кои учествуваат во Надзорниот Одбор на СВ како претставници на акционерите *не добиваат* “надоместок за членство”. Информациите за наградувањето што го добиваат како вработени во НБГ С.А. Атина се сметаат за доверливи и не може да се објавуваат..

Г-динот Стратопулос и Г-динот Лизос, претставници на акционерите во Надзорен одбор кои веќе не се вработени во НБГ Групаацијата, добиваат надоместок за нивната работа на ист начин како што е подолу опишано за независните членови.

б) Независни членови

Независните членови имаат право на надомест во нето износ од ЕУР 400 на месечна основа за нивно учество во Надзорниот одбор и нето износ од ЕУР 100 (за претседателот) и нето износ од ЕУР 50 (за членовите) по седница за нивно учество во Одборот за наградување. Проф. Филиповски добива надоместок од ЕУР 100 нето износ на месечна основа за неговото учество во Одборот за ревизија.⁶

---

⁶ Врз основа на плата и надоместоци од плата како вработени на Економскиот факултет во рамки на универзитетот Кирил и Методиј – Скопје:

✱ Проф. Филиповски примил бруто износ од МКД 1.558.194 (годишно) додека пак
✱ Проф. Косев примил бруто износ од МКД 1.489.253 (годишно).

- Управен одбор

Во 2023 година, вкупен бруто износ од МКД 31.896.665 (фиксен износ од МКД 25.911.832 и варијабилен износ од МКД 5.984.833) е исплатен на 4-те членови на Управниот одбор.

Наградување на членовите на Управен одбор, индивидуален приказ, 2023, бруто износ во МКД

#	Фиксен износ		Варијабилен износ		Вкупно наградување	
1	MKD	8,558,376	MKD	2,277,202	MKD	10,835,578
2	MKD	5,778,614	MKD	1,122,139	MKD	6,900,753
3	MKD	5,787,420	MKD	1,292,746	MKD	7,080,166
4	MKD	5,787,422	MKD	1,292,746	MKD	7,080,168
УО, вкупен износ	MKD	25,911,832	MKD	5,984,833	MKD	31,896,665

- Вработени со материјално влијание врз ризичниот профил и профитабилноста на Банката

Вработените кои потпаѓаат во оваа категорија се определуваат во Политиката за наградување на СБ. Оваа категорија го вклучува менаџментот кој е одговорен за материјални бизнис делови, управување со ризици и контролните функции во Стопанска банка АД – Скопје. Вкупно 26 вработени се вклучени во оваа група.

Вкупен бруто износ од МКД 71.376.364 (фиксен износ од МКД 62.307.054 и варијабилен износ од МКД 9.069.310) беше исплатен на вработените со материјално влијание врз ризичниот профил и профитабилноста на Банката.

- Други лица со посебни права и одговорности

Други лица со посебни права и одговорности се сметаат секторските директори, замениците секторски директори и директорите за специфични прашања кои не се опфатени во претходната категорија. 11 вработени се вклучени во оваа група.

Вкупен бруто износ од МКД 25.182.398 (фиксен износ од МКД 22.600.957 и варијабилен износ од МКД 2.581.441) беше исплатен на другите лица со посебни права и одговорности.

* На крајот од 2023 година, вкупната кредитна изложеност кон лицата со посебни права и одговорности изнесува МКД 77,818 илјади што претставува 0.42% од сопствените средства на Банката (значително под регулаторниот лимит од 3% од сопствените средства на Банката по лице со посебни права и одговорности и лицата поврзани со него).

8. Систем на внатрешни контроли (во однос на постапката на подготовка на финансиски извештаи)

СБ воспоставува, развива и одржува робустен Систем за внатрешна контрола (СВК) за да се обезбеди точноста и веродостојноста на финансиските извештаи на Банката. Овој систем е дизајниран да ги следи изготвувањето и известувањето на финансиските податоци, заштитувајќи се од грешки и обезбедувајќи усогласеност со важечките финансиски регулативи и стандарди.

Основањето на СВК е изграден врз основа на развиената култура на интегритет во Банката, која ја поттикнува и спроведува Управниот одбор, Одборот за ревизија и Надзорниот одбор. Строгите политики, интегрирајќи ги најдобрите практики, јасно ги дефинираат улогите на сите тела и вработени во ефикасното исполнување на нивните улоги. Специфичните контролни активности вклучуваат темелни прегледи на финансиските извештаи, процесите на усогласување и спроведувањето на сегрегацијата на должностите.

СВК гарантира дека релевантните финансиски информации навремено и точно се соопштуваат на сите учесници, како витална транспарентност за одржување на довербата и овозможување на информирано донесување одлуки.

Од аспект на корпоративно управување, финансиските извештаи се подготвени од управата на Банката, која е одговорна за осигурување дека финансиските извештаи се подготвени по важечките регулативи и финансиски стандарди. Извештаите се ревидирани од независни надворешни ревизори кои издаваат свое мислење дали финансиските извештаи се точни и фер ги претставуваат во сите материјални аспекти финансиската позиција на Банката. Целиот процес е под надзор на Одборот за ревизија, Надзорниот одбор, и конечно, Собранието на акционерите.

Во текот на 2023 година, согласно горенаведеното, надворешното ревизорско друштво Грант Торнтон, издаде чисто мислење за финансиските извештаи на Стопанска банка и ревизорските финансиски извештаи беа одобрени од страна на Собранието на акционерите. Дополнително, надворешното ревизорско друштво

PricewaterhouseCoopers Revizija DOO Skopje ги ревидираше финансиските извештаи согласно IFRS стандардите и издаде чисто мислење дека истите се подготвени согласно важечкото законодавство и меѓународните стандарди.

Дополнително, во јули 2023 година, Одборот за ревизија донесе одлука за одобрување на дополнителни услуги (“non-assurance”) од страна на екстерното ревизорско друштво PwC со цел да ја оцени усогласеноста на Банката со законите за спречување перење пари, по барање на кореспондентска банка со која СБ соработува. Притоа, Одборот обезбеди дека сите критериуми се почитувани при склучувањето на дополнителниот договор.

Овој ригорозен систем за внатрешна контрола обезбедува дека Банката ги подготвува финансиските извештаи кои не се само изготвени во согласност со законите и сметководствените стандарди, туку и вистински и фер приказ на финансиска позиција и работење на Банката.

9. ESG (Еколошки, социјални, управувачки) прашања, вклучително и резиме на односот со засегнатите страни

ESG рамката ја користат инвеститорите, претпријатијата и регулаторните тела за проценка на степенот до кој организацијата управува со нефинансиските ризици и можности поврзани со одржливите еколошки практики, општествената одговорност и управувачките прашања.

- Климатски и еколошки елементи

Во текот на 2023 година Банката продолжи со натамошно подобрување на својата стратегија и продлабочување на интеграцијата на аспектите на ESG, преку имплементација на климатските и еколошките елементи.

За цел на управување со еколошкиот и социјалниот ризик, во рамките на интерната процедура, Банката има усвоено пристап на оцена на животната средина, управување со ризик и мониторинг. За финансирање на под-проекти во согласност со договорот со ЕБОР, Банката има вклучено еколошки и социјални ризици. Со цел да се усогласат со барањата од договорот со ЕБОР, банките распределија соодветни ресурси за управување, кадар за спроведување на соодветни анализи и мониторинг на животната и социјалната средина. Со тоа, Банката врши проценка и управува со еколошките и социјалните ризици и влијанија кои произлегуваат од финансирањето на под-проекти во согласност со договорот со ЕБОР, со поддршка од тим на експерти обезбедени од ЕБОР.

Механизмот на проценка и мониторинг на еколошки и социјални ризици вклучува:

- Скрининг на сите клиенти/под-проекти според Листата за еколошки и социјални исклучувања на ЕБОР;
- Категоризирање на еколошкиот и социјалниот ризик на предложените под-проекти (низок/среден/висок) во согласност со Списокот за категоризација на еколошки и социјален ризик на ЕБОР;

Дополнително, Банката имплементираше иницијатива за ESG известување преку вклучување на информации поврзани со климатскиот аспект и животната средина (C&E) на кредитното портфолио. Во таа насока, извршен е детален скрининг на обезбедувањето и прибирање податоци и анализа во однос на физичките ризици.

Општествена корпоративна одговорност

Повеќе од 80 години, Стопанска банка е една од најактивните социјално одговорни претпријатија во земјата, претставувајќи нераскинлив дел од севкупниот развој на државата. Со поддршка на одржливи проекти за промовирање на културата, образованието, спортот и здравјето, Банката е вклучена во речиси секоја сфера на општествениот живот.

Во оваа насока, главните активности на КОО беа насочени кон следново:

- Донацијата за Црвениот крст за земјотресот кој ги погоди регионите во Турција и Сирија.
- Донации во јавното здравство (медицинска опрема за Институтот за спортска медицина, Медицински факултет, Скопје; Донација на специјален мебел за 2-те најголеми болници обгуп за грижа на родените бебиња).
- Поддршка на важни културни настани (Спонзорство на "Карневалот во Струмица" 2023, Спонзорство на "Охридско лето" 2023, Спонзорство на "Галичка свадба" 2023).
- Главен спонзор на скопскиот триатлон 2023 преку Стопанска лизинг
- Спонзорство за Економски факултет Скопје при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" – Скопје
- Спонзорство на Стопанската комора на Северна Македонија
- Спонзорство на Северозападната стопанска комора на Северна Македонија
- Годишно спонзорство на Македонскиот олимписки комитет
- Донација од масовниот настан "Вози право, вози здраво" за изградба на нов детски велосипедски парк во рамките на еден од најголемите градски паркови - Park Saraj

- Проектот кој го повторуваме секоја година со 70 нови засадени зимзелени дрва - набавка на големи садници на природни божиќни елки за гранките и нивно садење во природата по новогодишните празници.
- Продолжување на зелениот проект "Зелен сид" со садење на дополнителни 400 повеќегодишни дрва низ градот Скопје во тесна соработка со градската администрација со цел да се обезбеди неопходна грижа за дрвјата.
- Поддршка на годишните настани на Македонската берза и Здружението на внатрешни ревизори.

Како заклучок, стратегијата за ООП на Банката во 2023 година е да продолжи да има значајна улога во заедницата од каде што потекнува и функционира и постојано да ја проширува поддршката на проектите од различни сегменти и дејности, со фокус на селектирани области кои традиционално ги поддржува Банката. Сите овие активности значително додаваат на брендот и на репутацијата на компанијата како општествено одговорна институција.

Банката ќе продолжи и во следните години да ги препознава и поддржува проектите кои се од интерес на пошироката популација.

Родова еднаквост и инклузивност

Моделот на управување и работење на Стопанска банка АД – Скопје се заснова пред сè на разновидност на таленти кои ги имаат потребните вештини, искуство и корпоративна култура да одговорат на предизвиците на банкарското работење и потребите на клиентите и сите засегнати страни на Банката.

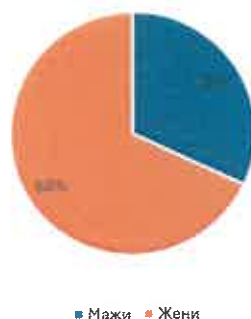
Преку различни програми и активности, Банката континуирано поттикнува инклузивна работна средина каде што секој вработен добива еднаква шанса за напредок и реализација на сопствениот потенцијал, без дискриминација по било кој основ. Ваквите принципи постојано Банката наоѓа начини како да ги инкорпорира и унапреди во сите процеси, вклучително и во регрутирањето, обучувањето, развојот и задржувањето на вработените.

Во оваа насока, од аспект на родова еднаквост и инклузивност, Банката има добро балансирана родова структура на **сите нивоа**. Било каков „дисбаланс“ на одредено ниво, вклучително и во телата на Банката, се должи на конкретните околности (постоечки кадар, достапни кандидати за нови работни места, потребите на Банката, итн.), регулаторните барања и посветеноста кон унапредување на најдобрите таленти во дадениот период без разлика на родова или друг вид припадност.

Следствено, на ниво на цела Банка, односно од вкупниот број на вработени во Стопанска банка АД – Скопје заклучно со 31.12.2023 година:

- од вкупно 941 вработени, 305 се мажи (32%), и 636 се жени (68%).

Родова структура, сите вработени

Иста родова структура има Банката и во однос на лицата со посебни права и одговорности (т.н. senior management) исклучувајќи ги доленаведените тела, односно:

- 20 директори/заменици директори на сектори се жени (63%),
- 12 директори/заменици директори на сектори се мажи (37%).

Во однос на телата на Банката, односно во контекст на препораката од ККУ за котирали друштва на Македонска берза за родова еднаквост до 2025 година, со која се промовира најмалку 30% жени во телата на котираните друштва, во 2023 година Банката ја има следната ситуација:

Одбор	Вкупно членови	Членови – жени	%	Мерки за имплементирање на препораката за родова застапеност
Надзорен одбор	7	1	15%	Самооценувањето на Банката констатира дека 15% од членовите на Одборот се жени (1/7), повеќето се со финансиско образование и повеќето членови се родени помеѓу 1963 - 1976 година – донесен е заклучок дека СБ треба да се стреми да го

					диверзификува составот на Одборот во однос на полот, возраста и вештините при идните назначувања.
Одбор за ревизија	5	2	40%	Препораката се почитува. Банката ќе настојува да го задржи и унапреди доколку е можно постојниот родов баланс.	
Одбор за именување и наградување	3	-	0%	Членовите на Одборот се определени согласно Статутот на СБ и важечкото законодавство налага дека мнозинство од членовите се независни членови, претставници на Надзорниот одбор со специфично искуство и вештини. Следствено, составот и миксот во Надзорниот одбор се рефлектира во останатите одбори.	
Одбор за управување со ризици	9	3	33%	Препораката се почитува. Банката ќе настојува да го задржи и унапреди доколку е можно постојниот родов баланс.	
Управен одбор	4	1	25%	Препораката се почитува. Не се предвидуваат дополнителни / посебни активности.	

➤ Резиме на соработка на Банката со засегнати страни

Како една од најголемите организации во земјата, Стопанска банка АД - Скопје го признава влијанието што го има врз голем број на засегнати страни - акционерите на Банката, вработените, клиентите, депонентите, релевантните регулатори, како и генералното население чии животи неизбежно се афектуирани од работењето на Банката.

Во оваа насока, во изминатата година Банката продолжи да ја приоритизира соработката со сите засегнати страни со цел да изгради уште посилни односи и да промовира заеднички успех и благосостојба за сите.

- Почнувајќи од акционерите, како сопственици на Банката, Банката имаше континуирана и активна комуникација со инвеститорската јавност во текот на целата 2023 година. Особено, треба да се нагласи континуираното обезбедување на законски и секаков друг вид поддршка за обезбедување соодветни канали и форум за решавање на секое прашање што акционерите го имаат во однос на нивните барања до органите на Банката и Собранието на акционерите.
- Вработените во Банката претставуваат едни од најважните засегнати страни и Банката постојано инвестира во развојната кариера на вработените и нивното наградување. Покрај тоа, Банката го признава значењето на своите вработени за успешно и одговорно спроведување на нејзиниот амбициозен Бизнис план. Во 2023 година, напорите беа фокусирани на подобрување на нивото на надомест, воведување на различни немонетарни бенефиции, зголемување на внатрешната мобилност, зајакнување на обуките и многу напори инвестирани во целокупното зајакнување на корпоративната култура, еднаков и фер третман итн.
- Клиентите остануваат главен фокус на банката и Банката продолжува да се фокусира на обезбедување на висококвалитетни услуги и производи кои ги задоволуваат нивните специфични потреби.
- Банката, водена од принципот на целосно усогласување на своето работење со законите и етичките стандарди, исто така ги цени и промовира професионалните односи со регулаторите и продолжува тесно и транспарентно да соработува со институциите и да работи на спроведување и прифаќање на сите регулаторни барања. Проактивно се ангажира со регулаторните тела за да обезбеди темелно разбирање на новите опширни регулативи и континуирано презема голем број чекори за соодветно прилагодување на активностите на Банката кон честите промени на регулаторната рамка.

Севкупно, соработката на Банката со сите засегнати страни е важен дел од севкупниот успех постигнат во 2023 година. Стопанска банка АД - Скопје останува посветена на градење силни односи со сите засегнати страни, со една цел - дека успехот на Банката е успехот на цела заедница.

Прилог 1

ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ

со Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка АД - Скопје

Согласно член 384-а од Законот за трговските друштва, Управниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје (во натамошниот текст: СБ) го потврдува следното:

СБ ги применува принципите и е во согласност во сите материјални аспекти со Кодексот за корпоративно управување на СБ во 2023 година.

Кодексот за корпоративно управување на СБ е подготвен во согласност со важечкото законодавство и стандардите за корпоративно управување на НБГ Групацијата. Кодексот има за цел да обезбеди јасен опис на системот на корпоративно управување во Банката, правата и одговорностите на нејзините тела, улогата на контролните функции итн., како и да ги поддржува интересите на Банката на долгорочна основа во корист на депонентите и клиентите, акционерите, вработените и сите други засегнати страни. Кодексот промовира континуитет, конзистентност и ефективност на начинот на кој Банката е надгледувана и управувана и претставува основен документ за добро управување во насока на поддршка и унапредување на деловниот интерес и репутацијата на Банката.

Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка АД – Скопје е достапен на веб-страницата на Банката.

УПРАВЕН ОДБОР

Диомидис Николетопулос
Генерален извршен директор и
Претседател на Управен одбор

Тони Стојановски
Генерален директор за корпоративно банкарство
и член на Управен одбор

Милица Чапаровска - Јовановска
Генерален директор за банкарство на мало
и член на Управен одбор

Бојан Стојаноски
Генерален директор за управување со ризици
и член на Управен одбор

Во согласност со член 42-а од Правилата за котација на Македонската берза АД – Скопје, Управниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје (во понатамошен текст: СБ), ја издава следната:

ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ

со Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирани на Македонска берза АД – Скопје

Ние, членовите на Управниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје, изјавуваме дека СБ во своето работење го применува Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирани на Македонска берза АД Скопје, објавен на интернет страната на Берзата www.mse.mk.

СБ ги применува принципите и најдобрите практики на корпоративното управување предвидени во Кодексот според пристапот „примени или појасни зошто не се применил“, преку пополнување на Прашалници чија форма и содржина е пропишана со Кодексот.

Со оваа Изјава потврдуваме дека Прашалниците се објавени на СЕИ-НЕТ и на интернет страницата на СБ и дека одговорите во истите се точни и вистинити и веродостојно ја отсликуваат примената на принципите и најдобрите практики на корпоративното управување од страна на СБ пропишани со Кодексот за корпоративно управување.

Диомидис Николетопулос
Генерален извршен директор и
Претседател на Управен одбор

Тони Стојановски
Генерален директор за корпоративно банкарство
и член на Управен одбор

Милица Чапаровска - Јовановска
Генерален директор за банкарство на мало
и член на Управен одбор

Бојан Стојаноски
Генерален директор за управување со ризици
и член на Управен одбор

Генерален директор за банкарство на мало
и член на Управен одбор

Бојан Стојаноски
Генерален директор за управување со ризици
и член на Управен одбор

СТОПАНСКА БАНКА АД - СКОПЈЕ

11 ОКТОМВРИ, 1000 СКОПЈЕ
телефон: +389 (0)2 3295-295
E-mail: sbank@stb.com.mk
[http:// www.stb.com.mk](http://www.stb.com.mk)

Стопанска Банка АД - Скопје

Консолидирани финансиски извештаи

За годината која завршува на 31 декември 2023 година

СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје

**Консолидирани финансиски извештаи
за годината што завршува
на 31 декември 2023**

СОДРЖИНА

	Страна
Одговорност за консолидираните финансиски извештаи	
Извештај на независниот ревизор	
Консолидиран биланс на успех	4
Консолидиран извештај за промените во капиталот	5
Консолидиран извештај за финансиската состојба	6 - 7
Консолидиран извештај за промени во капиталот и резервите	8 – 9
Консолидиран извештај за паричниот тек	10 – 11
Белешки кон консолидираните финансиски извештаи	12 – 135

ОДГОВОРНОСТ ЗА КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

Раководството на СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје (во понатамошниот текст "Банката") е одговорно за подготвување на консолидираните финансиски извештаи за годината која заврши на 31 декември 2023 година во согласност со Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на консолидираните финансиски извештаи пропишана од страна на Народна банка на Република Северна Македонија и сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија, кои даваат реална и објективна слика на финансиската состојба со состојба на 31 декември 2023 година и резултатите од работењето и паричните текови на Банката за годината што тогаш заврши.

По извршените испитувања, раководството на Банката има разумни очекувања дека Банката има адекватни ресурси да продолжи во своето оперативно делување во блиска иднина. Поради таа причина, раководството на Банката продолжува да го применува принципот на континуитет во подготовката на консолидираните финансиски извештаи. Во подготовката на овие финансиски извештаи, одговорноста на раководството на Банката вклучува обезбедување на:

- Избор и конзистентна примена на соодветни сметководствени политики;
- Проценки и расудувања кои се разумни и издржани;
- Сметководствените стандарди кои се во примена и се следат, а нивното евентуално материјално неприменување се обелоденува и објаснува во консолидираните финансиски извештаи; и
- Подготвување на финансиски извештаи врз основа на принципот на континуитет, освен ако не е соодветно да се претпостави дека Банката нема да продолжи во дејноста.

Раководството на Банката е одговорно за чување на исправна сметководствена документација, која со разумна сигурност во било кое време ја обелоденува финансиската состојба на Банката и мора исто така да обезбеди консолидираните финансиски извештаи да се во согласност со сметководствената регулатива која се применува во Република Северна Македонија. Раководството на Банката е исто тако одговорно за чување на средствата на Банката и во таа насока да разумни мерки на превенција и откривање на измами и други нерегуларности.

Потпишано во име на СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје:

Диомидис Николетопулос

Генерален извршен директор
Претседател на Управен одбор

Тони Стојановски

Генерален директор за корпоративно банкарство
Член на Управен одбор

Јулијана Прошев

Овластен сметководител – број на лиценца 0101038

Милица Чапаровска - Јовановска

Генерален директор за банкарство на мало
Член на Управен одбор

Бојан Стојаноски

Генерален директор за управување со ризици
Член на Управен одбор

4

Извештај на независниот ревизор

До Акционерите и Надзорниот одбор на Стопанска банка АД - Скопје

Извештај за консолидираните финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените консолидирани финансиски извештаи на Стопанска банка АД - Скопје и нејзината подружница („Групата“), кои што ги вклучуваат консолидираниот биланс на состојба заклучно со 31 декември 2023 година, како и консолидираниот биланс на успех, консолидираниот извештај за сеопфатна добивка, консолидираниот извештај за промени во капиталот и резервите и консолидираниот извештај за паричните текови за годината којашто завршува тогаш, и белешките, кои се состојат од преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на менаџментот за консолидираните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со регулативата на Народна банка на Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето на консолидираните финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Стандардите за ревизија прифатени во Република Северна Македонија („Стандардите“). Стандардите бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали консолидираните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во консолидираните финансиски извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на консолидираните финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на консолидираните финансиски извештаи за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на консолидираните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, консолидираните финансиски извештаи објективно ја презентираат, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Групата заклучно со 31 декември 2023 година, како и нејзината финансиска успешност и нејзините парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со регулативата на Народна банка на Република Северна Македонија.

Извештај за останати правни и регулаторни барања

Годишниот извештај е подготвен од страна на Раководството во согласност со барањата на Законот за трговски друштва, член 384.

Раководството е одговорно за подготвувањето на консолидираната годишната сметка и годишниот извештај на Групата, кои се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Групата.

Според барањата на Законот за ревизија, известуваме дека историските информации прикажани во консолидираниот годишен извештај подготвен од страна на Раководството на Групата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва се конзистентни, во сите материјални аспекти, со финансиските информации прикажани во консолидираната годишна сметка и ревидираните консолидирани финансиски извештаи на Групата, на крајот на и за годината која завршува на 31 декември 2023 година.

Драган Давитков
Управител

Симе Ивановски
Овластен ревизор

ПрајсвотерхаусКуперс Ревизија ДОО - Скопје

30 април 2024 година
Скопје, Република Северна Македонија

КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА УСПЕХ

за периодот од 1 јануари 2023 година до 31 декември 2023 година
(во илјади денари)

	Белешка	31 декември 2023	31 декември 2022
Приходи од камата		6.214.613	4.423.517
Расходи за камата		(470.605)	(218.776)
Нето-приходи/(расходи) од камата	6	5.744.008	4.204.741
Приходи од провизии и надомести		1.568.551	1.521.304
Расходи за провизии и надомести		(755.935)	(622.666)
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	7	812.616	898.638
Нето-приходи/(расходи) од тргување	8	100	26
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	9	-	-
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	10	145.061	157.425
Останати приходи од дејноста	11	614.274	594.926
Удел во добивката на придружните друштва	24	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	12	(1.375.923)	(1.234.098)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	13	94.650	(27.112)
Трошоци за вработените	14	(1.071.536)	(962.641)
Амортизација	15	(160.910)	(130.520)
Останати расходи од дејноста	16	(948.210)	(887.545)
Удел во загубата на придружните друштва	24	-	-
Добивка пред оданочување		3.854.130	2.613.840
Данок на добивка	17	(383.331)	(242.162)
Добивка за финансиската година		3.470.799	2.371.678
Заработка по акција	41		
Основна заработка по акција (во денари)		198,78	135,83
Разводната заработка по акција (во денари)		198,78	135,83

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи
претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Консолидираните финансиски извештаи се одобрени од страна на Управниот одбор на Банката на 23 април 2024 година и се усвоени од страна на Надзорниот одбор на Банката на 30 април 2024 година.

Потпишано во име на СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје:

Диомидис Николетопулос

Генерален извршен директор
Претседател на Управен одбор

Тони Стојановски

Генерален директор за корпоративно банкарство
Член на Управен одбор

Јулијана Прошев

Овластен сметководител – број на лиценца 0101038

Милица Чапаровска - Јовановска

Генерален директор за банкарство на мало
Член на Управен одбор

Бојан Стојановски

Генерален директор за управување со ризици
Член на Управен одбор

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНЕТЕ ВО КАПИТАЛОТ
за периодот од 1 јануари 2023 година до 31 декември 2023 година
(во илјади денари)

Белешка	31 декември 2023	31 декември 2022
Добивка/(загуба) за финансиската година	3.470.799	2.371.678
Останати добивки/(загуби) за финансиската година (пред оданочување)		
Останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (пред оданочување)		
Ревалоризациска резерва за сопственички средства расположливи за продажба		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на сопственичките средства расположливи за продажба	189	7.372
- реализирани нето-добивки/(загуби) од сопственичките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Останати резерви		
Промена во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност		
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	17	
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	189	7.372
Останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех (пред оданочување)		
Ревалоризациска резерва за должнички средства расположливи за продажба		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на должничките средства расположливи за продажба	40.628	(124)
- реализирани нето-добивки/(загуби) од должничките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Билансот на успех		
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба		
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба		
Ревалоризациска резерва за преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања		
- ревалоризациска резерва признаена во текот на периодот	108.894	21.223
- намалување на ревалоризациската резерва, рекласификувано во Билансот на успех	(100.703)	(16.192)
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови		
- реализирани нето-добивки/(загуби) од инструментите за заштита од ризикот од паричните текови, рекласификувани во Билансот на успех		
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење		
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење		
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва кои не се прикажуваат во Билансот на успех	24	
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	7.657	22.045
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех	17	
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех	56.476	26.952
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот	56.665	34.324
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	3.527.464	2.406.002

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи
 претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи.

Консолидираните финансиски извештаи се одобрени од страна на Управниот одбор на Банката на 23 април 2024 година и се усвоени од страна на Надзорниот одбор на Банката на 30 април 2024 година.

Потпишано во име на СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје:

Диомидис Николетопулос

Генерален извршен директор
 Претседател на Управен одбор

Тони Стојановски

Генерален директор за корпоративно банкарство
 Член на Управен одбор

Јулијана Прошев

Овластен сметководител – број на лиценца 0101038

Милица Чапаровска - Јовановска

Генерален директор за банкарство на мало
 Член на Управен одбор

Бојан Стојановски

Генерален директор за управување со ризици
 Член на Управен одбор

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА
за периодот од 1 јануари 2023 година до 31 декември 2023 година (Во илјади денари)

	Белешка	31 декември 2023	31 декември 2022
СРЕДСТВА			
Парични средства и парични еквиваленти	18	24.657.005	22.469.444
Средства за тргување	19	-	2.021
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	20	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-
Кредити на и побарувања од банки	22.1	326.561	297.437
Кредити на и побарувања од други комитенти	22.2	92.309.131	85.916.705
Вложувања во хартии од вредност	23	11.408.416	10.386.884
Вложувања во подружници и придружени друштва	24	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	30.1	-	-
Останати побарувања	25	1.382.944	2.582.596
Заложени средства	26	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	27	132.324	93.408
Нематеријални средства	28	192.505	136.870
Недвижности и опрема	29	957.600	907.733
Одложени даночни средства	30.2	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	31	-	-
Вкупно средства		131.366.486	122.793.098
ОБВРСКИ			
Обврски за тргување	32	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање	33	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-
Депозити на банките	34.1	996.050	2.902.315
Депозити на други комитенти	34.2	100.058.171	94.379.647
Издадени должнички хартии од вредност	35	-	-
Обврски по кредити	36	2.739.776	1.930.696
Субординирани обврски	37	-	-
Посебна резерва и резервирања	38	184.953	111.922
Обврски за данок на добивка (тековен)	30.1	143.984	892
Одложени даночни обврски	30.2	-	-
Останати обврски	39	1.517.748	1.269.287
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	31	-	-
Вкупно обврски		105.640.682	100.594.759

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА (продолжение)

На ден 31 декември 2023 година

(во илјади денари)

	Белешка	31 декември 2023	31 декември 2022
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	40		
Запишан капитал		3.511.242	3.511.242
Премии од акции		-	-
Сопствени акции		-	-
Други сопственички инструменти		-	-
Ревалоризациски резерви	40	203.820	147.155
Останати резерви	40	831.373	831.373
Задржана добивка		21.179.369	17.708.569
Вкупно капитал и резерви		25.725.804	22.198.339
Вкупно обврски и капитал и резерви		131.366.486	122.793.098
Потенцијални обврски	42.1	20.388.699	21.033.816
Потенцијални средства	42.2	-	-

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи
претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи.

Потпишано во име на СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје:

Диомидис Николстопулос

Генерален извршен директор
Претседател на Управен одбор

Тони Стојановски

Генерален директор за корпоративно банкарство
Член на Управен одбор

Јулијана Прошев

Овластен сметководител – број на лиценца 0101038

Милица Чапаровска - Јовановска

Генерален директор за банкарство на мало
Член на Управен одбор

Бојан Стојановски

Генерален директор за управување со ризици
Член на Управен одбор

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК

за периодот од 1 јануари 2023 година до 31 декември 2023 година

(во илјади денари)

	Белешка	31 декември 2023	31 декември 2022
Паричен тек од основната дејност			
Добивка пред оданочување		3.854.130	2.613.840
Коригиран за:		-	-
Амортизација на:		-	-
нематеријални средства	15/28	53.160	45.266
недвижности и опрема	15/29	107.750	85.310
Капитална добивка од:		-	-
продажба на нематеријални средства		-	-
продажба на недвижности и опрема	11	(20)	(27.444)
продажба на преземени средства врз основа на ненапл. побарувања	11	(88.995)	(13.477)
Капитална загуба од:		-	-
продажба на нематеријални средства		-	-
продажба на недвижности и опрема		-	-
продажба на преземени средства врз основа на ненапл. побарувања	16	-	-
Приходи од камата	6	(6.218.370)	(4.423.854)
Расходи за камата	6	476.352	219.021
Нето-приходи од тргување	8	(100)	(26)
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа:		-	-
дополнителна исправка на вредноста	12	2.152.407	1.873.008
ослободена исправка на вредноста	12	(776.484)	(638.910)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа:		-	-
дополнителни загуби поради оштетување	13	6.053	43.305
ослободени загуби поради оштетување		(100.703)	(16.193)
Посебна резерва:		-	-
дополнителни резервирања	38	5.255	4.574
ослободени резервирања	38	(2.833)	(9.768)
Приходи од дивиденди	11	(2.465)	(1.675)
Удел во добивката/(загубата) на придружените друштва		-	-
Останати корекции		-	-
Наплатени камати		6.123.167	4.580.731
Платени камати		(448.492)	(247.685)
Добивка од дејноста пред промените на деловната актива:		5.139.812	4.086.023
<i>(Зголемување)/намалување на деловната актива:</i>			
Средства за тргување		2.121	4
Дериватни средства чувани за управување со ризик		-	-
Кредити на и побарувања од банки		(29.416)	(19.615)
Кредити на и побарувања од други коминтенти		(7.628.866)	(9.179.635)
Заложени средства		-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		152.920	25.035
Задолжителна резерва во странска валута		(1.093.088)	(1.320.502)
Задолжителен депозит кај НБСРМ според посебни прописи		(1)	(99.975)
Останати побарувања		788.603	(1.112.438)
Одложени даночни средства		-	-
Нетесковни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување		-	-
<i>Зголемување/(намалување) на деловните обврски:</i>			
Обврски за тргување		-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик		-	-
Депозити на банки		(1.907.225)	1.474.427
Депозити на други коминтенти		6.038.482	4.737.400
Останати обврски		239.774	(42.291)
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување		-	-
Нето паричен тек од основната дејност пред оданочување		1.703.116	(1.451.567)
(Платен)/ поврат на данок на добивка		(240.237)	(313.865)
Нето паричен тек од / (искористен за) основната дејност		1.462.879	(1.765.431)

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК (продолжение)
за периодот од 1 јануари 2023 година до 31 декември 2023 година
(во илјади денари)

	Белешка	31 декември 2023	31 декември 2022
Паричен тек од инвестициска дејност			
(Вложувања во хартии од вредност)		(3.943.305)	(603.917)
Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност		3.031.260	2.521.882
(Одливи за вложувањата во подружници и придружени друштва)	24	-	-
Приливи од продажбата на вложувањата во подружници и придружени друштва		-	-
(Набавка на нематеријални средства)	28	(108.795)	(70.701)
Приливи од продажбата на нематеријални средства		-	-
(Набавка на недвижности и опрема)	29	(157.598)	(146.472)
Приливи од продажбата на недвижности и опрема		-	-
(Одливи за нетековните средства кои се чуваат за продажба)		-	-
Приливи од нетековните средства кои се чуваат за продажба		-	-
(Останати одливи од инвестициска дејност)		-	-
Останати приливи од инвестициска дејност		2.465	1.675
Нето паричен тек од инвестициска дејност		(1.175.973)	1.702.467
Паричен тек од финансирањето			
(Отплата на издадени должнички хартии од вредност)		-	-
Приливи од издадени должнички хартии од вредност		-	-
(Отплата на обврските по кредити)		(448.998)	(175.855)
Зголемување на обврските по кредити	36	1.256.329	420.280
(Отплата на издадените субординирани обврски)		-	-
Приливи од издадените субординирани обврски		-	-
Приливи од издадените акции/сопственички инструменти во текот на периодот		-	-
(Откуп на сопствени акции)		-	-
Продадени сопствени акции		-	-
(Платени дивиденди)		-	-
(Останати одливи од финансирањето)		-	-
Останати приливи од финансирањето		-	-
Нето паричен тек од финансирањето		807.331	244.425
Ефект од исправката на вредноста на паричните средства и паричните еквиваленти		237	(292)
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти		-	-
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти		1.094.474	181.168
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари		17.232.039	17.050.871
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември		18.326.513	17.232.040

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи
 претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи.

Потпишано во име на СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје:

Диомидис Николетопулос

Генерален извршен директор
 Претседател на Управен одбор

Тони Стојановски

Генерален директор за корпоративно банкарство
 Член на Управен одбор

Јулијана Прошев

Овластен сметководител – број на лиценца 0101038

Милица Чапаровска - Јовановска

Генерален директор за банкарство на мало
 Член на Управен одбор

Бојан Стојаноски

Генерален директор за управување со ризици
 Член на Управен одбор

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ 31 декември 2023

ВОВЕД

а) Општи информации

Овие консолидирани финансиски извештаи ја вклучуваат Банката и нејзината подружница, Друштво за лизинг СТОПАНСКА ЛИЗИНГ ДООЕЛ Скопје („СТОПАНСКА ЛИЗИНГ“) (заедно именувани како „Групата“).

СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје е трансформирана во акционерско друштво на 29 декември 1989 година. Главните активности се обавуваат и нејзиното седиште се наоѓа на ул. 11 октомври бр.7, 1000 Скопје. Банката своите активности во Република Северна Македонија ги извршува преку мрежа на 59 филијали (2022: 62 филијали).

Банката е регистрирана како универзален тип на комерцијална банка, во согласност со македонските закони. Основните активности на Банката се следните:

- прибирање на депозити и други повратни извори на средства;
- кредитирање во земјата, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции;
- кредитирање во странство, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции;
- издавање и администрирање на платежни средства (парични картички, чекови, патнички чекови, меници);
- финансиски лизинг;
- менувачки работи;
- платен промет во земјата и странство, вклучувајќи купопродажба на девизи;
- брз трансфер на пари;
- издавање на платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување;
- изнајмување сефови, остава и депо;
- тргување со инструменти на пазарот на пари;
- тргување со девизни средства, што вклучува и тргување со благородни метали;
- тргување со хартии од вредност;
- тргување со финансиски деривати;
- давање на услуги на чување на имот на инвестициски и пензиски фондови;
- купопродажба, гарантирање или пласман на емисија на хартии од вредност;
- чување на хартии од вредност за клиенти;
- советување на правни лица во врска со структурата на капиталот, деловната стратегија или други поврзани прашања или давање услуги поврзани со спојување или припојување на правни лица;
- продажба на полиси за осигурување;
- застапување во осигурување
- маркетинг на задолжителен/доброволен пензински фонд
- посредување во склучување договори за кредити и заеми;
- обработка и анализа на информации за кредитна способност на правни лица;
- економско - финансиски консалтинг и
- други финансиски услуги утврдени со закон што може да ги врши само банка.

Друштвото за лизинг СТОПАНСКА ЛИЗИНГ ДООЕЛ Скопје има дозвола за основање и работа на давател на финансики лизинг и оперативен лизинг на возила (патнички, комерцијални и товарни), опрема (индустриска, медицинска, земјоделска) недвижности и сл.

Ревидираните консолидирани финансиски извештаи на Групата за годината што заврши на 31 декември 2023 година беа одобрени за издавање од страна на Надзорниот одбор на Банката на 30 април 2024 година.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ**31 декември 2023****ВОВЕД (продолжение)****а) Општи информации (продолжение)**

Групата е контролирана од страна на Национална Банка на Грција, со седиште во Грција, која поседува 94,64% (2022: 94,64%) од капиталот на Банката и претставува нејзина крајна матична компанија. Акциите на Банката котираат на Официјалниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност на пазарот на подсегментот задолжителна котација, а кодот под кој котираат е следниот:

Шифра на хартија од вредностИСИН број

СТБ (обична акција)

MKSTBS101014

СТБП (приоритетна акција)

MKSTBS120014

Консолидираните ревидирани финансиски извештаи се одобрени од страна на Управниот одбор на Банката на 23 април 2024 година и се усвоени од страна на Надзорниот одбор на Банката на 30 април 2024 година.

б) Основи за изготвување на консолидираните финансиски извештаи**Стандарди врз основа на кои се подготвени консолидираните финансиски извештаи**

Податоците во приложените консолидирани финансиски извештаи на Групата се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РМ“ бр.28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14,138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18,120/18 и „Службен весник на РСМ“ бр. 290/20, 215/21, 99/22), Законот за банки („Службен весник на РМ“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15, 190/16, 7/19 и „Службен весник на РСМ“ бр. 101/19 и 122/21), под законската регулатива пропишана од страна на Народна банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст “НБСРМ”), како и во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на консолидираните финансиски извештаи (во понатамошниот текст “Методологија“) („Службен весник на РСМ“ бр. 83/2017) и Одлуката за видовите и содржината на консолидираните финансиски извештаи на банките („Службен весник на РМ“ бр. 83/17 и 149/18), пропишани од страна на НБРСМ.

Во рамки на Методологијата е пропишана обврската за пресметка на оштетувањето за кредитен ризик кој Банката е должна да го утврдува односно проценува и да признава исправка на вредноста/оштетување за очекуваните кредитни загуби на финансиските средства во согласност со Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик пропишана од НБРСМ.

Во август 2018 година Народната банка на Република Северна Македонија донесе нова Одлука за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 149/18, и измени 76/20, 116/20, 83/22) која се применува од 01 јули 2019 година.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

ВОВЕД (продолжение)

б) Основи за изготвување на консолидираните финансиски извештаи (продолжение)

Основи за консолидација

Деловни комбинации

Деловните комбинации се евидентираат со користење на методот на купување на датумот на стекнување т.е. на датумот кога контролата е стекната од Групата. Износот којшто се пренесува при стекнувањето се мери по објективна вредност, исто како и идентификуваните нето-средства кои се стекнуваат. Гудвилот којшто произлегува од ова се тестира годишно за оштетување. Трансакционите трошоци се признаваат како расход веднаш, освен доколку тие не се однесуваат за издавање должнички или сопственички инструменти. Износот којшто се пренесува при стекнувањето не вклучува износи кои се однесуваат на подмирување на некои односи кои претходно постоеле. Таквите износи генерално се признаваат во билансот на успех.

Неконтролирани учества

Неконтролираните учества се мерат според нивното пропорционално учество во нето-средствата на стекнатиот ентитет. Промените во учеството на Групата во подружниците кои не доведуваат до губење контрола, се евидентираат како трансакции во капиталот.

Подружници

Подружници се ентитети контролирани од Групата. Групата има контрола врз ентитетот кога е изложена на, или има право на варијабилни поврати од своето инволвирање со ентитетот и има можност да влијае врз износот на овие поврати преку својата моќ врз ентитетот. Консолидираните финансиски извештаи на подружниците се вклучени во консолидираните финансиски извештаи од датумот кога контролата започнува до моментот кога контролата престанува.

Губење на контролата

Кога Групата ја губи контролата врз подружницата, ги депризнава средствата и обврските на подружницата, како и поврзаното неконтролирано учество и останатите компоненти на капиталот. Каква било добивка или загуба која е резултат на престанокот на контролата се признава во добивката или загубата. Какво било учество задржано во поранешната подружница се мери по објективна вредност во моментот на губење на контролата.

Вложувања евидентирани со користење на „методот на главнина“

Вложувањата на Групата евидентирани со користење на „методот на главнина“ вклучуваат вложувања во придружени друштва. Придружените друштва се оние друштва врз кои Групата има значајно учество, но нема контрола или заедничка контрола врз оперативните и финансиските политики.

Вложувањата во придружени друштва се мерат според метод на главнина. Почетно се признаваат по нивната набавна вредност, вклучувајќи ги и трансакционите трошоци. Последователно, во консолидираните финансиски извештаи се вклучува учеството на Групата во добивката или загубата на придруженото друштво, до датата на која престанува значајното учество. Распределбите од придружените друштва ја намалуваат сметководствената вредност на вложувањето.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ**31 декември 2023****ВОВЕД (продолжение)****б) Основи за изготвување на консолидираните финансиски извештаи (продолжение)****Трансакции елиминирани при консолидација**

Салдата и трансакциите во рамките на Групата, и сите нереализирани добивки и загуби кои произлегуваат од трансакции во рамки на Групата, се елиминираат. Нереализираните загуби се елиминираат на ист начин како и нереализираните добивки, но само до оној износ до кој не постојат докази за оштетување.

Презентација на консолидираните финансиски извештаи

Консолидираните финансиски извештаи на Групата се прикажани во согласност со формата и содржината на билансните шеми објавени во Одлуката за видовите и содржината на финансиски извештаи на банките (“Службен весник на РСМ” бр.83/17), (во понатамошниот текст “Одлуката”).

Раководството на Групата го проценува влијанието на промените на МСС, новите МСФИ, на начин како што се инкорпирани во Методологијата и нивните толкувања врз консолидираните финансиски извештаи, како и барањата за форматот и содржината на одредени билансни шеми во согласност со Одлуката и вреднувањата на средствата, обврските, приходите и расходите во согласност со барањата на Методологијата.

Придружните консолидирани финансиски извештаи се подготвени во согласност со принципот на историска набавна вредност, освен за вреднувањето на вложувањата во финансиските средства расположливи за продажба кои се вреднуваат по објективна вредност, како и други финансиски средства и финансиски обврски кои се вреднуваат по објективна вредност преку билансот на успех врз основа на претпоставката на принципот на континуитет.

Презентацијата на консолидираните финансиски извештаи во согласност со Одлуката на Народна Банка на Република Северна Македонија, бара користење на најдобро можни проценки и разумни претпоставки од страна на раководството на Групата, кои имаат ефекти на презентираниите вредности на средствата и обврските, како и на приходите и расходите настанати во периодот на известување. Овие процени и претпоставки се засновани на искуство од минатото и други фактори за кои се верува дека се разумни во околностите и чии резултати претставуваат основа за проценка на сметководствената вредност на средствата и обврските за кои не се достапни податоци од други извори. Реалните резултати можат да се разликуваат од проценетите износи.

Презентираните консолидирани финансиски извештаи се искажани во илјади македонски денари. Денарот претставува функционална и известувачка валута на Групата за целите на известувањето до НБРСМ.

Проценките и претпоставките се разгледуваат на континуирана основа. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој проценката е ревидирана ако истата има влијание само на тој период или пак во периодот на проценка и идните периоди ако ревидираната проценка има влијание на двата периоди - тековниот и идниот период.

Информации во однос на значајните области за кои постои неизвесност врз основа на проценка и критичните проценки во примената на сметководствените политики кои имаат најзначаен ефект на износите обелоденети во консолидираните финансиски извештаи се наведени во Белешка 1.г).

Консолидираните финансиски извештаи на Групата се подготвени во согласност со сметководствените политики образложени во Белешката 1.в) кон консолидираните финансиски извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

ВОВЕД (продолжение)

б) Основи за изготвување на консолидираните финансиски извештаи (продолжение)

Презентација на консолидираните финансиски извештаи (продолжение)

Придружните финансиски извештаи претставуваат консолидира финансиски извештаи на Банката. Во овие финансиски извештаи е вклучена нејзината подружница СБ Лизинг ДООЕЛ Скопје. Подружницата е правно лице, контролирано од друго правно лице - Банката, позната како матично претпријатие - матична банка. Посебните финансиски извештаи на подружницата СБ Лизинг ДООЕЛ Скопје, се вклучени во консолидираните финансиски извештаи.

в) Значајни сметководствени политики

Приходи и расходи по основ на камати

Приходите и расходите по основ на камати се признаваат во билансот на успех за сите каматоносни инструменти на пресметковна основа, според амортизирана набавна вредност со користење на ефективна каматна стапка.

Методот на ефективна каматна стапка е метод за пресметка на амортизирана набавна вредност на финансиските средства или финансиските обврски преку алокација на приходите од камата и расходите за камата во соодветниот релевантен период. Ефективната каматна стапка е стапка со која се дисконтираат проценетите идни парични приливи или одливи во текот на очекуваниот век на финансискиот инструмент или, каде што е соодветно, за пократок период до нето сметководствената вредност на финансиското средство или финансиската обврска. При пресметката на ефективната каматна стапка, Банката врши проценка на паричните текови имајќи ги во предвид договорените услови за финансиските инструменти (на пример, опциите за предвремена отплата) но, не ги зема во предвид идните загуби поради оштетување. Интегрален дел на пресметката на ефективната каматна стапка се и сите платени и наплатени провизии и надоместоци помеѓу договорните страни, како и трансакционите трошоци и сите други премии или дисконти при одобрување на кредитите.

Приходи од надоместоци и провизии

Провизиите и надоместоците, со исклучок на надоместоците за одобрување на кредити, генерално се признаваат на пресметковна основа во периодот кога се врши услугата. Останатите надоместоци за одобрување на кредити се разграничуваат и амортизираат за времетраењето на кредитот со примена на методата на ефективна каматна стапка.

Приходи од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат кога правото за да се добие дивиденда е востановено за сите акционери кои учествуваат во распределбата.

Износи искажани во странска валута

Трансакциите настанати во странска валута се искажани во денари со примена на официјалните девизни курсеви на НБРСМ, кои важат на денот на трансакцијата. Средствата и обврските кои гласат на странска валута се искажуваат во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на билансот на состојба. Позитивните и негативните курсни разлики кои произлегуваат од претворањето на износите во странска валута, како и во однос на вреднувањето на средствата и обврските во странска валута се вклучени во билансот на успех во периодот кога тие настануваат. Преземените и потенцијалните обврски деноминирани во странска валута се преведуваат во денари со примена на официјалните девизни курсеви кои важат на датумот на билансот на состојба.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Финансиски средства

Банката ги признава финансиските средства и обврски во книгите, само и само доколку е една страна во договорните одредби на инструментот. Финансиските средства се признаваат и депризнаваат на датумот на тргување кога купувањето или продавањето на вложувањето е според договор чии што одредби бараат испорака на вложувањето во договорените временски рамки. Финансиските средства почетно се признаваат по објективна вредност, што претставува трансакциска цена на инструментот. Класификацијата зависи од природата и намената на финансиските средства и се одредува во моментот на нивното почетно признавање. Класификацијата на финансиските средства се врши во зависност од бизнис моделот на банката и карактеристиките на договорените парични текови. Во банката се утврдени три бизнис модели: (HTC held to collect) во кој припаѓаат средства кои банката ги управува за наплата на договорни парични текови и ги вклучува финансиските средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност, (HTCS held to collect and sale) во кој припаѓаат средства кои банката ги управува за наплата на договорни парични текови или продажба и ги опфаќа финансиските средства кои се мерат по објективна вредност преку останатата сеопфатна добивка и (HFT held for trading)- средства чувани за тргување, ги опфаќа средствата кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех.

Финансиски средства кои се чуваат за тргување

Хартиите од вредност за тргување, кои се состојат од обврзници издадени од државата и сопственички инструменти издадени од банки, се хартии од вредност вклучени во портфолио за кое постои намера за остварување на профит на краток рок. Хартиите од вредност за тргување се опфатени со бизнис моделот (HFT) и соодветно на моделот ваквите инструменти иницијално се признаваат по објективна вредност, при што трансакциските трошоци не се вклучуваат во износот по кој првично се мери инструментот. Овие средства банката ги управува со цел тргување и остварување добивка од промените во објективната вредност на средството. Ова е резидуална категорија, односно банката во оваа категорија ги класификува и сите оние финансиски средства коишто не ги исполнуваат критериумите на останатите две категории опишани погоре. Ваквите инструменти последователно се мерат според нивната објективна вредност, без намалување на трансакциските трошоци, преку билансот на успех врз основа на нивната пазарна цена и тоа за средствата за тргување како нето приходи од тргување, а за финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање, како нето приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност. Добивки или загуби од курсни разлики се признаваат во билансот на успех како нето приходи/расходи од курсни разлики. Каматата, ако е остварена за време на располагањето со хартиите од вредност за тргување, се евидентира како приход од камата. Добивките или загубите реализирани при продажба или отпис на средството се евидентираат како останати приходи/расходи. Купопродажбата на хартиите од вредност за тргување се признава на датумот на тргувањето, што го претставува датумот кога Банката се обврзува да го купи или продаде средството.

Финансиски средства расположиви за продажба

Финансиски средства расположиви за продажба се оние финансиски средства коишто се чуваат на неопределено време, и истите можат да бидат продадени доколку постои потреба за решавање на проблеми поврзани со ликвидноста или промена на каматните стапки, девизните курсеви или пак цената на акциите.

Финансиските средства расположиви за продажба почетно се признаваат по нивната објективна вредност без намалување на трансакциските трошоци кои може да настанат при продажба или отуѓување, а потоа последователно се мерат според објективната вредност, врз основа на пазарната вредност или врз основа на износите добиени со примена на методи на парични текови за вложувањата во друштва кои не котираат на берза.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Финансиски средства расположиви за продажба (продолжение)

Банката ги класифицира средствата во оваа категорија доколку се исполнети следните критериуми:

- банката ги управува финансиските средства со цел наплата на договорните парични текови и/или за продажба
- исполнет е условот единствено отплати на главница и камата-СППИ

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промена на објективната вредност на финансиските средства расположиви за продажба се еднакви на разликата помеѓу амортизираната набавна вредност и објективната вредност и се признаваат во капиталот и резервите на позицијата ревалоризациски резерви. Кај должничките хартии од вредност при депризнавање кога средството ќе се продаде или достаса, кумулативната нереализирана добивка или загуба претходно признаена во капиталот се вклучува во нето добивката или загубата за периодот во позицијата останати приходи/расходи. Кај сопственичките хартии од вредност при нивно депризнавање состојбата на сметката за ревалоризациски резерви банката ќе ја прекнижи на позицијата Акумулирана/Задржана добивка.

Пресметаната камата со примена на методот на ефективна каматна стапка како и евентуалните загуби поради оштетување и позитивните и негативните курсни разлики се признаваат во билансот на успех.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање претставуваат финансиски средства со фиксни или определени плаќања и фиксно доспевање, за кои Банката има намера и можност да ги чува до доспевање. Ако Банката продаде било каков дел од вложувањата кои се чуваат до доспевање кој не би бил нематеријален, во таков случај целата категорија би се рекласифицирала во финансиски средства расположиви за продажба. Овие хартии од вредност се класифицирани според моделот НТС (held to collect) и се прикажани според амортизираната набавна вредност со примена на методот на ефективната каматна стапка.

Банката ги класифицира средствата во оваа категорија доколку се исполнети следните критериуми:

- банката ги управува финансиските средства со цел наплата на договорните парични текови
- исполнет е условот единствено отплати на главница и камата-СППИ

Добивки или загуби од курсни разлики се признаваат во билансот на успех како нето приходи/расходи од курсни разлики. Добивките или загубите реализирани при продажба или отпис на средството се евидентираат како останати приходи/расходи. Добивки и загуби кога средството е оштетено или депризнаено се признаваат преку билансот на успех.

Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност

Банката како финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност ќе ги класифицира и паричните средства, побарувањата од купувачи, побарувањата за наеми, побарувањата за провизии и надоместоци, и сите други финансиски средства коишто претставуваат изложеност на кредитен ризик согласно со одлуката за кредитен ризик, а за кои условот СППИ е неприменлив. За овие средства не се бара исполнување на СППИ условот.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Кредити одобрени од Банката

Кредитите се класифицирани според моделот НТС (held to collect) и се прикажани според амортизираната набавна вредност со примена на методот на ефективната каматна стапка. Класификацијата се врши според деловниот модел на Банката и карактеристиките на паричните текови. Кај кредитите се исполнети следниве критериуми за класификација и мерење по амортизирана набавна вредност:

- банката ги управува финансиските средства со цел наплата на договорните парични текови
- исполнет е условот единствено отплати на главница и камата- СППИ

Кредитите одобрени од Банката ги вклучуваат кредитите кога средствата се одобрени на комитентите. Кредитите иницијално се признаваат по објективна вредност, вклучувајќи ги сите трансакциски трошоци, а последователно се вреднуваат според амортизираната набавна вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка. Каматите врз основа на кредити одобрени од Банката се вклучени во приходи од камати и истите се признаваат на пресметковна основа. Кредитите одобрени на комитентите и финансиските институции се прикажани во нето износ намалени за загубата поради оштетување.

Загуби поради оштетување на финансиски средства

Банката проценува на датумот на секој биланс на состојба дали постои објективен доказ дека финансиското средство или група на финансиски средства има загуба поради оштетување. Во случај на вложувања класифицирани како расположливи за продажба, ако има значајно или пак пролонгирано намалување на нивната објективната вредност под нивната набавна вредност, во таков случај истите се разгледуваат при утврдувањето дали средствата имаат загуба поради оштетување.

Доколку постои таков доказ за должничките инструменти расположливи за продажба, кумулативната загуба, мерена како разлика помеѓу набавната вредност на вложувањето и неговата тековна објективна вредност, се намалува од ревалоризациската резерва и се признава во билансот на успех во позицијата исправка на вредност. Кај сопственичките хартии од вредност не се пресметува исправка на вредност. Загубите поради оштетување признаени во билансот на успех на вложувањата кои се вреднуваат преку главнината, не се сторнираат преку билансот на успех. Ако, во подоцнежниот период, објективната вредност на вложувањата класифицирани како расположливи за продажба се зголеми и таквото зголемување може објективно да се врзе со настан кој се случил по признавањето на загубите поради оштетување во билансот на успех како исправка на вредноста, во таков случај загубите поради оштетување се анулираат. Износот на ослободувањето ќе биде вклучен во позицијата исправка на вредност на нето основа. Останатиот износ до новата објективна вредност доколку има се признава во ревалоризациски резерви.

Износот на загубите поради оштетување за финансиските средства кои се вреднуваат според амортизирана вредност се пресметува како разлика помеѓу сметководствената вредност на средството и сегашната вредност на очекуваните парични приливи дисконтирани според оригиналната ефективна каматна стапка на таквиот финансиски инструмент и се признаваат во билансот на успех.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Резервации за загуби поради оштетување на кредити и побарувања

Резервациите за загуби поради оштетување на кредитите и побарувањата се утврдуваат доколку постојат објективни докази дека Банката нема да може да ги наплати сите достасани износи по побарувањата според оригиналните договорни услови. Всушност поимот “побарувања” има значење на кредити, договорени обврски како што се акредитиви, гаранции или договорени обврски за зголемување на кредитниот лимит. Резервацијата за загуби поради оштетување по кредити се искажува како намалување на сметководствената вредност на кредитот, додека за вонбилансните ставки, резервацијата се искажува во рамките на ставката резервации. Зголемувањата на резервациите се вршат преку искажаните загуби поради оштетување признати во билансот на успех.

Резервациите за загуби поради оштетување на кредитите и на останатите активни билансни и вонбилансни позиции се врши во согласност со регулативата пропишана од страна на НБРСМ со важност на секој датум на билансот на состојба, според која Банката е должна да ги класифицира активните билансни и вонбилансни позиции во групи според степенот на нивната ризичност и да изврши проценка на износот на потенцијалните загуби поради оштетување кои се пресметуваат со примена на објективни и субјективни мерила на 31 декември 2023 година и 31 декември 2022 година со примена на следните проценти:

<u>Ризична категорија</u>	<u>Процент</u>
А	од 0,01% до 5%
Б	над 5,01% до 20%
В	над 20,01% до 45%
Г	над 45,01% до 70%
Д	над 70,01% до 100%

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ**31 декември 2023****ОВОЕД (продолжение)****в) Значајни сметководствени политики (продолжение)****Резервации за загуби поради оштетување на кредити и побарувања (продолжение)**

Резервациите за загуби поради оштетување на кредитите се утврдуваат врз основа на степенот (големината) на ризикот од ненаплативост или специфичниот ризик на ниво на земја, врз основа на следните принципи:

- Поединечните кредитни изложености (ризичи) се оценуваат врз основа на видот на кредитобарателот, неговата целокупна финансиска позиција, изворите и евиденцијата за плаќање и надоместивата вредност на обезбедувањето. Резервациите за загуби поради оштетување се мерат и утврдуваат за разликата помеѓу сметководствената вредност на кредитот и неговиот проценет надоместив износ, што всушност ја претставува сегашната вредност на очекуваните готовински текови, вклучувајќи ги и надоместивите износи од гаранции и залог, дисконтирани со ефективна каматна стапка на кредитот.
- Ако постојат објективни докази за ненаплативост на кредити во кредитното портфолио кои не може специфично да се идентификуваат, резервациите за загуби поради оштетување се утврдуваат на ниво на ризикот за целокупното кредитно портфолио. Овие загуби се утврдуваат врз основа на историски податоци за кредитните рангирања на кредитокорисниците, и ја одразуваат тековната економска клима во која функционираат кредитокорисниците.
- Загубата по кредит претставува престанок на пресметка на приход од камата согласно договорените услови, а кредитот се класификува како нефункционален заради тоа што договорните обврски за плаќање на главницата и/или каматата се во задоцнување, односно ненаплатени во период подолг од 90 дена. Сите резервации за загуби по кредити се разгледуваат и тестираат најмалку еднаш квартално, и секакви понатамошни промени на износите и времето на очекуваните идни парични приливи во споредба со претходните проценки, резултираат во промена на резервацијата за загуби поради оштетување, која се евидентира како задолжување или одобрување на загубите поради оштетување евидентирани во билансот на успех.
- Кредитот за кој се верува дека е неможно да се наплати, се отпишува наспроти соодветната резервација за загуби поради оштетување. Банката врши отпис и на кредитната изложеност доколку е помината една година од датумот кога Банката била должна да врши исправка на вредноста, односно да издвојува посебна резерва од 100%. Натamoшните наплати се евидентираат како намалување на загубите поради оштетување во билансот на успех.
- Во случај на одобрени кредити на кредитокорисници во земји со зголемен ризик на потешкотии за сервисирање на надворешен долг, се проценува политичката и економската ситуација, и се воспоставуваат дополнителни резервации за ризичност на земја.

Депризнавање на финансиски средства

Банката ги депризнава финансиските средства кога договорните права за стекнување готовина од финансиското средство истекуваат или се пренесуваат на друг ентитет, а со тоа се пренесуваат и значајно сите права и ризици кои произлегуваат од сопственоста.

Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со содржината на договорениот аранжман. Финансиските обврски се класифицирани како депозити на банки, финансиски институции и комитенти, обврски по основ на кредити, останати обврски и дериватни финансиски инструменти.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Депозити од банки и други финансиски институции и комитенти

Овие финансиски обврски се евидентираат по објективната вредност при иницијалното признавање намалена за трансакциските трошоци, и последователно се вреднуваат по амортизираната набавна вредност.

Обврски по основ на кредити

Обврските по основ на кредити се евидентираат по објективната вредност при иницијалното признавање намалена за трансакциските трошоци. Последователно мерење е според амортизираната набавна вредност, а разликата помеѓу нето приливите и вредноста која се задржува се признава во билансот на успех за времетраењето на кредитот користејќи го методот на ефективна каматна стапка. Ефективната каматна стапка е стапката која точно го дисконтира очекуваниот тек на идните парични плаќања во текот на очекуваниот век на финансиската обврска.

Останати обврски

Останатите обврски се прикажани во нивните номинални износи. Приоритетните акции што носат задолжителна фиксна дивиденда се класифицирани како финансиски обврски и се прикажани во останати обврски. Дивидендите за овие приоритетни акции се признаваат во добивка или загуба.

Деривативни финансиски инструменти

Деривативните финансиски инструменти вклучуваат договори кои подлежат на флукуации на девизниот курс и првично и последователно се вреднуваат по објективна вредност. Овие договори не се квалификувани за сметководство за хеџирање во согласност со специфичните критериуми утврдени во Методологијата и соодветно се третираат како деривативни инструменти кои се чуваат за тргување, т.е. добивките и загубите се признаваат во нето приходот од тргување.

Депризнавање на финансиските обврски

Банката ги депризнава финансиските обврски единствено кога нејзините обврски се извршени, откажани или застарени.

Пребивање на средства и обврски

Финансиските средства и обврски се пребиваат и нето износот се искажува во Извештајот за финансиската позиција кога постои тековно законско применливо право да се пребијат признаените износи и има намера да се реализира средството и измири обврската истовремено или на нето основа.

Недвижности и опрема

Недвижностите и опремата се евидентираат според набавната вредност, намалена за акумулираната амортизација и акумулираната загуба поради оштетување. Издатоците направени за замена на дел од недвижностите и опремата што се евидентира одделно, се капитализираат. Останати последователни издатоци се капитализираат само кога ја зголемуваат идната економска корисност на ставката вклучена во дел од недвижностите и опремата. Сите останати издатоци се признаваат како трошоци во билансот на успех кога настануваат. Амортизацијата на недвижностите и опремата се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Недвижности и опрема (продолжение)

нивниот пропишан корисен век на траење. На инвестициите во тек не се пресметува амортизација се до нивното ставање во употреба. Недвижностите и опремата се амортизираат врз праволиниска основа на нивниот проценет корисен век, на следниов начин:

Земјиште	Без амортизација
Згради користени во работењето	Не повеќе од 50 години
Згради (со исклучок на оние користени во работењето)	Не повеќе од 50 години
Вложувања во имот земен под закуп	До крајот на наемот, но не повеќе од 12 години
Мебел и поврзана опрема	Не повеќе од 12 години
Моторни возила	Не повеќе од 10 години
Хардвер и останата опрема	Не повеќе од 5 години

Недвижности и опрема (продолжение)

Методот на амортизација, корисниот век на употреба и остатокот на вредноста се ревидираат на секој датум на известување.

Добивките или загубите остварени со отуѓување или ставање надвор од употреба на недвижностите и опремата се определуваат како разлика меѓу приливите од продажба и сметководствената вредност на средството и истите се признаваат во билансот на успех. Недвижностите и опремата се предмет на годишна анализа за можноста од нивно оштетување. Кога сметководствената вредност на средството е повисока од проценетата надоместувачка вредност, вредноста на средството веднаш се намалува до висината на неговата надоместувачка вредност.

Нематеријални средства

Нематеријалните средства се посебно набавени средства и истите се евидентираат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација, како и акумулираната загуба поради оштетување, доколку постои. Нематеријалните средства вклучуваат компјутерски софтвер кој е набавен одделно од хардверот. Трошокот за софтверот се амортизира со употреба на праволиниска метода на проценетиот век на траење кој изнесува 5 години. На крајот на секоја година Банката врши анализа на сметководствените вредности на нематеријалните средства и проценува дали постојат индикации кои укажуваат дека средствата се оштетени. Доколку постојат било какви навестувања, се утврдува проценетата надоместувачка вредност на средството и доколку истата е помала од сметководствената вредност, сметководствената вредност на средството се намалува до неговата надоместувачка вредност.

Раководството на Групата редовно ги разгледува сметководствените вредности на материјалните и нематеријалните средства. Доколку постојат било какви навестувања дека овие средства се оштетени, се проценува надоместувачката вредност на средството со цел да се одреди степенот на загуба поради оштетување. Доколку проценетата надоместувачка вредност на средството е помала од сметководствената вредност, сметководствената вредност на средството се намалува до неговата надоместувачка вредност. Загубата поради

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023**ВОВЕД (продолжение)****в) Значајни сметководствени политики (продолжение)**

оштетување се признава како трошок во тековниот период. Анулирањето на загубата поради оштетување се признава веднаш како приход.

Загуба поради оштетување на нефинансиски средства

Групата треба да процени, на секој датум на билансот на состојба, дали постои некој објективен доказ дека нефинансиското средство или група на нефинансиски средства се оштетени. Доколку постои таков доказ, банката треба да го процени надоместливиот износ на средството. Загубата поради оштетување е еднаква на износот за кој сметководствената вредност на средството (единицата која создава парични средства) го надминува нејзиниот надоместлив износ.

Нефинансиските средства, чии загуби поради оштетување се вклучени во оваа позиција се, недвижности и опрема, нематеријални средства, преземен имот, нетековните средства кои се чуваат за продажба и групата за отуѓување и останати средства.

Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Преземените средства вклучуваат недвижности и опрема кои се стекнати преку постапка на преземање како би се исполниле обврските, целосно или делумно, за соодветниот кредит и истите се прикажани во ставката преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања. Овие средства почетно се признаваат по почетна сметководствена вредност, односно по пониската вредност од набавната вредност на кредитот, вклучувајќи ги трансакциските трошоци (обично набавната вредност на кредитот е вредноста наведена во актот донесен од страна на надлежен орган од кој произлегува правниот основ за стекнување на сопственост) и објективната вредност намалена за проценетите трошоци за продажба одредена од страна на овластен проценител на датумот на преземањето на средството. За сите средства преземени после 6 април 2013 година Банката, при почетното признавање евидентира и оштетување од најмалку 20% од пониската од набавната и проценетата вредност на преземеното средство. Доколку исправката на вредноста на кредитот кој што е наплатен по пат на преземање на средства, е повисока од 20% од почетната вредност на преземеното средство, разликата се признава во рамките на ревалоризациските резерви на Банката

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ 31 декември 2023

ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (продолжение)

По почетното признавање, преземените средства најмалку еднаш годишно се анализираат за загуби поради оштетувања и истите се мерат по пониската вредност од претходната сметководствена вредност и проценетата вредност намалена за проценетите трошоци за продажба. Оштетувањата се признаваат во билансот на успех на Групата. При продажба на средството се ослободува износот што е евидентиран во ревалоризациски резерви и истиот се признава во билансот на успех во делот на загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа.

Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти вклучуваат готовина и ностро сметки кои претставуваат депозити по видување и пласмани кај други банки и финансиски институции, износи кај НБРСМ и други финансиски средства како што се благајнички и други записи, како високо ликвидни средства кои доспеваат во рок од 3 месеци од датумот на стекнување и имаат незначителни промени на објективната вредност.

За целите на изготвување на извештајот за паричен тек од паричните средства и парични еквиваленти, се исклучува задолжителната резерва во девизи и ограничените депозити.

Средства од комисионо работење

Банката управува со средства во име и за сметка на правни лица и граѓани и ги чува и пласира во различни финансиски инструменти врз основа на насоките на комитентите. Банката добива надомест за овие услуги. Средствата од комисионото работење не претставуваат средства на Банката и истите не се препознаени во консолидираните финансиски извештаи. Банката не е изложена на било каков ризик за ваквите средства, со оглед на тоа дека не ги гарантира истите.

Вонбилансна евиденција

Групата води вонбилансна евиденција за настани за кои во моментот на настанот не се исполнети критериумите за признавање на средство или обврска, но истите во иднина можат да создадат приливи или одливи на средства. Вонбилансните ставки претставуваат извор на информации за работењето, за утврдување на ризикот од работењето или евентуални идни обврски. Оваа позиција ги опфаќа: отворени непокриени акредитиви, издадени непокриени платежни и чинидбени гаранции, преземени неотповикливи и отповикливи обврски за кредити, неискористен дел на одобрени рамковни кредити, неискористени лимити на кредитни картички, неискористени а дозволени пречекорувања на тековни сметки и други облици на настани врз чија основа може да настане обврска за плаќање или побарување на средства од страна на Групата. Во оваа позиција има евиденција на Групата која не претставува посебен вид на ризик, како покриени акредитиви и покриени гаранции. Исто така во оваа позиција е вклучена и евиденција која е директно поврзана за соодветната регулатива, како отпишани побарувања.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Капитал и резерви

Капиталот на Групата го сочинуваат:

- основната главнина која е еднаква на номиналната вредност на сите акции (запишан и уплатен капитал);
- зголемување на капиталот по основ на остварена разлика помеѓу номиналната вредност на акциите и износот по кои се продадени (премии на акции);
- ревалоризациска резерва;
- останати резерви; и
- задржана добивка / акумулирани загуби од претходни години.

Резервации

Резервациите се признаваат во случај кога Групата има тековни обврски (законски или конструктивни) како резултат на минати настани и притоа е веројатно дека Групата ќе биде обврзана истите да ги плати и износот на обврската може веродостојно да се процени. Износот признаен како резервација ја претставува најдобрата проценка на потребниот износ за подмирување на тековната обврска на датумот на билансот на состојба, земајќи ги во предвид ризиците и неизвесностите кои ја опкружуваат обврската.

Онаму каде што резервацијата се мери со користење на проценетите парични текови за подмирување на тековната обврска, нејзината сметководствената вредност претставува сегашна вредност на тие парични текови.

Користи за вработените

Придонесите за здравствено, пензиско и социјално осигурување од бруто плати и нето платите се плаќаат од страна на Групата во текот на годината според законските прописи. Ваквите придонеси претставуваат дефинирани планови за бенефиции и се признаваат како трошок кога вработените извршуваат услуги. Не постојат дополнителни обврски според овие планови.

Во согласност со законските барања, колективниот договор и интерните правилници Групата има обврска на своите вработени да им исплати отпремнина при пензионирање во висина на две просечни месечни плати. Отпремнините на вработените се третираат како дефинирани пензиски планови. Обврските за отпремнини се признаени во билансот на состојба врз основа на актуарска проценка и претставуваат сегашна вредност на дефинираните обврски спрема вработените намалени за објективната вредност на планираните средства (тековно нема такви признати средства) коригирана за сите непризнаени актуарски добивки и загуби намалени за трошокот за минати услуги кој се уште не е признаен. Дефинираните обврски за користи на вработените се пресметуваат на годишно ниво од страна на независен актуар со примена на кредитната метода на проектирана единица.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Оданочување

Обврската на Групата за тековен данок е пресметана врз основа на важечката даночна регулатива и со употреба на пропишаните даночни стапки кои важат или се значајно во примена на датумот на билансот на состојба.

Одложениот данок се признава на разликите помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските во консолидираните финансиски извештаи и соодветната даночна основа употребена при пресметката на оданочивата добивка, и се евидентира со примена на методот на обврска. Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочиви временски разлики, а одложено даночно средство се признава за сите одбитни временски разлики и тоа во оној обем во кој е веројатно дека ќе постои доволно идна даночна добивка во однос на која ќе може да се искористат временските разлики како одбитна ставка.

Одложените даночни средства и обврски се вреднуваат според даночните стапки кои се очекува да се применат во периодот во кој обврските се исплатени или средствата се реализирани, а произлегуваат од пропишаните даночните стапки (и закони за даноци) коишто важат на датумот на билансот на состојба.

Поврзани страни

Поврзаните лица вклучуваат субјекти кои Групата е во можност да ги контролира или да има значајно влијание во донесувањето финансиски и оперативни одлуки. Поврзаните лица вклучуваат директори, нивните блиски роднини, компании што ги поседуваат или ги контролираат и компании кај кои тие можат да влијаат врз финансиските и оперативните одлуки.

Сите трансакции склучени со поврзаните лица се вршат суштински под исти услови, вклучувајќи каматни стапки и залог, како оние што преовладуваат истовремено за споредбени трансакции со неповрзани лица, и не опфаќаат повеќе од нормален обем на ризик.

Наеми

Финансиски наеми

Наемите со кои Друштвото ги пренесува сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми. Кога се даваат средства под финансиски наем, сегашната вредност на идните плаќања за наем се признаваат како побарување. Разликата помеѓу бруто побарувањето за наем и сегашната вредност на побарувањето се признава како незаработен финансиски приход.

Оперативни наеми

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот.

Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање под наем

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

ВОВЕД (продолжение)

г) Употреба на оценки и проценки

Најзначајните области за кои се потребни проценки и претпоставки се:

Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективната вредност на финансиските инструменти кои не котираат на активните пазари се определува со користење на интерни техники за вреднување. Тие вклучуваат користење на методи на сегашна вредност, модели врз основа на параметри кои се достапни. Сите модели на вреднување најпрво се потврдуваат пред да бидат користени како основа за финансиско известување и периодично се разгледуваат од страна на квалификуван персонал кој што е независен во однос на областа за која е креиран моделот. Каде што е можно, Банката ги споредува вреднувањата добиени од различните модели со оние кои котираат на активни пазари на слични инструменти, и со стварните вредности кога истите се реализираат, со цел понатаму да ги потврди и стандардизира моделите. Голем број на различни фактори се вклучени во моделите, вклучувајќи стварни или проценети пазарни цени и стапки, како што се временска вредност и непостојаност, пазарни услови и ликвидност. Банката ги применува моделите конзистентно од еден до друг период, обезбедувајќи споредливост и континуитет на вреднувањата низ периодите, но оценката на објективната вредност инхерентно инволвира значаен степен на проценување.

Во Република Северна Македонија не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купување и продажба на побарувањата и другите финансиските средства и обврски, за кои не постојат официјално објавени пазарни цени.

Раководството врши проценка на вкупната изложеност на ризик така што кога е проценето дека постојат навестувања дека евидентираната сметководствена вредност нема да може да биде реализирана, во тој случај се признава резервација. Според оценките на раководството, искажаните сметководствени вредности на средствата кои не котираат на активниот пазар всушност ги претставуваат највалидните и најкорисните вредности за известување кои важат под сегашните пазарни околности.

Исправка на вредноста на кредитите

Групата месечно врши анализа на кредитната изложеност со цел да се процени дали постојат индикации за оштетување на кредитите. Во одредувањето дали загубата поради оштетување треба да се евидентира во билансот на успех, Групата донесува оценка за тоа дали постојат некои видливи показатели кои укажуваат на намалување на идните парични текови од кредитното портфолио пред намалувањето да биде идентификувано на поединечниот кредит во тоа портфолио. Овој доказ може да вклучува видливи показатели кои укажуваат дека постојат негативни промени во способноста за плаќање на кредитот од страна на кредитокорисникот или неможноста за плаќање е резултат на недоволните економски состојби во земјата кои директно влијаат врз способноста на кредитокорисникот да ги подмири своите обврски во предвидениот рок. Групата користи проценки врз основа на историското искуство за загуби кои се однесуваат на средства кои имаат карактеристики на кредитен ризик и постоење на објективен доказ за оштетување кои се слични на оние во портфолиото кога ги планира идните парични текови. Методологијата и претпоставките користени за проценка на износот и времето на идните парични текови се анализира на редовна основа со цел да се намалат разликите меѓу проценетата загуба и искуството од стварните загуби.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023**ВОВЕД (продолжение)****г) Употреба на оценки и проценки (продолжение)**

По воспоставување на кредитен однос, Групата применува процес на интензивно мониторирање што и овозможува рана идентификација на влошувањето на ризичниот профил на клиентот или на групата клиенти. Процесот на мониторирање се состои од редовни проверки на кредитниот профил за целото времетраење на производот, интерна класификација на ризик, ран систем на предупредување, систем на проценка на значајното зголемување на кредитниот ризик и малата веројатност за плаќање, со кои се обезбедува навремено преземање на потребните акции за минимизирање на кредитниот ризик. Кредитната изложеност е постојано мониторирана со цел утврдување на концентрацијата по сектор, тип на колатерал, рејтинг на должникот итн., во согласност со Рамката за управување со ризик на Банката.

Во согласност со подобрената методологија и процес на оштетување, Групата обезбедува адекватно ниво на резервации за потенцијални кредитни загуби. И покрај влијанието на пандемијата врз светот и локалната економија, во текот на 2023 година Групата продолжи со прудентната кредитна политика и балансиран раст на кредитното портфолио што одговара на нејзината стратегија и репутација. Сите цели на кредитниот ризик, алатки и јасното управување со ризикот се инкорпорирани во кредитните политики на Банката и рамката за управување со ризик, одобрени од Надзорниот Одбор на Банката.

Корисен век на материјалните и нематеријалните средства

Раководството на Групата го одредува проценетиот корисен век и соодветниот трошок за амортизација на материјалните и нематеријалните средства. Соодветноста на проценетиот корисен век се анализира на годишно ниво или секогаш кога постојат индикации за значајни промени во користените претпоставки, како што се предвидениот технолошкиот развој, факторите кои влијаат на економијата во поширокото опкружување и индустријата.

д) Усогласеност со законската регулатива

На датумот на финансиските извештаи не постојат неусогласености со регулативата пропишана од НБРСМ, во однос на солвентноста и адекватноста на капиталот, лимитите на изложеност на Групата, вложувањата на Групата, ликвидноста на Групата и отворената девизна позиција.

Приложените финансиски извештаи се усогласени со регулативата пропишана од страна на НБРСМ која е на сила на 31 декември 2022 и 2021 година, во однос на солвентноста и адекватноста на капиталот, лимитите на изложеност на Банката, вложувањата на Банката, ликвидноста на Банката и отворената девизна позиција.

Во периодот од 15.05.2023 година до 05.06.2023 година, НБРСМ спроведе теренска контрола за оценка на за оценка на усогласеноста на работењето на Банката со Законот за заштита на потрошувачи при договори за потрошувачки кредити и системот за заштита на потрошувачите на Банката. Во текот на месец Септември 2023 година, НБРСМ го достави до Банката финалниот Извештај од извршената непосредна теренска контрола. Извештајот содржи препораки за подобрување на процесот на постапување по поплаките, а за истите Банката подготви Акциски план со планирани активности и рокови за нивно исполнување.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ**31 декември 2023****г) Обелоденување за управување со ризици**

Квалитативните и квантитативните информации за поодделните видови на ризици одделно се дадени во белешките 2 и 3.

е) Оперативно опкружување

Минатата година, беше одбележана како година со продолжување на неизвесноста креирана од глобалните геополитички случувања како и проследување на ефектите од глобалниот раст на инфлацијата со која се соочивме во текот на 2022 година. Следствено, во текот на 2023 година централните банки продолжија со затегнување на монетарната политика, по чиј пример и Народната Банка ја зголеми основната каматна стапка во неколку наврати, достигнувајќи го нивото од 6,3% кое е највисоко во изминатата деценија. И покрај заострувањето на финансиските услови и зголемување на трошоците за задолжување, банкарскиот сектор го потврди својот капацитет за справување со постоечката криза и продолжи активно да придонесува кон стимулирање на економската активност со поддршка на своите клиенти, со цел обезбедување на деловниот континуитет во новото опкружување. Како резултат на ваквите активности, втората половина од 2023 година беше проследена со стабилизација на ценовниот раст и генерално подобрување на макроекономското опкружување. Истовремено, надворешната позиција на економијата овозможи девизните резерви и понатаму да се одржуваат во безбедна зона. Целокупната домашна економска активност е во согласност со проекциите и очекувањата за постепена стабилизација и раст во услови на сеуште присутна неизвесност главно поврзана со надворешните ризици.

Во вакво деловно опкружување, раководството на Банката и сите вработени, како и изминатите години, беа активно ангажирани за обезбедување на континуитет во извршување на оперативните активности, потребите на клиентите, економијата и општеството во целина. Главниот фокус беше ставен на подобрување на дигиталната инфраструктура, која во денешно време е повеќе од неопходен начин на комуникација. Банката останува посветена и тесно поврзана со своите клиенти, секогаш обидувајќи се да ги предвиди и процени нивните потреби нудејќи разумни и одржливи решенија и финансиски совети. Банката продолжува да ги следи случувањата во оперативното опкружување и да ги презема сите потребни мерки.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски

А Класификација на финансиските средства и финансиските обврски

по објективна вредност преку биланс на успех		по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		по амортизирана набавна вредност		Вкупно
за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти			
-	-	1.827.385	-	22.829.620	24.657.005	
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	3.894.842	92.773	326.561	326.561	326.561
-	-	-	-	92.309.131	92.309.131	92.309.131
-	-	-	-	7.420.801	11.408.416	11.408.416
-	-	-	-	1.382.944	1.382.944	1.382.944
-	-	5.722.227	92.773	124.269.057	130.084.057	
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	996.050	996.050	996.050
-	-	-	-	100.058.171	100.058.171	100.058.171
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2.739.776	2.739.776	2.739.776
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1.517.748	1.517.748	1.517.748
-	-	-	-	105.311.745	105.311.745	105.311.745

2023 (тековна година)

Финансиски средства

Парични средства и парични еквиваленти

Средства за тргување

Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни средства чувани за управување со ризик

Кредити на и побарувања од банки

Кредити на и побарувања од други комитенти

Вложувања во хартии од вредност

Останати побарувања

Вкупно финансиски средства

Финансиски обврски

Обврски за тргување

Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни обврски чувани за управување со ризик

Депозити на банки

Депозити на други комитенти

Издадени должнички хартии од вредност

Обврски по кредити

Субординирани обврски и хибридни инструменти

Останати обврски

Вкупно финансиски обврски

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)

А Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)

по објективна вредност преку биланс на успех		(во илјада денари)			по амортизирана набавна вредност	Вкупно
		по објективна вредност при почетното признавање	по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		
за тргување			должнички инструменти	сопственички инструменти		
-		-	-	-	22.469.444	22.469.444
2.021		-	-	-	-	2.021
-		-	-	-	-	-
-		-	-	-	-	-
-		-	-	-	297.437	297.437
-		-	-	-	85.916.705	85.916.705
-		-	597.777	92.584	9.696.523	10.386.884
-		-	-	-	2.582.596	2.582.596
2.021		-	597.777	92.584	120.962.705	121.655.087
-		-	-	-	-	-
-		-	-	-	-	-
-		-	-	-	-	-
-		-	-	-	2.902.315	2.902.315
-		-	-	-	94.393.757	94.393.757
-		-	-	-	-	-
-		-	-	-	1.930.696	1.930.696
-		-	-	-	-	-
-		-	-	-	1.241.517	1.241.517
-		-	-	-	100.468.285	100.468.285

2022 (претходна година)

Финансиски средства

Парични средства и парични еквиваленти

Средства за тргување

Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни средства чувани за управување со ризик

Кредити на и побарувања од банки

Кредити на и побарувања од други комитенти

Вложувања во хартии од вредност

Останати побарувања

Вкупно финансиски средства

Финансиски обврски

Обврски за тргување

Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни обврски чувани за управување со ризик

Депозити на банки

Депозити на други комитенти

Издадени должнички хартии од вредност

Обврски по кредити

Субординирани обврски и хибридни инструменти

Останати обврски

Вкупно финансиски обврски

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023**2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ**

Преземањето ризик е основа на финансиското работење, а оперативните ризици се неизбежна последица на вршењето на деловните активности. Затоа, целта на Групата е да постигне соодветна рамнотежа помеѓу ризикот и приносот како и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти врз финансиските перформанси на Групата.

Политиките за управување со ризиците на Групата се така дизајнирани да можат да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да постават соодветни лимити за ризиците и соодветни контроли, како и да ги следат ризиците и придржувањето кон лимитите со помош на сигурни и современи информациона системи. Групата редовно ги ревидира своите политики за управување со ризици и системите со цел да ги одрази промените на пазарите, производите и најдобрите практики.

Организациската структура на раководењето со ризици на Групата осигурува постоење на јасни линии на одговорност, ефикасна сегрегација на должности и превенција на судири на интереси на сите нивоа, вклучувајќи ги Надзорниот одбор, Управниот одбор, вишиот менаџмент, како и помеѓу Групата и НБГ Групацијата, нејзините клиенти и сите други поврзани субјекти.

Во рамките на Групата, структурата за ризик и контрола на СБ се заснова на моделот на управување со „три линии на одбрана“. Секоја линија има специфична улога и дефинира одговорности, при што извршувањето на задачите се разликува од контролата на истите. Трите линии тесно соработуваат за да ги идентификуваат, проценат и намалат ризиците. Прво и најважно, бизнисот (вклучувајќи ги и функциите за поддршка) има сопственост над ризиците, со кои управува и презема одговорност (прва линија).

Функцијата за управување со ризик врши надзор, следење, контролирање и квантифицирање на ризиците (втора линија).

Внатрешната ревизија (трета линија) обезбедува независна контрола, совети и увид во квалитетот и ефективноста на внатрешните контроли, управувањето со ризиците, усогласеноста со прописите и управувањето со Групата.

Најважните видови на ризици се кредитниот ризик, ликвидносниот ризик и пазарниот ризик. Во актуелните сложени деловни услови, Групата исто така е изложена на нефинансиски ризици како што се оперативниот, ИТ и ризикот од неусогласеност со прописите.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.1 Кредитен ризик

Доминантен ризик во работењето на Групата претставува кредитниот ризик дефиниран како тековен или иден ризик врз финансискиот резултат и капиталот кој произлегува од неможноста должникот да ги исполни условите од договорот со Групата или да не постапи според договореното. Изложеноста на овој ризик главно произлегува од активностите на кредитирањето на населението и правните лица како и активностите во делот на вонбилансните финансиски инструменти (одобрените лимити, гаранциите и акредитивите).

2.1.1 Мерење на кредитен ризик, лимити и политики на намалување на ризиците

Иницијално, при одобрување на кредит или друга кредитна изложеност, кредитоспособноста на клиентите се оценува од страна на соодветните Кредитни тела во зависност од видот и износот на изложеноста врз база на дефинирани критериуми. Управување со кредитниот ризик на Групата кое подразбира идентификување, мерење, следење и контрола се врши од страна на следниве тела: Одбор за управување со ризици и Комисија за класификација на актива и резервација за потенцијални обврски и загуби, врз основа на извештаи и анализи изготвени од страна на релевантните организациони делови на Групата. Информации и податоци во врска со кредитниот ризик се доставуваат на редовна основа до Одборот за управување со ризици, Управниот одбор и до Надзорниот одбор.

Групата има интересен систем на класификација на клиентите чија главна цел е одредување на нивната кредитна способност и оценка на прифатливото ниво на кредитен ризик при започнување на кредитирањето. Класификацијата на корпоративните клиенти кон кои е изложена Групата се ревидира најмалку на полугодишна основа. Групата има имплементирано систем на следење на ранопредупредувачки сигнали со цел навремено да се идентификуваат евентуални влошувања на кредитоспособноста на клиентот и да се преземат соодветните активности за намалување на кредитниот ризик.

Групата имплементира различни практики за намалување на кредитниот ризик. Вообичаена пракса е прифаќање на соодветно обезбедување за дадените кредити. Поважните типови на обезбедување за кредити и други кредитни изложености се:

- Хипотеки врз станбени и деловни објекти,
- Залог на залихи и побарувања,
- Залог на финансиски инструменти како што се должнички и сопственички хартии од вредност,
- Залог на подвижен имот како автомобили и опрема и друго.

Групата го следи исполнувањето на воспоставените интерни и законски лимити и ги контролира концентрациите на кредитниот ризик. Лимитите за ограничување на кредитниот ризик се дефинирани во Стратегијата за ризиците, како и во Политиките и Процедурите кои го регулираат управувањето со кредитниот ризик, и се поставени на ниво на поединечен должник, меѓусебно поврзани субјекти, изложеност кон внатрешни лица на Групата, големи кредитни изложености, изложеност по сектори на делување како и други интерни лимити. Истовремено, Групата го контролира нивото на кредитен ризик кон домашни и странски банки преку воспоставување лимити на ризична изложеност кон нив кои се предмет на ревидирање најмалку еднаш годишно. Исто така, ризикот од концентрација на изложеност по сектори и дејности се следи на редовна основа врз основа на воспоставени лимити.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

2.1.2 Политики за пресметка на загуба од оштетување/исправка на вредноста

Пресметката на загубата од оштетување и посебната резерва за кредитна изложеност се заснова на утврдената очекувана загуба по поединечен договор, најмалку на месечна основа.

Групата ја класифицира кредитната изложеност по поединечен договор во соодветната категорија на ризик.

Класификацијата се прави според следниве критериуми:

- кредитната способност на клиентот, односно квалитетот на проектот;
- навременост на клиентот во намиравањето на обврските и
- квалитет на обезбедување

Од аспект на понатамошната класификација на кредитната изложеност, Групата ги има предвид:

- измените во кредитната способност на клиентот, т.е. на проектното финансирање,
- навременост на отплатата на обврските

Согласно политиките на Групата, одредувањето на оштетувањата и резервациите се врши на поединечна основа.

Оштетување на индивидуално оценетите ставки на поединечна основа се утврдуваат преку евалуација на очекувана загуба на датумот на изготвување на билансот на состојба, што претставува разлика меѓу сметководствената вредност и сегашната вредност на проценетите идни парични текови. При пресметка на сегашната вредност на проценетите идни парични текови се користи ефективната каматна стапка за дисконтирање на идните очекувани парични текови, имајќи ја во предвид вредноста на обезбедувањето.

Сите нефункционални кредити исто така се опфатени со исправката на вредноста на поединечна основа.

Пресметаната резервација за оштетување во 2023 година се движи во следниве рамки:

- Од 0,01% до 5% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик А;
- Над 5% до 20% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик Б;
- Над 20% до 45% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик В;
- Над 45% до 70% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик Г;
- Над 70% до 100% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик Д.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

2.1.2 Политики за пресметка на загуба од оштетување/исправка на вредноста (продолжение)

Групата 1 опфаќа кредитни изложености за кои не е утврдено значително зголемување на кредитниот ризик во однос на почетниот периодот. Овие кредити се класифицираат во категоријата на ризик А, според барањата на регулативата на НБРСМ.

Групата 2 вклучува кредитни изложености со идентификувано значително зголемување на кредитниот ризик според критериумите пропишани во Политиката за нефункционални и реструктурирани кредити, вклучително и задоцнување над 30 дена. Оваа категорија ги вклучува кредитите од категориите на ризик Б и дел од кредитите од категоријата В (изложености со редовен статус).

Групата 3 ги вклучува сите нефункционални изложености, вклучително и категоријата UTR (неможност за наплата) и FNPE (нефункционални реструктурирани кредити).

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

А. Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик

	Во изјави денари																																		
	Кредити на и побарувања од банки				Кредити на и побарувања од други континенти				Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба				Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање				Парични средства и парични еквиваленти				Побарувања за провизии и надомести				Останати побарувања				Вонбилансни изложености				Вкупно		
	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден		
31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 1																																			
Сметк.вред., пред испр. на вредноста/посебна резерва (Исправка на вредноста и посебна резерва)	317.805	297.437	89.121.074	75.262.654	3.894.842	690.361	7.420.809	9.696.523	19.197.529	19.756.315	4.672	4.515	1.100.448	845.225	11.825.832	12.090.384	132.883.011	118.643.414																	
Сметк.вред. намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	(933.382)	(165.297)	-	-	(8)	-	(104)	(341)	(4)	(11)	(5.072)	(21)	(62.336)	(40.718)	(1.000.906)	(206.387)																	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 2																																			
Сметк.вред., пред испр. на вредноста/посебна резерва (Исправка на вредноста и посебна резерва)	317.805	297.437	88.187.692	75.097.357	3.894.842	690.361	7.420.801	9.696.523	19.197.425	19.755.974	4.668	4.504	1.095.376	845.204	11.763.496	12.049.666	131.882.105	118.437.026																	
Сметк.вред. намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	3.223.832	9.633.090	-	-	-	-	-	-	462	124	1.582	2.006	410.245	184.780	3.636.121	9.820.000																	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 3																																			
Сметк.вред., пред испр. на вредноста/посебна резерва (Исправка на вредноста и посебна резерва)	19.119	10.071	2.945.902	3.533.823	-	-	-	-	-	-	27.776	23.076	2.891	6.238	16.046	-	3.011.734	3.573.208																	
Сметк.вред. намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	(10.363)	(10.071)	(2.048.295)	(2.370.186)	-	-	-	-	-	-	(20.777)	(18.675)	(2.518)	(5.926)	(10.280)	-	(2.092.233)	(2.404.858)																	
Сметк.вред. намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	8.756	-	897.607	1.163.637	-	-	-	-	-	-	6.999	4.401	373	312	5.766	-	919.501	1.168.350																	
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста и посебната резерва	336.924	307.508	95.799.024	80.107.139	3.894.842	690.361	7.420.809	9.696.523	19.197.529	19.756.315	32.992	27.734	1.105.616	853.948	12.319.060	12.295.043	140.106.796	132.734.571																	
Вкупна исправка на вредноста и посебна резерва	(10.363)	(10.071)	(3.489.893.)	(3.213.055)	-	-	(8)	-	(104)	(341)	(20.863)	(18.705)	(8.285)	(6.426)	(139.553)	(60.597)	(3.669.069)	(3.309.195)																	
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	326.561	297.437	92.309.131	85.894.084	3.894.842	690.361	7.420.801	9.696.523	19.197.425	19.755.974	12.129	9.029	1.097.331	847.522	12.179.507	12.234.446	136.437.727	129.425.376																	

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

Б.Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земена за заштита на кредитниот ризик

	Во изјави денари											
	Кредити на и побарувања од банки			Кредити на и побарувања од други комитенти			Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба			Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достап вање		
	Парични еквиваленти			Парични средства и парични еквиваленти			Останати побарувања			Вонбилансни изложености		
	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден	На ден
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022
Вредност на обезбедувањето на кредитна изложеност која се оценува за оштетување на поединечна основа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Првокласни инструменти за обезбедување парични депозити (во депонијали ограничени на сметки во банката	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни безусловни гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
банкарски гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од физички лица	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Залог на недвижен имот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
имот за вршење дејност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Залог на подвижен имот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати видови на обезбедување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност која се оценува за оштетување на поединечна основа	-	-	-	131,438,900	115,214,490	-	-	-	-	10,305,630	9,137,035	141,744,530
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	124,171,525

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

В. Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

	Кредити на и побарувања од банки												Кредити на и побарувања од други коминитенти				Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба				Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достапување				Парични средства и парични еквиваленти				Побарувања за пружени и надомести				Останати побарувања				Вонбилансни изложености				Вкупно																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
	На ден		31.12.2023		31.12.2022		На ден		31.12.2023		31.12.2022		На ден		31.12.2023		31.12.2022		На ден		31.12.2023		31.12.2022		На ден		31.12.2023		31.12.2022		На ден		31.12.2023		31.12.2022		На ден		31.12.2023		31.12.2022																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
	31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
	31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
	31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
Нерезиденти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

Д. Анализа на кредитниот ризик на средствата кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех

	Средства за тргување						Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање									
	Должнички хартии од вредност за тргување		Сопственички хартии од вредност за тргување		Должнички хартии од вредност		Сопственички хартии од вредност		Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вкупно			
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022		
Сметководствена вредност на финансиските средства кои се мерат по објективна вредност категорија на ризик																
категорија на ризик																
категорија на ризик																
категорија на ризик																
категорија на ризик																
категорија на ризик																
категорија на ризик																
категорија на ризик																
категорија на ризик																
категорија на ризик																
Вкупна сметководствена вредност																

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.2 Ликвидносен ризик

Ликвидносниот ризик претставува ризик од неможност Групата да обезбеди доволно парични средства за измирување на своите краткорочни обврски во моментот на нивното достасување, односно ризик дека потребните ликвидни средства ќе се обезбедат со многу повисоки трошоци.

2.2.1 Процес на управување со ликвидносниот ризик

Процесот на управување со ликвидносниот ризик на Групата вклучува:

- Примена на оперативни стандарди поврзани со ликвидносниот ризик на Групата, вклучувајќи соодветни политики, процедури и средства за контролирање и лимитирање на ликвидносниот ризик.
- Поседување на соодветни ликвидни средства кои одговараат на профилот на готовински тек на Групата и кои би можеле веднаш да се конвертираат во готовина без да предизвикаат капитални загуби.
- Мерење, контрола и тестирање на сценарија за потребите од финансирање, како и пристапот до изворите на финансирање.
- Подготовка на планови за непредвидени настани за Групата за справување со нарушувањата на ликвидноста со кои се предвидува финансирање на некои или сите активности навремено и по разумна цена.
- Следење на лимитите и коефициентите на ликвидносен ризик имајќи ги предвид ризицијата толеранција и профилот на Групата, како и регулаторните барања за пропишаното минимално ниво на стапките на ликвидност.

Процесот на управување со ликвидноста и ликвидносниот ризик се спроведува преку воспоставување на адекватно дневно управување со ликвидноста, преку изготвување на планови за ликвидност. Плановите ја одразуваат ликвидноста обезбедена преку готовински приливи и ликвидноста потребна за финансирање на готовински одливи. При подготовка на плановите и проекциите на ликвидноста на дневна, неделна, месечна и подолгорочна основа се води сметка за почитување на поставените лимити, одржување на потребната валутна структура, рочната усогласеност на средствата и изворите на средства и други регулативни правила.

Следењето на ликвидноста на Групата се врши од страна на Секторот за средства и ликвидност. Секторот за средства и ликвидност ги ускладува сите приливи и/или одливи во сите валути кои произлегуваат од парични дознаки, чекови, банкарски трансфер и трансфери на сметки.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.2 Ликвидносен ризик (продолжение)

2.2.1 Процес на управување со ликвидносниот ризик (продолжение)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)

Во илјади денари

31 декември 2023

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА							
Парични сред. и парични еквиваленти	24.657.005	-	-	-	-	-	24.657.005
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	326.561	326.561
Кредити на и побарувања од други комитенти	3.171.531	4.535.315	19.064.107	12.139.505	22.198.253	31.200.420	92.309.131
Вложувања во хартии од вредност	2.361.051	-	2.048.904	2.703.064	4.201.124	94.273	11.408.416
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	1.382.944	-	-	-	-	-	1.382.944
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно финансиски средства	31.572.531	4.535.315	21.113.011	14.842.569	26.399.377	31.621.254	130.084.057
ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	378.335	617.715	-	-	-	-	996.050
Депозити на други комитенти	67.644.276	3.213.098	13.389.222	9.113.867	6.474.102	223.606	100.058.171
Обврски по кредити	115.996	-	531.387	562.504	956.494	573.396	2.739.777
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	143.984	-	-	-	-	-	143.984
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	1.517.748	-	-	-	-	-	1.517.748
Вкупно финансиски обврски	69.800.339	3.830.813	13.920.609	9.676.371	7.430.596	797.002	105.455.730
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	41.418	65.693	171.732	-	-	-	278.843
Вонбилансна пасива	16.129.023	413.170	2.699.145	806.376	387.079	93.459	20.528.252
Рочна неусогласеност	(54.315.413)	357.025	4.664.989	4.359.822	18.581.702	30.730.793	4.378.918

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.2 Ликвидносен ризик (продолжение)

2.2.1 Процес на управување со ликвидносниот ризик (продолжение)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност) (продолжение)

Во илјади денари

31 декември 2022

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА							
Парични сред. и парични еквиваленти	22.469.444	-	-	-	-	-	22.469.444
Средства за тргување	2.021	-	-	-	-	-	2.021
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	297.437	297.437
Кредити на и побар. од др. комитенти	2.516.150	5.037.585	18.318.260	11.876.682	20.310.931	27.834.476	85.894.084
Вложувања во хартии од вредност	540.470	149.409	3.864.897	300.000	3.739.072	1.793.036	10.386.884
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	2.583.055	-	-	-	-	-	2.583.055
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно финансиски средства	28.111.140	5.186.994	22.183.157	12.176.682	24.050.003	29.924.949	121.632.925
ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	1.364.985	1.537.330	-	-	-	-	2.902.315
Депозити на други комитенти	63.798.255	3.755.739	16.383.996	6.138.777	4.135.215	181.775	94.393.757
Обврски по кредити	110.595	-	331.206	441.540	515.052	532.303	1.930.696
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	1.150.539	-	-	-	-	90.978	1.241.517
Вкупно финансиски обврски	66.424.374	5.293.069	16.715.202	6.580.317	4.650.267	805.056	100.468.285
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	41.418	65.693	171.732	-	-	-	278.843
Вонбилансна- пасива	16.488.773	333.038	2.825.439	727.302	663.101	56.760	21.094.413
Рочна неусогласеност	(54.760.590)	(373.420)	2.814.248	4.869.063	18.736.635	29.063.133	364.069

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.2 Ликвидносен ризик (продолжение)

2.2.1 Процес на управување со ликвидносниот ризик (продолжение)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност) (продолжение)

Активата и пасивата на Групата е класифицирана според датумот на доспевање, со исклучок на кредитите и побарувања од други комитенти, каде што за кредитните производи кои немаат дефиниран датум на доспевање (кредитни картички, пречекорувања, итн.), распоредот по конкретните временски интервали се врши преку користење на историските податоци за износот на наплатата во однос на вкупните билансни побарувања по овие производи. Иако првичната анализа покажува неусогласеност помеѓу активата и пасивата за период до една година, значителен дел од депозитите на Банката до една година се стабилни и се сметаат за депозитно јадро во износ од 85.692.488 илјади денари (2022: 78.225.164 илјади денари) и Банката не очекува да бидат повлечени согласно нивната договорна рочност, со што се овозможува рочната неусогласеност да се надмине.

Банката во континуитет ја одржува ликвидносната позиција на високо ниво со што го овозможува извршувањето на сите бизнис активности и регулаторни барања. Ликвидноста на Банката во најголем дел потекнува од сопствени средства на финансирање, депозити на клиенти, од кои 65% се трансакциски сметки и сметки по видување кои се карактеризираат со големи флукутации. Во променливи услови управувањето со ликвидноста бара постоење на адекватен сет на ликвидни инструменти групирани според рочноста и валутната структура. Ликвидносната позиција на Банката се состои од: готовина во филијалите и трезорот - 4% (2022:4,7%) , сметки во домашни и странски банки вклучително и задолжителната резерва во НБРСМ - 64,7% (2022:58,1%) и хартии од вредност - 31,3% (2022:37,2).

Одржување на ликвидноста се базира на подготвување на неколку различни сценарија и проекции за паричниот тек и мечирање на ваквите движења со достасувањето на обврските. Планирањето и управувањето со ликвидноста се прави на дневна основа со мониторирање во вистинско време на позициите кои имаат најголемо влијание. Во услови на глобална неизвесност поради Руско-Украинската криза, Групата успешно се справува со сите шокови со што ја докажува својата компетентност и капацитет да менаџира со неконтролирани настани.

Групата континуирано го проверува и подобрува системот за интерна контрола и целата инфраструктура која се состои од политики, процедури и механизми за одбрана поставени на три нивоа-првото оперативно ниво раководено од Секторот за управување со ликвидност, второто ниво на мониторирање се врши од Секторот за управување со ризици и третото ниво на одбрана за кое е задолжена Интерната Ревизија.

2.3 Пазарен ризик

Пазарниот ризик претставува ризик дека објективната вредност или идните готовински текови на некој финансиски инструмент ќе флукутираат поради промени во пазарните цени. Пазарните ризици произлегуваат од отворени девизни, каматни и позиции од сопственички хартии од вредност кои се изложени на пазарни движења и промени во волатилноста на пазарните стапки или цените (како што се каматните стапки, кредитни маргини, девизен курс и цени на капитал).

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

Девизен ризик

Групата е изложена на ефектите од флукуации на важечките девизни курсеви кои имаат влијание врз нејзината финансиска позиција и готовинските текови. Системот за идентификација, мерење, следење и контрола на валутниот ризик се однесува на сите евидентирани активности и трансакции на Групата, вклучувајќи билансни и вонбилансни ставки кои се регистрирани во странска валута или во денари кои имаат девизна клаузула и кои во согласност со регулативата за евидентирање во сметководството се вреднуваат преку нивно курсирање на редовна основа. Групата на дневна основа управува со валутниот ризик за целокупното портфолио врз основа на пресметки на агрегатната девизна позиција и индикатори за нејзината изложеност на девизниот ризик следејќи ги дефинираните лимити. Табелите подолу ја сумираат изложеноста на Групата кон ризикот од девизен курс на 31 декември 2023 и 2022 година.

Ризик од промена на каматните стапки

Групата е изложена на ефектите од движењата на нивото на каматните стапки на пазарот кои имаат влијание врз нејзината финансиска позиција и готовински текови. Со оглед на тоа што портфолиото за тргување на Банката е незначително и истото се однесува главно на државни хартии од вредност, изложеноста на каматниот ризик се оценува од аспект на портфолиото на банкарски активности. Ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности е тековниот или можниот ризик за добивката (нето приходи од камата) и/или капиталот што произлегува од негативните движења на каматните стапки што влијаат на позициите во портфолиото на банкарските активности. Преземањето на овој ризик е дел од банкарското работење и може да биде значителен извор на профитабилност и акционерска вредност. Сепак, прекумерен ризик од промена на каматните стапки може да претставува значајно загрозување за добивката и капиталната основа на Групата.

Оперативен ризик

Оперативниот ризик се дефинира како ризик од загуба што произлегува од несоодветни или неуспешни внатрешни процеси и системи, човечки фактор или надворешни настани. Групата има сеопфатна и високо квалитетна Рамка за управување со оперативен ризик (ORMF) која што ја опфаќа Политиката за управување со внатрешни настани, Политика за клучни индикатори за ризик и Политика за самооценување на ризик и контрола кои обезбедуваат алатки потребни за идентификување, мерење и оценка на квалитативните и квантитативните аспекти на оперативниот ризик.

Оваа рамка е насочена кон задржување на оперативните ризици во профилот на умерено / низок ризик во согласност со апетитот за ризик на НБГ групација и Групата и овозможува да се идентификуваат ризиците кои произлегуваат од процесите, нивно мерење и превземање на корективни акции со цел да се избегне потенцијалниот негативен ефект врз финансискиот резултат и капиталната позиција на Групата.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик

А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

	Добивка/ загуба	Сопствени средства	Актива пондерира на според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
31 декември 2023				
Износ пред анализи на чувствителност/стрес тестови (состојба на 31.12.2023)		18.382.152	110.855.885	16,58%
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс				
МКД депрецира за 10% во однос на сите други валути	432.891	18.815.043	111.290.301	16,91%
МКД апрецира за 10% во однос на сите други валути	(432.891)	17.949.262	110.421.469	16,26%
МКД депрецира за 20% во однос на сите други валути	865.781	19.247.934	111.724.716	17,23%
МКД апрецира за 20% во однос на сите други валути	(865.781)	17.516.371	109.987.053	15,93%
Ризик од промена на каматните стапки				
зголемување на кс за 250 б.п.	(637.577)	17.744.575	110.855.885	16,01%
намалување на кс за 250 б.п.	(419.643)	17.962.509	110.855.885	16,20%
зголемување на кс за 500 б.п.	(1.275.155)	17.106.997	110.855.885	15,43%
намалување на кс за 500 б.п.	(839.287)	17.542.866	110.855.885	15,82%

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжение)

А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските (продолжение)

	Добивка/ загуба	Сопствени средства	Актива пондерирана според ризичи	Стапка на адекватност на капиталот
31 декември 2022				
Износ пред анализи на чувствителност/стрес тестови (состојба на 31.12.2022)		16.785.495	100.838.524	16,65%
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс				
МКД депрецира за 10% во однос на сите други валути	153.662	16.939.157	100.992.186	16,77%
МКД апрецира за 10% во однос на сите други валути	(153.662)	16.631.833	100.684.862	16,52%
МКД депрецира за 20% во однос на сите други валути	307.325	17.092.820	101.145.849	16,90%
МКД апрецира за 20% во однос на сите други валути	(307.325)	16.478.170	100.531.199	16,39%
Ризик од промена на каматните стапки				
зголемување на кс за 200 б.п.	(630.276)	16.155.219	100.838.524	16,02%
намалување на кс за 200 б.п.	(348.713)	16.436.782	100.838.524	16,30%
зголемување на кс за 400 б.п.	(1.260.552)	15.524.943	100.838.524	15,40%
намалување на кс за 400 б.п.	(697.426)	16.088.069	100.838.524	15,95%

Групата има воспоставено рамка за вршење на стрес тестирање врз основа на која врши стрес тестирање најмалку еднаш годишно со цел анализирање на чувствителноста на Групата на сет од екстремни но веродостојни шокови, а таа опфаќа и анализа на чувствителноста на средствата и обврските при промена на девизниот курс и при промена на каматните стапки од аспект на портфолиото на банкарски активности. При тоа, сценаријата кои го земаат во предвид ризикот од промена на девизен курс го оценуваат влијанието на можната апрецијација и депрецијација на девизниот курс на денарот во однос на другите валути и при сите останати фактори непроменети, ефектот се гледа преку остварена добивка/загуба од курсни разлики. Од друга страна, целта на стрес тест анализата за ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности е да ја испита чувствителноста на билансите на Групата на промените на каматните стапки, преку испитување на влијанието на каматните шокови во претпоставените сценарија врз нето каматните приходи.

И во двете анализи на чувствителноста, промената во адекватноста на капиталот се оценува преку ефектот од сценаријата врз износот на сопствени средства (при што се претпоставува профитот дека е нула), а со тоа и на адекватноста на капиталот на Групата.

Во табелата е прикажана анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик со состојба на 31 декември 2023 година и 31 декември 2022 година.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжение)

Б.Анализа на вредноста изложена на пазарен ризик за портфолиото за тргување

	2023				2022				Во илјади денари
	Состојба на 31 декември	Просечна вредност	Највисока вредност (максимум)	Најниска вредност (минимум)	Состојба на 31 декември	Просечна вредност	Највисока вредност (максимум)	Најниска вредност (минимум)	
Вредност изложена на ризик кај каматонесните инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај инструментите во странска валута	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај сопственичките инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Варијанса (ефект на нетирање)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Групата не врши анализа на вредноста изложена на ризик според горенаведениот приказ во Табелата Б со оглед на тоа дека Групата не утврдува капитал потребен за покривање на пазарните ризици за портфолиото за тргување согласно „Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот“, при што табелата од оваа белешка не се пополнува.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматни стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

А. Анализа на чувствителноста на промени на каматни стапки

	Валута	31.12.2023	31.12.2022
Нето пондерирана позиција за валута ЕУР (ФКС+ВКС+ПКС)	ЕУР	(228.886)	(89.818)
Нето пондерирана позиција за валута МКД (ФКС+ВКС+ПКС)	МКД	362.085	532.534
Нето пондерирана позиција за валута МКД со ЕУР клаузула (ФКС+ВКС+ПКС)	МКД со ЕУР клаузула	1.212.850	885.037
Нето пондерирана позиција за валута-останато (ФКС+ВКС+ПКС)	Останато	(13.403)	(16.138)
Вкупна пондерирана вредност – Промена на економската вредност на портфолиото на банкарски активности		1.332.646	1.311.615
Сопствени средства		18.382.152	16.785.495
Вкупна пондерирана вредност/Сопствени средства		7,25%	7,81%

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)**2.3 Пазарен ризик (продолжение)****2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматни стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување) (продолжение)****Б.Анализа на усогласеноста на каматните стапки**

во илјади денари	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства/ обврски
31 декември 2023							
ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА							
Парични средства и парични еквиваленти	12.227.945	-	-	-	-	-	12.227.945
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	317.805	-	-	-	-	-	317.805
Кредити на и побарувања од други комитенти	47.674.341	5.695.021	10.361.536	13.742.371	6.387.125	7.749.926	91.610.320
Вложувања во хартии од вредност	2.336.147	-	2.052.975	2.710.895	1.944.160	2.070.920	11.115.097
Останата неспомената каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	62.556.238	5.695.021	12.414.511	16.453.266	8.331.285	9.820.846	115.271.167
ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ							
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	377.579	614.950	-	-	-	-	992.529
Депозити на други комитенти	67.737.824	3.179.220	13.128.563	9.217.197	6.192.888	212.571	99.668.263
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	114.243	-	531.387	562.504	956.494	573.397	2.738.025
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-	-
Останати неспоменати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	68.229.646	3.794.170	13.659.950	9.779.701	7.149.382	785.968	103.398.817
Нето – билансна позиција							
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Нето – вонбилансна позиција	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна нето - позиција	(5.673.408)	1.900.851	(1.245.439)	6.673.566	1.181.903	9.034.878	11.872.350

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматни стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување) (продолжение)

Б.Анализа на усогласеноста на каматните стапки (продолжение)

во илјади денари	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматноосни средства/ Обврски
31 декември 2022							
ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА							
Парични средства и парични еквиваленти	13.284.895	722.560	-	-	-	-	14.007.455
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	288.451	-	-	-	-	-	288.451
Кредити на и побарувања од други комитенти	46.578.379	2.164.830	9.854.163	14.877.480	5.557.349	5.723.029	84.755.230
Вложувања во хартии од вредност	300.000	-	2.770.679	2.515.285	2.892.630	1.683.831	10.162.425
Останата неспомената каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	60.451.725	2.887.390	12.624.842	17.392.765	8.449.979	7.406.860	109.213.561

ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ

Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех,

определени како такви при почетното признавање

Депозити на банки

Депозити на други комитенти

Издадени должнички хартии од вредност

Обврски по кредити

Субординирани обврски и хибридни инструменти

Останати неспоменати каматочувствителни обврски

Вкупно каматочувствителни финансиски обврски

	1.362.425	1.537.330	-	-	-	-	-
	64.853.904	3.665.266	15.819.494	5.737.514	3.962.278	156.914	2.899.755
	-	-	-	-	-	-	94.195.370
	110.593	-	331.206	441.540	515.052	532.303	-
	-	-	-	-	-	-	1.930.694
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	66.326.922	5.202.596	16.150.700	6.179.054	4.477.330	689.217	99.025.819

Нето – билансна позиција

Вонбилансни каматочувствителни активни позиции

Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции

Нето – вонбилансна позиција

Вкупна нето - позиција

	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна нето	(5.875.197)	(2.315.206)	(3.525.858)	11.213.711	3.972.649	6.717.463	10.187.742

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.3 Валутен ризик

Во илјади денари

31 декември 2023

	МКД	ЕУР	УСД	Други валути	Вкупно
МОНЕТАРНИ СРЕДСТВА					
Парични средства и парични еквиваленти	12.486.471	7.901.670	2.701.687	1.567.177	24.657.005
Средства за тргување	-	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	4.630	320.161	1.770	326.561
Кредити на и побарувања од други комитенти	62.270.341	30.006.335	32.455	-	92.309.131
Вложувања во хартии од вредност	3.975.779	7.432.637	-	-	11.408.416
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-
Останати побарувања	1.380.361	2139	295	149	1.382.944
Заложени средства	-	-	-	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	80.112.952	45.347.411	3.054.598	1.569.096	130.084.057
МОНЕТАРНИ ОБВРСКИ					
Обврски за тргување	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-
Депозити на банки	3	644.737	335.989	15.322	996.050
Депозити на други комитенти	57.864.508	37.926.113	2.728.537	1.539.013	100.058.171
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	114.672	2.625.104	-	-	2.739.777
Субординирани обврски	-	-	-	-	-
Посебна резерва и резервирања	184.953	-	-	-	184.953
Обврски за данок на добивка (тековен)	143.984	-	-	-	143.984
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-
Останати обврски	1.340.187	177.533	28	-	1.517.748
Вкупно монетарни обврски	59.648.307	41.373.487	3.064.554	1.554.334	105.640.682
Нето- позиција	20.464.645	3.973.924	(9.956)	14.762	24.443.375

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.3 Валутен ризик

	Во илјади денари 31 декември 2022				
	МКД	ЕУР	УСД	Други валути	Вкупно
МОНЕТАРНИ СРЕДСТВА					
Парични средства и парични еквиваленти	10.877.553	7.122.988	2.850.622	1.618.281	22.469.444
Средства за тргување	-	2.021	-	-	2.021
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	4.255	290.892	2.290	297.437
Кредити на и побарувања од други комитенти	60.247.795	25.632.747	13.543	-	85.894.085
Вложувања во хартии од вредност	1.270.046	9.116.837	-	-	10.386.883
Вложувања во придружени друштва	15.000	-	-	-	15.000
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-
Останати побарувања	2.580.868	1.914	151	122	2.583.055
Заложени средства	-	-	-	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-
	74.991.262	41.880.762	3.155.208	1.620.693	121.647.925
Вкупно монетарни средства					
МОНЕТАРНИ ОБВРСКИ					
Обврски за тргување	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-
Депозити на банки	3	2.481.328	405.202	15.783	2.902.316
Депозити на други комитенти	53.984.745	36.076.536	2.742.671	1.589.805	94.393.757
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	98.840	1.831.856	-	-	1.930.696
Субординирани обврски	-	-	-	-	-
Посебна резерва и резервирања	111.922	-	-	-	111.922
Обврски за данок на добивка (тековен)	892	-	-	-	892
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-
Останати обврски	1.095.289	146.228	-	-	1.241.517
	55.291.691	40.535.948	3.147.873	1.605.588	100.581.100
Вкупно монетарни обврски					
Нето- позиција	19.699.571	1.344.814	7.335	15.105	21.066.825

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ

Управување со капиталот

Целите на Групата при управување со капиталот, што е поширок концепт од акционерски капитал кој се прикажува во билансот на состојба, се:

- обезбедување капитална усогласеност на Банката со барањата на НБРСМ;
- одржување на способноста на Групата да продолжи да функционира како успешна компанија и да продолжи да обезбедува позитивни финансиски резултати за акционерите и поволности за другите инволвирани субјекти; и
- одржување соодветно ниво на капитал кое ќе овозможи успешно натамошно работење.

Адекватноста на капиталот и употребата на регулаторниот капитал редовно се следат од менаџментот на Групата, при што се применуваат техники базирани на инструкциите дадени од регулаторот, за супервизорски цели.

Согласно Одлуката за изменување и дополнување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот која започна да се применува во март 2017 година се врши измена во делот на структурата на сопствените средства на банките.

Регулаторниот капитал на Банката (Сопствени средства) е поделен на две нивоа:

- Основен капитал (Тиер 1): кој го сочинуваат два дела редовен основен капитал и додатен основен капитал. Редовниот основен капитал се состои од акционерски капитал, задржана добивка ограничена за распределба на акционерите, резерви создадени од задржаната добивка, додека и збирна сеопфатна добивка или загуба. Банката не располага со додатен основен капитал ; и
- Дополнителен капитал (Тиер 2): кој се состои од кумулативни приоритетни акции.

Законски пропишаните минимални стапки од активата пондерирана според ризиците и тоа: 4,5% за редовниот основен капитал, 6% за основниот капитал и 8% за сопствените средства.

Дополнително согласно оценката на севкупниот профил на ризик на Банката НБРСМ утврдува капитален додаток од 4% и Банката е должна да одржува стапка на адекватност на капиталот од најмалку 12%.

Банката е должна да ги одржува и заштитните слоеви капитал пропишани со Законот за банки и тоа заштитен слој за зачувување на капиталот од 2,5%, заштитен слој за системски значајна банка од 1,5% и противцикличен заштитен слој од 0,5%. Со состојба 31.12.2023 г. Банката ја исполнува пропишаната стапка на адекватност од 16,5%.

Банката врши пресметка на стапката на адекватност на капитал согласно Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот на Народната банка на Република Северна Македонија со која се пропишува начинот на пресметка на капиталот што им е потребен на банките за покривање на кредитниот ризик, оперативниот ризик, пазарните ризици и валутниот ризик. Пресметката на капиталот потребен за покривање на кредитниот ризик се заснова врз т.н. стандардизиран пристап согласно со Базел II. Банката е должна да ги распореди билансните и вонбилансните побарувања во соодветни категории на изложеност и да им додели соодветен пондер на ризичност во зависност од степенот на кредитен квалитет на должникот или побарувањето. Капиталот за покривање на оперативниот ризик се пресметува исто така според стандардизиран пристап. Пресметката на капитал за валутен ризик се врши на нето износот на агрегатната девизна позиција земајќи ја во предвид исправката на вредност.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (продолжение)

Банката не е должна да утврдува и располага со капитал потребен за покривање на пазарните ризици.

Сопствени средства

Во табелата подолу е даден преглед на Извештајот за сопствени средства (Образец СС) подготвен во согласност со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, согласно важечката пропишана регулатива на НБРСМ на 31 декември 2023 и 2022 година.

	Во илјади денари	
	2023	2022
Сопствени средства	18.382.152	16.785.495
Основен капитал	18.291.175	16.694.517
Редовен основен капитал (РОК)	18.291.175	16.694.517
<i>Позиции во РОК</i>	<i>18.291.175</i>	<i>16.694.517</i>
Капитални инструменти од РОК	3.511.242	3.511.242
Премија од капиталните инструменти од РОК		
Задолжителна општа резерва (општ резервен фонд)	831.373	831.373
Задржана нераспределена добивка	12.204.747	12.204.747
(-) Акумулирана загуба од претходни години		
Тековна добивка или добивка на крајот на годината	-	-
Збирна сеопфатна добивка или загуба	203.812	147.155
(-) <i>Одбитни ставки од РОК</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
(-) Загуба на крајот на годината или тековна загуба	-	-
(-) Нематеријални средства	-	-
(-) Одложени даночни средства коишто зависат од идната	-	-
(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	-	-
(-) Износ на надминувањето на лимитите за вложувања во нефинансиски институции	-	-
(-) Трошоци за данок	-	-
(-) Разлика меѓу висината на потребната и извршената исправка на вредноста/посебната резерва	-	-

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (продолжение)

Сопствени средства (продолжение)

	Во илјади денари	
	2023	2022
<i>Регулаторни усогласувања на РОК</i>	-	-
(-) Зголемување на РОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
<i>Позиции како резултат на консолидација</i>	-	-
Неконтролирачко (малцинско) учество коешто се признава во РОК на консолидирана основа	-	-
Останато	-	-
<i>Други позиции од РОК</i>	-	-
Додатен основен капитал (ДОК)	-	-
<i>Позиции во ДОК</i>	-	-
Капитални инструменти од ДОК	-	-
Премија од капиталните инструменти од ДОК	-	-
(-) <i>Одбитни ставки од ДОК</i>	-	-
(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	-	-
(-) Трошоци за данок	-	-
<i>Регулаторни усогласувања на ДОК</i>	-	-
(-) Зголемување на ДОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ**31 декември 2023**

(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност

-	-

(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност

-	-

Позиции како резултат на консолидација

-	-

Прифатлив додатен основен капитал којшто се признава во ДОК на консолидирана основа

-	-

Останато

-	-

Други позиции од ДОК

-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (продолжение)

Сопствени средства (продолжение)

	Во илјади денари	
	2023	2022
Дополнителен капитал (ДК)	90.978	90.978
<i>Позиции во ДК</i>	90.978	90.978
Капитални инструменти од ДК	90.978	90.978
Субординирани кредити	-	-
Премија од капиталните инструменти од ДК	-	-
<i>(-) Одбитни ставки од ДК</i>	-	-
(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
<i>Регулаторни усогласувања на ДК</i>	-	-
(-) Зголемување на ДК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
<i>Позиции како резултат на консолидација</i>	-	-
Прифатлив дополнителен капитал којшто се признава во ДК на консолидирана основа	-	-
Останато	-	-
<i>Други позиции од ДК</i>	-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (продолжение)

Стапка на адекватност на капиталот

Во табелата подолу е даден преглед на Извештајот за стапката на адекватност на капиталот (Образец АК) подготвен во согласност со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, согласно важечката пропишана регулатива на НБРСМ на 31 декември 2023 и 31 декември 2022 година.

	Во илјади денари	
	2023	2022
Актива пондерирана според кредитниот ризик		
Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик	7.804.697	7.317.399
Актива пондерирана според кредитниот ризик со примена на стандардизиран пристап	97.558.716	91.467.486
Актива пондерирана според валутниот ризик		
Агрегатна девизна позиција	4.344.159	1.536.624
Нето-позиција во злато	-	-
Капитал потребен за покривање на валутниот ризик	347.533	122.930
Актива пондерирана според валутниот ризик	4.344.159	1.536.624
Актива пондерирана според оперативниот ризик		
Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор	-	-
Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап	716.241	626.753
Актива пондерирана според оперативниот ризик	8.953.009	7.834.414
Актива пондерирана според други ризици		
Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките	-	-
Капитал потребен за покривање на пазарните ризици	-	-
Капитал потребен за покривање на позициски ризик	-	-
Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака	-	-
Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна	-	-
Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност	-	-
Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции	-	-
Капитал потребен за покривање на другите ризици	-	-
Актива пондерирана според други ризици	-	-
Актива пондерирана според ризици	110.855.885	100.838.524
Капитал потребен за покривање на ризиците	8.868.471	8.067.082
Сопствени средства	18.382.152	16.785.495
Стапка на адекватност на капиталот	16,58%	16,65%

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

4. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТИТЕ

А. Оперативни сегменти

Во илјади денари
31 декември 2023

	Работа со население	Корпоративно банкарство	Инвестициско банкарство	Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно
Нето-приходи/(расходи) од камата	3.109.553	2.362.075	222.590	49.790	-	5.744.008
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	834.264	2.386	-	(24.034)	-	812.616
Нето-приходи од тргување	-	-	100	-	-	100
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	-	-	-	-	-	-
Останати оперативни приходи	341.885	219.460	49.217	147.074	1.699	759.335
Приходи реализирани меѓу сегментите	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	4.285.702	2.583.921	271.907	172.830	1.699	7.315.959
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	94.644	(1.367.517)	-	(103.050)	-	(1.375.923)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	94.650	-	-	-	94.650
Амортизација	-	-	-	-	(160.910)	(160.910)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	(1.272.196)	(223.988)	-	(470.186)	(53.376)	(2.019.746)
Вкупно расходи по сегмент	(1.177.552)	(1.496.855)	-	(573.236)	(214.286)	(3.461.929)
Финансиски резултат по сегмент	3.108.150	1.087.066	271.907	(400.406)	(212.587)	3.854.130
Данок од добивка	-	-	-	-	-	(383.331)
Добивка/Загуба за годината	3.108.150	1.087.066	271.907	(400.406)	(212.587)	3.470.799
Вкупна актива по сегмент	56.999.057	61.981.218	11.443.450	942.761	-	131.366.486
Неалоцирана актива по сегмент	-	-	-	-	-	-
Вкупна актива	56.999.057	61.981.218	11.443.450	942.761		131.366.486
Вкупно обврски по сегмент	(74.852.024)	(30.786.276)	(2.382)	-	-	(105.640.682)
Неалоцирани обврски по сегмент	-	-	-	-	-	-
Вкупно обврски	(74.852.024)	(30.786.276)	(2.382)			(105.640.682)

СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

4. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТИТЕ (продолжение)

A. Оперативни сегменти (продолжение)

	Во илјади денари 31 декември 2022					
	Работа со население	Корпоративно банкарство	Инвестициско банкарство	Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно
Нето-приходи/(расходи) од камата	2.775.769	1.201.385	157.419	70.168	-	4.204.741
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	102.999	824.777	-	(29.137)	-	898.639
Нето-приходи од тргување	-	-	26	-	-	26
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	-	-	-	-	-	-
Останати оперативни приходи	337.011	244.001	159.235	9.898	2.206	752.351
Приходи реализирани меѓу сегментите	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	3.215.779	2.270.163	316.680	50.929	2.206	5.855.757
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(1.323.699)	106.489	-	(16.888)	-	(1.234.098)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	(27.112)	-	-	-	(27.112)
Амортизација	(130.520)	-	-	-	-	(130.520)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	(1.232.480)	(559)	-	(403.791)	(213.356)	(1.850.186)
Вкупно расходи по сегмент	(2.686.699)	78.818	-	(420.679)	(213.356)	(3.241.916)
Финансиски резултат по сегмент	529.080	2.348.981	316.680	(369.750)	(211.150)	2.613.841
Данок од добивка	-	-	-	-	-	(242.162)
Добивка/Загуба за годината	529.080	2.348.981	316.680	(369.750)	(211.150)	2.371.679
Вкупна актива по сегмент	53.833.411	57.205.332	10.402.337	1.352.018	-	122.793.098
Неалоцирана актива по сегмент	-	-	-	-	-	-
Вкупна актива						122.793.098
Вкупно обврски по сегмент	(70.426.551)	(30.152.425)	(2.124)	(13.660)	-	(100.594.760)
Неалоцирани обврски по сегмент	-	-	-	-	-	-
Вкупно обврски						(100.594.760)

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

4. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТИТЕ (продолжение)

Б. Концентрација на вкупните приходи и расходи по комитенти

	Во илјади денари					
	Работа со население	Корпоративно банкарство	Инвестициско банкарство	Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно
Тековна 2023						
Клиент 1						
Приходи	856	92.633		-	-	93.489
(Расходи)		(7)		-	-	(7)
Клиент 2						
Приходи	1.047	75.014		-	-	76.061
Расходи)	(193)	(9)			-	(202)
Клиент 3						
Приходи	704	47.582			-	48.286
(Расходи)		(1.395)			-	(1.395)
Клиент 4						
Приходи	656	26.840				27.496
(Расходи)					-	-
Клиент 5						
Приходи	781	21.615			-	22.396
(Расходи)	(437)	(33)			-	(470)
Вкупно по сегмент	3.414	262.240	-	-	-	265.654
Претходна 2022						
Клиент 1						
Приходи		51.893			-	51.893
(Расходи)	(1.732)				-	(1.732)
Клиент 2						
Приходи	4	43.686			-	43.690
(Расходи)	(1.125)	(157)				(1.282)
Клиент 3						
Приходи	1	31.527			-	31.528
(Расходи)	(1.040)	(169)				(1.209)
Клиент 4						
Приходи	16	28.905				28.921
(Расходи)	(974)	(206)			-	(1.180)
Клиент 5						
Приходи	1	29.086				29.087
(Расходи)	(831)	(826)				(1.657)
Вкупно по сегмент	(5.680)	183.739	-	-	-	178.059

СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

4. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТИТЕ (продолжение)

В. Географски подрачја

Во илјади денари

	Република Северна Македо- нија	Земји- членки на ЕУ	Европа - останато	Земји членки на ОЕЦД (без европски земји- членки на ОЕЦД)	Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоци- рано	Вкупно
Тековна 2023 година							
Вкупни приходи	7.001.146	562.158	8.717	1.065.357	-	-	8.637.378
Вкупна актива	106.047.061	8.698.960	134.894	16.485.571	-	-	131.366.486
Претходна 2022 година							
Вкупни приходи	5.412.901	441.244	6.842	836.211	-	-	6.697.198
Вкупна актива	99.196.969	8.106.889	125.713	15.363.526	-	-	122.793.097

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ

А. Објективна вредност на финансиски средства и обврски

	31 декември 2023		Во илјади денари 31 декември 2022	
	Сметковод. вредност	Објективна вредност	Сметковод. вредност	Објективна вредност
Финансиски средства				
Парични сред. и парични еквиваленти	24.657.005	24.657.005	22.469.444	22.469.444
Средства за тргување	-	-	2.021	2.021
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување на ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	326.561	326.561	297.437	297.437
Кредити на и побарувања од други коминтенти	92.309.131	92.309.131	85.916.705	85.916.705
Вложувања во хартии од вредност	11.408.416	10.963.000	10.386.884	10.386.884
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-
Побарув. за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-
Останати побарувања	1.382.944	1.382.944	2.246.604	2.246.604
Заложени средства	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-
	130.084.057	129.638.641	121.319.095	121.319.095
Финансиски обврски				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Депозити на банки	996.050	996.050	2.902.315	2.902.315
Депозити на други коминтенти	100.058.171	100.058.171	94.379.647	94.379.647
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Обврски по кредити	2.739.776	2.739.776	1.930.696	1.930.696
Субординирани обврски	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	143.984	143.984	892	892
Одложени даночни обврски	-	-	-	-
Останати обврски	1.517.748	1.517.748	800.046	800.046
	105.455.729	105.455.729	100.013.596	100.013.596

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ (продолжение)

Б Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

Б.1 Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

Белешка	Во илјади денари			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Тековна 2023 година				
Финансиски средства мерени по објективна вредност				
Средства за тргување	19	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	20	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување на ризик	21	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	23.1	68.365	3.894.842	24.408
				3.987.615
Вкупно		68.365	3.894.842	24.408
				3.987.615
Финансиски обврски				
Обврски за тргување	32	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	33	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-	-
Вкупно		-	-	-
Претходна 2022 година				
Финансиски средства мерени по објективна вредност				
Средства за тргување	19	2.021	-	2.021
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	20	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување на ризик	21	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	23.1	68.176	597.777	24.408
		70.197	597.777	24.408
				690.361
Вкупно		70.197	597.777	24.408
				692.382
Финансиски обврски				
Обврски за тргување	32	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	33	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-	-
Вкупно		-	-	-
				-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ (продолжение)

Б Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Б.2 Трансфери помеѓу нивоата 1 и 2 на објективна вредност

	Тековна година 2023		Во илјада денари Претходна година 2022	
	Трансфери од Ниво 1 во Ниво 2	Трансфери од Ниво 2 во Ниво 1	Трансфери од Ниво 1 во Ниво 2	Трансфери од Ниво 2 во Ниво 1
Финансиски средства мерени по објективна вредност				
Средства за тргување	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување на ризик	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположиви за продажба	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Финансиски обврски				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ (продолжение)

Б Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Б.3 Усогласувања на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во Ниво 3
Во илјади денари

	Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех		Вложувања во хартии од вредност		Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех		Обврски за тргување		Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех	
	Средства за тргување	признавање	Средства за тргување	признавање	Средства за тргување	признавање	Средства за тргување	признавање	Средства за тргување	признавање
Состојба на 1 јануари 2022										
Добивки/(загуби) признаени во:										
- Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Купени финансиски средства во периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски средства во периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Рекласифицирани финансиски инструменти во/од Ниво 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Рекласифицирани во Кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022										
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2022 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2023										
Добивки/(загуби) признаени во:										
- Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Купени финансиски средства во периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски средства во периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Рекласифицирани финансиски инструменти во/од Ниво 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Рекласифицирани во Кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023										
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2023 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ (продолжение)**Б Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)***а) Парични средства и парични еквиваленти*

Сметководствената вредност на паричните средства и паричните еквиваленти е еднаква на нивната објективна вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина и ностро сметки кои претставуваат нерестриktivни побарувања по депозити и пласирања во НБРСМ и достасуваат на краток рок. Благајничките записи се мерат по објективна вредност во ниво 2.

б) Средства за тргување

Објективната вредност утврдена врз основа на пазарната вредност е еднаква на нивната сметководствена вредност.

в) Депозити на и побарувања од банки

Најголемиот дел од времените депозити ги сочинуваат депозитите преку ноќ. Објективната вредност на депозитите преку ноќ како и на пласманите во банки по видување одговара на нивната сметководствена вредност. Помалиот дел од времените депозити се со фиксна каматна стапка, чија проценетата објективна вредност е утврдена врз база на дисконтиран паричен тек употребувајќи пазарни каматни стапки за слични пласмани.

г) Кредити на и побарувања од други комитенти

Кредитите се прикажани на нето основа, односно намалени за износот на оштетувањето. Најголем дел од кредитите одобрени на комитенти се со променлива каматна стапка (повеќе од 95%), Преостанатиот дел со фиксна каматна стапка се т.н. “teaser loans” за кои Банката изврши нивно сведување по пазарна вредност употребувајќи дисконтиран паричен тек.

д) Вложување во хартии од вредност

Објективната вредност на вложувањата во финансиските средства кои се чуваат до доспевање е нивната сметководствена вредност со оглед на тоа што нивната сметководствена вредност е утврдена врз основа на дисконтирани парични текови. Објективната вредност на вложувањата во финансиските средства расположливи за продажба е утврдена врз основа на котиран пазарни цени или пак износите се утврдени врз основа на модели на парични текови. Како резултат на горенаведеното, нивната објективна вредност претставува нивната сметководствена вредност.

е) Останати побарувања

Останатите побарувања се приближни на нивната објективна вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

е) Депозити на банките

Објективната вредност на депозитите по видување и орочените депозити е нивната сметководствена вредност.

жс) Депозити на други комитенти

Објективната вредност на депозитите по видување како и на орочените депозити со варијабилна каматна стапка одговара на нивната сметководствена вредност. Проценетата објективна вредност на депозитите со фиксна каматна стапка е утврдена врз основа на дисконтиран готовински тек употребувајќи каматна стапка на слични депозити со слично доспевање.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ (продолжение)

Б Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

з) Обврски по кредити

Најголем дел од оваа позиција претставува кредити кои се од специфични извори за кои не може да се утврди пазарна каматна стапка бидејќи не постојат такви слични кредити на пазарот.

с) Останати обврски

Останатите обврски се приближни на нивната објективна вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

6. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД КАМАТА

А. Структура на приходите и расходите од камата според видот на финансиските инструменти

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Приходи од камата		
Парични средства и парични еквиваленти	207.450	26.554
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-
Кредити на и побарувања од банки	221.147	64.041
Кредити на и побарувања од други коминтенти	5.333.257	4.036.419
Вложувања во хартии од вредност	263.938	158.260
Останати побарувања	5.276	2.864
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(29.624)	(58.291)
Наплатени претходно отпишани камати	213.169	193.670
	6.214.613	4.423.517
Вкупно приходи од камата		
Расходи за камата		
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-
Депозити на банки	514	810
Депозити на други коминтенти	458.117	194.768
Издадени должнички хартии од вредност	-	-
Обврски по кредити	10.609	7.252
Субординирани обврски	-	-
Останати обврски	1.365	15.946
	470.605	218.776
Вкупно расходи за камата		
Нето-приходи/(расходи) од камата	5.744.008	4.204.741

СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

6. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД КАМАТА (продолжение)

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од камата според секторот

	Во илјади денари	
	Тековна	Претходна
	година	година
	2023	2022
Приходи од камата		
Нефинансиски друштва	1.506.449	951.881
Држава	263.861	158.184
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	483	572
Банки	221.199	64.153
Останати финансиски друштва (небанкарски)	208.609	28.137
Домаќинства	3.830.261	3.085.135
Нерезиденти	206	76
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(29.624)	(58.291)
Наплатени претходно отпишани камати	213.169	193.670
Вкупно приходи од камата	6.214.613	4.423.517
Расходи за камата		
Нефинансиски друштва	32.228	26.030
Држава	368	72
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	1.254	611
Банки	973	5.224
Останати финансиски друштва (небанкарски)	13.871	25.889
Домаќинства	352.521	136.167
Нерезиденти	69.390	24.783
Вкупно расходи за камата	470.605	218.776
Нето-приходи/(расходи) од камата	5.744.008	4.204.741

7. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД ПРОВИЗИИ И НАДОМЕСТИ

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

А. Структура на приходите и расходите од провизии и надомести според видот на финансиските активности

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Приходи од провизии и надомести		
Кредитирање	79.526	78.905
Платен промет		
во земјата	286.731	274.413
во странство	240.408	232.644
Акредитиви и гаранции	57.121	48.694
Брокерско работење	4.038	3.238
Управување со средства	365	374
Комисиски и доверителски активности		
Издавање хартии од вредност	-	-
Останато		
Картично работење	657.593	658.184
Работа со депозити	5.130	5.534
Издавање на сефови	10.857	10.381
Наплата на сметки за трети лица	2.389	2.631
Провизии за одржување трансакциски сметки	124.961	127.773
Провизии од продажба на полиси за осигурување	64.297	62.007
Дигитално банкарство	19.903	
Останато	15.232	16.526
Вкупно приходи од провизии и надомести	1.568.551	1.521.304
Расходи од провизии и надомести		
Кредитирање	-	-
Платен промет		
во земјата	88.451	78.626
во странство	38.587	34.870
Акредитиви и гаранции	-	-
Брокерско работење	486	517
Управување со средства	-	-
Комисиски и доверителски активности	-	-
Издавање на хартии од вредност	-	-
Останато	-	-
Картично работење	612.700	495.926
Други останати расходи за провизии и надомести	15.711	12.727
Вкупно расходи од провизии и надомести	755.935	622.666
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	812.616	898.638

7. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД ПРОВИЗИИ И НАДОМЕСТИ (продолжение)

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Приходи од провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	676.250	615.963
Држава	4.626	4.451
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	81	94
Банки	33.199	32.182
Останати финансиски друштва (небанкарски)	-	-
Домаќинства	833.591	846.602
Нерезиденти	20.804	22.012
Вкупно приходи од провизии и надомести	1.568.551	1.521.304
Расходи за провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	33.630	38.000
Држава	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-
Банки	350.261	285.521
Останати финансиски друштва (небанкарски)	29.517	26.672
Нерезиденти	342.527	272.473
Вкупно расходи за провизии и надомести	755.935	622.666
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	812.616	898.638

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

8. НЕТО-ПРИХОДИ ОД ТРГУВАЊЕ

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
<i>Средства за тргување</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа:		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа:		
Реализирана	100	-
Нереализирана	-	26
Приходи од дивиденда од средствата за тргување	-	-
Приходи од камата од средствата за тргување	-	-
<i>Обврски за тргување</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа:		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите за тргување, на нето-основа:		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски за тргување, на нето-основа:		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Расходи за камата од финансиски обврски чувани за тргување	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за тргување, на нето-основа:		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Нето-приходи од тргување	100	26

9. НЕТО-ПРИХОДИ ОД ДРУГИ ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ ЕВИДЕНТИРАНИ ПО ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
<i>Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа:		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа:		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Приходи од дивиденда од финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на кредитите и побарувањата по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа:		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
<i>Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа:		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа:		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на обврските по кредити по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа:		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа:		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за управување со ризик по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа:</i>		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

10. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД КУРСНИ РАЗЛИКИ

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Реализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа	152.466	179.774
Нереализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа:	-	-
- курсни разлики на исправката на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-
- курсни разлики на посебната резерва за вонбилансна изложеност, на нето-основа	-	-
- останати курсни разлики, на нето-основа	(7.405)	(22.349)
Нето-приходи/(расходи) од курсните разлики	145.061	157.425

11. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД ДЕЛНОСТА

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Добивка од продажба на средства расположливи за продажба	6	28
Дивиденда од сопственичките инструм. распол. за продажба	2.465	1.675
Нето-приходи од вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
Капитална добивка од продажба на:		
недвижности и опрема (Белешка 29)	20	27.444
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	88.995	13.477
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Приходи од кирии (Белешка 45)	1.402	1.391
Приходи од добиени судски спорови	8.992	9.166
Наплатени претходно отпишани побарувања	472.922	520.384
Ослободување на посебната резерва и резервирања за:		
потенцијални обврски врз основа на судски спорови	-	6.921
пензии и други користи на вработените	-	-
преструктурирања	-	-
неповолни договори	-	-
останати резервирања	-	-
Останато:		
порано повлекување на депозити на нерезиденти	27.984	5.582
приходи од посредување при осигурување на хипотеки и залози на недвижности при одобрување кредити на физички лица	127	50
други приходи	11.361	8.808
Вкупно останати приходи од дејноста	614.274	594.926

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

12. ИСПРАВКА НА ВРЕДНОСТА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА И ПОСЕБНА РЕЗЕРВА ЗА ВОЊБИЛАНСНА ИЗЛОЖЕНОСТ, НА НЕТО-ОСНОВА

Во илјади денари																		
	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други коминитенти		Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достапување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства		Посебна резерва за вонбилансна изложеност		Вкупно	
31 декември 2023 тековен период																		
Исправка на вредноста и посебна резерва																		
Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва	692	1.922.283				5	596			12.717		11.164		1.947.457		204.950		2.152.407
(Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	(400)	(645.037)				(4)	(833)			(470)		(3.746)		(650.490)		(125.994)		(776.484)
Вкупна исправка на вредноста на финансиските средства, и посебна резерва за вонбилансанта изложеност, на нето-основа	292	1.277.246				1	(237)			12.247		7.418		1.296.967		78.956		1.375.923
31 декември 2022 претходен период																		
Исправка на вредноста и посебна резерва																		
Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва	841	1.819.560				8	481			13.579		7.486 (10.562)		1.841.955		31.053		1.873.008
(Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	(545)	(601.965)				(1)	(189)			(2.883)				(616.145)		(22.765)		(638.910)
Вкупна исправка на вредноста на финансиските средства, и посебна резерва за вонбилансанта изложеност, на нето-основа ревидиран	296	1.217.595				7	292			10.696		(3.076)		1.225.810		8.288		1.234.098

СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

13. ЗАГУБА ПОРАДИ ОШТЕТУВАЊЕ НА НЕФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА, НА НЕТО-ОСНОВА

						Во илјади денари
	Недвижно- сти и опрема	Нематери- јални средства	Преземени средства врз основа на ненапла- тени побарува- ња	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	Останати нефинан- сиски средства	Вкупно
31 декември 2023 тековен период						
Дополнителна загуба поради оштетување	-	-	6.053	-	-	6.053
(Ослободување на загубата поради оштетување)	-	-	(100.703)	-	-	(100.703)
	-	-		-	-	
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	(94.650)	-	-	(94.650)
	-	-		-	-	
31 декември 2022 претходен период						
Дополнителна загуба поради оштетување	-	-	43.305	-	-	43.305
(Ослободување на загубата поради оштетување)	-	-	(16.193)	-	-	(16.193)
	-	-		-	-	
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	27.112	-	-	27.112

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

14. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Краткорочни користи за вработените		
Плати	593.203	538.801
Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	233.522	209.490
Краткорочни платени отсуства	-	-
Трошоци за привремено вработување	19.977	16.635
Удел во добивката и награди	-	-
Немонетарни користи	-	-
Останати користи на вработените	24.323	24.874
	871.025	789.800
Користи по престанокот на вработувањето		
Придонеси кон пензиските планови за дефинирани придонеси	-	-
Користи при пензионирањето	-	-
Зголемување на обврската за пензиски планови за дефинирани користи	-	-
Зголемување на обврската за други долгорочни користи	-	-
Други користи при престанок на вработувањето	-	-
	-	-
Користи поради престанок на вработувањето	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	200.511	172.841
	200.511	172.841
Вкупно трошоци за вработените	1.071.536	962.641

Резервирањата за пензиски и други користи за вработените, на нето основа во износ од 5.623 илјади денари (2022: 3.664 илјади денари) се прикажани во Белешка 38.

	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Просечен број на вработени за периодот	945	951
Број на постојано вработени на крај на годината	947	942
Број на привремено вработени на крај на годината	34	37

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

15. АМОРТИЗАЦИЈА

	Тековна година 2023	Во илјади денари Претходна година 2022
Амортизација на нематеријални средства		
Интерно развиен софтвер	-	-
Купен софтвер од надворешни добавувачи	53.160	45.266
Други интерно развиени нематеријални средства	-	-
Други нематеријални средства	-	-
Вложувања во нематеријални средства земени под закуп	-	-
	<u>53.160</u>	<u>45.266</u>
Амортизација на материјални средства		
Градежни објекти	32.540	32.140
Транспортни средства	1.328	69
Мебел и канцелариска опрема	62.547	41.822
Останата опрема	2.457	2.332
Други ставки на недвижностите и опремата	562	562
Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	7.035	8.329
	<u>106.469</u>	<u>85.254</u>
Вкупно амортизација	<u>159.629</u>	<u>130.520</u>

16. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД ДЕЈНОСТА

	Тековна година 2023	Во илјади денари Претходна година 2022
Загуба од продажбата на сред, расположливи за продажба	-	-
Трошоци за лиценцирање на софтверот	-	-
Премии за осигурување на депозитите	179.489	166.674
Премии за осигурување на имотот и на вработените	9.808	8.553
Материјали и услуги	533.349	494.885
Административни и трошоци за маркетинг	139.393	122.527
Останати даноци и придонеси	5.037	4.785
Трошоци за кирии	55.851	55.521
Трошоци за судски спорови	1.085	1.352
Резервирања за пензиските и за другите користи за вработените, на нето-основа	-	-
Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови, на нето-основа	396	-
Други резервирања на нето-основа	-	-
Загуба од продажбата на:		
недвижности и опрема	-	-
нематеријални средства	-	-
преземенни средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Останато:		
трошоци за службени патувања	5.475	4.638
останати трошоци	18.327	28.610
Вкупно останати расходи од дејноста	<u>948.210</u>	<u>887.545</u>

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

17. ДАНОК НА ДОБИВКА

А. Расходи/(приходи) за тековен и одложен данок

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Тековен данок на добивка		
Расход/(приход) за тековниот данок на добивка за годината	383.331	242.162
Корекции за претходни години	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-
Промени во сметководствени политики и грешки	-	-
Останато	-	-
	<u>383.331</u>	<u>242.162</u>
Одложен данок на добивка		
Одложен данок од добивка кој произлегува од привремени разлики за годината	-	-
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби	-	-
Промени во даночната стапка	-	-
Воведување нови даноци	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-
Останато	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	<u>383.331</u>	<u>242.162</u>

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Тековен данок на добивка		
Признаен во билансот на успех	383.331	242.162
Признаен во капиталот и резервите	-	-
	<u>383.331</u>	<u>242.162</u>
Одложен данок на добивка		
Признаен во билансот на успех	-	-
Признаен во капиталот и резервите	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	<u>383.331</u>	<u>242.162</u>

Согласно Законот за данокот на добивка што се применува за фискалните 2023 и 2022 година, основна за оданочување претставува остварената бруто добивка (разлика помеѓу вкупните приходи и расходи) зголемена за одредени трошоци кои не се даночно признати, или намалена за одредени приходи, инвестиции и слично, кои не се предмет на оданочување.

СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

17. ДАНОК НА ДОБИВКА (продолжение)

А. Расходи/(приходи) за тековен и одложен данок (продолжение)

Согласно претходно важечкиот Закон за данок на добивка, акумулираната нераспределена добивка за периодот од 2009 до 2013 година ќе биде предмет на оданочување во моментот на нејзина распределба.

Б. Усогласувањето помеѓу просечната ефективна даночна стапка и применливата даночна стапка

	Во %	Во илјади денари	Во %	Во илјади денари
	Тековна година 2023		Претходна година 2022	
Добивка/(загуба) пред оданочувањето	100.00	3.852.932	100,00	2.617.019
Данок на добивка согласно со применливата даночна стапка	-	385.293	10	261.702
Ефект од различни даночни стапки во други земји	-	-	-	-
Корекции за претходни години и промени во даночната стапка	-	-	-	-
Оданочен приход во странство	-	-	-	-
Расходи непризнаени за даночни цели	0,34	13.215	0,41	10.655
Даночно ослободени приходи	-	-	-	-
Даночни ослободувања непризнаени во билансот на успех	-	-	-	-
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби	-	-	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-	-	-
Промени на одложениот данок	-	-	-	-
Останато	(0,39)	(15.178)	(1,15)	(30.195)
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка		383.331		242.162
Просечна ефективна даночна стапка	9,95		9,25	

СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

17. ДАНОК НА ДОБИВКА (продолжение)

В. Данок на добивка од останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех

	Тековна година 2023			Претходна година 2022		
	Пред оданочување	Расход/поврат на данок на добивка	Намалено за данок на добивка	Пред оданочување	Расход/поврат на данок на добивка	Намалено за данок на добивка
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето вложувања во странско работење	-	-	-	-	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружните друштва кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-

18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Парични средства во благајна	1.478.881	1.544.900
Сметки и депозити во НБРСМ, освен задолжителни депозити во странска валута	9.937.583	8.307.293
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки	745.751	1.709.163
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки	182	18
Благајнички записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	1.827.385	1.835.846
Државни записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	-	-
Орочени депозити со период на достасување до три месеци	4.323.785	3.831.587
Останати краткорочни високоликвидни средства	5.481	1.812
Побарувања врз основа на камати (Исправка на вредноста)	7.569	1.762
	(104)	(341)
Вклучено во паричните средства и паричните еквиваленти за потребите на Извештајот за паричниот тек	18.326.514	17.232.040
Задолжителни депозити во странска валута	5.929.166	4.836.078
Ограничени депозити (Исправка на вредноста)	401.326	401.326
	-	-
Вкупно	24.657.005	22.469.444

СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (продолжение)

	во илјади денари							
	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	341	-		341	-	-	49	49
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	596	-		596	-	-	481	481
(ослобод. на исправката на вредноста)	(833)			(833)	-		(189)	(189)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	104	-		104	-	-	341	341

Нивото на задолжителните депозити во странска валута кои со состојба на 31 декември 2023 година се во износ од 5.929.166 илјади денари (2022: 4.836.078 илјади денари) го претставуваат пропишаниот износ на депозити кои се издвоени во согласност со Одлуката за задолжителни резерви кај НБРСМ. Задолжителните резерви во странска валута се пресметуваат врз основа на просечниот износ на депозитите во странска валута во текот на еден календарски месец. На задолжителната резерва во странска валута за 2023 и 2022 година не се пресметува камата. За управување со ликвидносниот ризик од непорамнување, учесниците/корисници на услугата КИБС-Клиринг формираат Резервен гарантен фонд (РГФ) со кој се обезбедуваат средства за успешно порамнување. Износот кој Банката го има уплатено во фондот е прикажан како дел од ставката ограничени депозити и во 2023 година изнесува 370.000 илјади денари (2022: 370.000 илјади денари).

Позицијата сметки и депозити во НБРСМ, освен задолжителни депозити во странска валута, со состојба на 31 декември 2023 година во износ од 9.937.583 илјади денари (2022: 8.307.294 илјади денари) претставуваат задолжителна резерва во денари, тековни сметки во странска валута и пласирани средства во расоложливи депозити. На задолжителната резерва во денари НБРСМ не пресметува камата.

Благајничките записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар со состојба на 31 декември 2023 во износ од 1.827.385 илјади денари (2022: 1.835.846 илјади денари) се набавени од НБРСМ и имаат период на достасување од 28 до 49 дена. Каматната стапка за овие записи во текот на 2023 година НБРСМ ја зголеми 6 пати и истата порасна од 4,75% на 6,30% (2022: 1,25 – 4,75%) годишно.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

19. СРЕДСТВА ЗА ТРГУВАЊЕ

А. Структура на средствата за тргување според видот на финансискиот инструмент

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
<i>Хартии од вредност за тргување</i>		
<i>Должнички хартии од вредност за тргување</i>		
Благајнички записи за тргување	-	-
Државни записи за тргување	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
<i>Сопственички инструменти за тргување</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	2.021
Останати сопственички инструменти	-	-
	-	2.021
Котирани	-	2.021
Некотирани	-	-
<i>Деривати за тргување</i>		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ	-	-
	-	-
<i>Кредити и побарувања</i>		
Кредити на и побарувања од банки	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-
	-	-
Вкупно средства за тргување	-	2.021

Сопственичките инструменти за тргување во 2022 година се состоеа од 1.028 акции во АЛТА банка а.д. Београд, во износ од 2.021 илјади денари во 2023 година се продадени.

СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

19. СРЕДСТВА ЗА ТРГУВАЊЕ (продолжение)

Б. Прекласифицирани средства за тргување

Б.1 Состојба на прекласифицираните средства за тргување

	Во илјади денари				
	Прекласифициран износ (на датумот на прекласификација)	Тековна година 2023		Претходна година 2022	
		Сметководствена вредност на 31.12.2023	Објективна вредност на 31.12.2023	Сметководствена вредност на 31.12.2022	Објективна вредност на 31.12.2022
Средства за тргување прекласифицирани во 2023 (тековен период) во:					
- финансиски средства расположиви за продажба	-	-	-	-	-
- кредити и побарувања од банки	-	-	-	-	-
- кредити и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
Средства за тргување прекласифицирани во 2022 (претходен период) во:					
- финансиски средства расположиви за продажба	-	-	-	-	-
- кредити и побарувања од банки	-	-	-	-	-
- кредити и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-

Банката тргува со средствата за тргување со цел генерирање на добивка од краткорочните флукуации на берзанската цена на овие средства. Банката нема значајно влијание врз банките во кои има сопственички инструменти за тргување со оглед на незначајниот процент на сопственост во основниот капитал на овие банки.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

19. СРЕДСТВА ЗА ТРГУВАЊЕ (продолжение)

Б. Прекласифицирани средства за тргување (продолжение)

Б.2 Добивки и загуби од прекласифицираните средства за тргување

	Прекласифицирани во текот на 2023				Прекласифицирани во текот на 2022			
	(тековен период)		Останати		(претходен период)		Останати	
	Биланс на успех 2023 (тековен период)	Биланс на успех 2023 (тековен период)	добивки/(загуби) 2023 (тековен период)	Биланс на успех 2023 (тековен период)	Останати добивки/(загуби) 2023 (тековен период)	Биланс на успех 2022 (претходен период)	Останати добивки/(загуби) 2022 (претходен период)	Во илјади денари
Период пред прекласификација								
Средства за тргување прекласифицирани во финансиски средства расположиви за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
- нето приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-	-
Средства за тргување прекласифицирани во кредити и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-	-
- нето приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-	-
Средства за тргување прекласифицирани во кредити и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-	-	-	-
- нето приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-	-
Период по прекласификација								
Средства за тргување прекласифицирани во финансиски средства расположиви за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
- приходи од камата	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства на нето основа	-	-	-	-	-	-	-	-
- промени во објективната вредност на нето основа	-	-	-	-	-	-	-	-
Средства за тргување прекласифицирани во кредити и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-	-
- приходи од камата	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства на нето основа	-	-	-	-	-	-	-	-
Средства за тргување прекласифицирани во кредити и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-	-	-	-
- приходи од камата	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства на нето основа	-	-	-	-	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

19. СРЕДСТВА ЗА ТРГУВАЊЕ (продолжение)

Б. Прекласифицирани средства за тргување (продолжение)

Б.3 Добивки или загуби кои би биле признани во Билансот на успех доколку средствата не биле прекласифицирани

Во илјади денари

	Прекласифицирани во текот на 2023 (тековен период)	Прекласифицирани во текот на 2022 (претходен период)	
	Биланс на успех 2023 (тековен период)	Биланс на успех 2023 (тековен период)	Биланс на успех 2022 (претходен период)
Средства за тргување прекласифицирани во финансиски средства расположливи за продажба	-	-	-
- нето приходи од тргување	-	-	-
Средства за тргување прекласифицирани во кредити и побарувања од банки	-	-	-
- нето приходи од тргување	-	-	-
Средства за тргување прекласифицирани во кредити и побарувања од други комитенти	-	-	-
- нето приходи од тргување	-	-	-

20. ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ПО ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ ПРЕКУ БИЛАНСОТ НА УСПЕХ ОПРЕДЕЛЕНИ КАКО ТАКВИ ПРИ ПОЧЕТНОТО ПРИЗНАВАЊЕ

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-
Вкупно финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

21. ДЕРИВАТНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ ЧУВАНИ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

		Во илјади денари	
		Тековна година 2023	Претходна година 2022
		дериватни средства	дериватни обврски
		дериватни средства	дериватни обврски
A.	Деривати за заштита од ризик/Деривати чувани за управување со ризик		
A.1	<i>според видот на променливата</i>		
	Деривати чувани за управување со ризик		
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-
A.2	<i>според видот на заштита од ризик</i>		
	Заштита од ризикот од објективна вредност	-	-
	Заштита од ризикот од паричните текови	-	-
	Заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-
B.	Вградени деривати		
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-
	Вкупно вградени деривати	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

22. КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА

22.1 КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД БАНКИ

	Тековна година 2023		Во илјади денари Претходна година 2022	
	кратко- рочни	долго- рочни	кратко- рочни	долго- рочни
Кредити на банки				
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	19.119	-	19.057	-
Орочени депозити, со период на достасување над три месеци				
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	317.805	-	288.451
Репо				
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати побарувања				
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Побарувања врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки пред исправката на вредност	19.119	317.805	19.057	288.451
(Исправка на вредноста)	(10.363)	-	(10.071)	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки намалени за исправката на вредност	8.756	317.805	8.986	288.451

	Тековна година 2023				Претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	10.071	10.071	-	-	9.775	9.775
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	-	-	692	692	-	-	841	841
(ослобод. на исправката на вредноста)	-	-	(400)	(400)	-	-	(545)	(545)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	10.363	10.363	-	-	10.071	10.071

Дел од кредитите на странски банки во износ од 18.393 илјади денари (2022: 18.884 илјади денари) се ограничени и претставуваат средства во банки во Република Србија, за кои е отворена стечајна постапка во јануари 2002 година. Банката има сметки во овие Банки со изложеност во износ од 18.393 илјади денари (Белешка 34.1).

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

22. КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА (продолжение)

22.1 КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД БАНКИ (продолжение)

Во орочените депозити во странски банки се вклучени ограничени сметки во износ од 317.805 илјади денари (2022: 288.451 илјади денари), кои претставуваат депозити во United Overseas Bank Limited Singapore и HSBC Bank PLC, Лондон, Велика Британија, како обезбедување за трансакции со VISA и Master кредитни картички. Овие средства не се на располагање во секојдневното работење на Банката.

22.2 КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД ДРУГИ КОМИНТЕНТИ

А. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот

	Тековна година 2023		Во илјади денари Претходна година 2022	
	кратко- рочни	долго- рочни	кратко- рочни	долго- рочни
Нефинансиски друштва				
побарувања по главница	14.415.247	22.135.474	14.295.395	18.822.091
побарувања врз основа на камати	105.472	-	66.547	-
Држава				
побарувања по главница	-	1.479	-	-
побарувања врз основа на камати	2	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
побарувања по главница		12.495		15.167
побарувања врз основа на камати	3	-	6	-
Финансиски друштва, освен банки				
побарувања по главница	-	9.559	-	76.750
побарувања врз основа на камати	413	-	72	-
Домаќинства				
побарувања по главница				
станбени кредити	84.404	18.657.398	97.299	15.972.682
потрошувачки кредити	1.326.319	33.274.668	1.382.958	32.180.128
автомобилски кредити	446	10.473	37	16.498
хипотекарни кредити	-	-	-	-
кредитни картички	150.329	3.808.785	185.976	4.143.943
други кредити	103.851	1.347.933	116.181	1.346.223
побарувања врз основа на камати	343.581	-	406.418	-
Нерезиденти, освен банки				
побарувања по главница	998	9.680	943	4.455
побарувања врз основа на камати	15	-	2	-
Тековна достасаност	14.335.369	(14.335.369)	12.365.229	(12.365.229)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти пред исправката на вредност	30.866.449	64.932.575	28.917.063	60.212.708
(Исправка на вредноста)	(404.773)	(3.085.120)	(403.593)	(2.809.473)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредност	30.461.676	61.847.455	28.513.470	57.403.235

СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

22. КРЕДИТИ И ПОБАРУВАЊА (продолжение)

22.2 КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД ДРУГИ КОМИНТЕНТИ (продолжение)

А. Структура на кредитите на и побарувањата од други коминтенти според видот на должникот (продолжение)

	во илјади денари							
	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	165.297	677.571	2.370.198	3.213.066	168.912	475.827	2.017.326	2.662.065
Исправка на вредноста за годината				-				
дополнителна исправка на вредноста	535.102	373.424	1.013.758	1.922.284	74.299	513.863	1.231.398	1.819.560
(ослобод.на исправката на вредноста)	(157.503)	(166.641)	(320.893)	(645.037)	(150.342)	(134.299)	(317.324)	(601.965)
Трансфер во:				-				
- исправка на вредноста за Група 1	403.207	(359.938)	(43.269)	1	94.370	(83.557)	(10.813)	-
- исправка на вредноста за Група 2	(11.470)	57.360	(45.890)	-	(20.592)	74.725	(54.133)	-
- исправка на вредноста за Група 3	(1.250)	(73.560)	74.810	-	(1.351)	(168.987)	170.338	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)			(18.343)	(18.343)	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)			(982.076)	(982.076)	-	-	(666.595)	(666.595)
Состојба на 31 декември	933.383	508.216	2.048.295	3.489.893	165.296	677.572	2.370.197	3.213.066

22. КРЕДИТИ И ПОБАРУВАЊА (продолжение)

22.2 КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД ДРУГИ КОМИТЕНТИ (продолжение)

Б. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на обезбедувањето

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
<i>(сегашна сметководствена вредност на кредитите и побарувањата)</i>		
Првокласни инструменти на обезбедување		
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	2.036.353	1.646.554
државни хартии од вредност	-	-
државни безусловни гаранции	84.023	294.582
банкарски гаранции	260.780	269.660
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување		-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштвата за осигурување)	1.456.689	2.018.597
Гаранции од физички лица		-
Залог на недвижен имот		
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	26.739.749	23.433.825
имот за вршење дејност	19.107.474	17.557.087
Залог на подвижен имот	3.337.780	2.355.128
Останати видови обезбедување	2.240.493	1.678.575
Необезбедени	37.045.790	36.662.697
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	92.309.131	85.916.705

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

23. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

23.1 ВЛОЖУВАЊА ВО ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

А. Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	1.723.556	597.777
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од страна на државата	2.171.286	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	3.894.842	597.777
Котирани	-	-
Некотирани	3.894.842	597.777
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	92.773	92.584
	92.773	92.584
Котирани	68.365	68.176
Некотирани	24.408	24.408
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба	3.987.615	690.361

во илјади денари

Во милиони денари							
Тековна година 2023				Претходна година 2022			
Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-						

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

23. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ (продолжение)

23.1 ВЛОЖУВАЊА ВО ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА (продолжение)

На 31.12.2023 состојбата на вложувања во должнички ХВ расположливи за продажба изнесува 3.912.784 илјади денари (2022: 597.777 илјади денари) и се однесува на вложувања во државни записи издадени од Р.С. Македонија кои достасуваат во 2024 година и државни обврзници со рок на достасување до 2028 година. Истите се евидентираат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.

Останати сопственички инструменти се состојат од вложувања во домашни финансиски институции (ЦДХВ АД Скопје, Македонска берза АД, Скопје, КИБС АД Скопје, КАСИС АД Скопје) во износ од 90.512 илјади денари (2022: 90.512 илјади денари), странски финансиски институции во износ од 31 илјади денари (2022: 31 илјади денари) и домашни нефинансиски субјекти во износ од 2.041 илјади денари (2022: 2.041 илјади денари).

Б. Прекласифицирани финансиски средства расположливи за продажба

Б.1 Состојба на прекласифицираните средства расположливи за продажба

	Во илјади денари				
	Прекласифициран износ (на датумот на прекласификација)	Тековна година 2023		Претходна година 2022	
		Сметководствена вредност на 31.12.2023	Објективна вредност на 31.12.2023	Сметководствена вредност на 31.12.2022	Објективна вредност на 31.12.2022
Средства расположливи за продажба прекласифицирани до 31.12.2023 (тековна година) во:					
- кредити и побарувања од банки	-	-	-	-	-
- кредити и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-
Средства расположливи за продажба прекласифицирани до 31.12.2022 (претходна година) во:					
- кредити и побарувања од банки	-	-	-	-	-
- кредити и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-

СТОПАНСКА БАНКА АД - Скопје

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

23. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ (продолжение)

23.1 ВЛОЖУВАЊА ВО ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА (продолжение)

Б. Прекласифицирани финансиски средства расположиви за продажба (продолжение)

Б.2 Добивки и загуби од прекласифицираните средства расположиви за продажба

	Во илјади денари	
	Биланс на успех 2023	Останати добивки/(зауби) 2023
	Биланс на успех 2022	Останати добивки/(зауби) 2022
Период пред прекласификација		
Средства расположиви за продажба прекласифицирани во кредити и побарувања од банки		
- приходи од камата	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства на нето основа	-	-
- промена во објективната вредност на нето основа	-	-
Средства расположиви за продажба прекласифицирани во кредити и побарувања од други комитенти		
- приходи од камата	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства на нето основа	-	-
- промена во објективната вредност на нето основа	-	-
Период по прекласификација		
Средства расположиви за продажба прекласифицирани во кредити и побарувања од банки		
- приходи од камата	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства на нето основа	-	-
- износ раскнижен од ревалоризациски резерви	-	-
Средства расположиви за продажба прекласифицирани во кредити и побарувања од други комитенти		
- приходи од камата	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства на нето основа	-	-
- износ раскнижен од Ревалоризациски резерви	-	-

23. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ (продолжение)

23.1 ВЛОЖУВАЊА ВО ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА (продолжение)

Б. Прекласифицирани финансиски средства расположиви за продажба (продолжение)

Б.3 Добивки или загуби кои би биле признаени доколку средствата не биле прекласифицирани

Во илјади денари

	Биланс на успех 2023 (тековен период)	Останати добивки/(за губи) 2023	Биланс на успех 2022 (претходен период)	Останати добивки/(за губи) 2022
Средства расположиви за продажба прекласифицирани во кредити и побарувања од банки				
- приходи од камата	-	-	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства на нето основа	-	-	-	-
- промена во објективната вредност на нето основа	-	-	-	-
Средства расположиви за продажба прекласифицирани во кредити и побарувања од други комитенти				
- приходи од камата	-	-	-	-
- исправка на вредноста на финансиските средства на нето основа	-	-	-	-
- промена во објективната вредност на нето основа	-	-	-	-

23. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ (продолжение)

23.2 ВЛОЖУВАЊЕ ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ КОИ СЕ ЧУВААТ ДО ДОСТАСУВАЊЕ

	Во илјади денари	Во илјади денари
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	7.419.234	9.694.955
Корпоративни обврзници	1.575	1.575
Останати должнички инструменти	-	-
	7.420.809	9.696.530
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување пред исправката на вредноста (Исправка на вредноста)	7.420.809 (8)	9.696.530 (7)
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување намалени за исправката на вредноста	7.420.801	9.696.523

	во илјади денари							
	Тековна година 2023				Претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	7	-	-	7	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	5	-		5	8	-	8	8
(ослобод.на исправката на вредноста)	(4)	-		(4)	(1)	-	(1)	(1)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	8	-		8	7	-	7	7

На 31.12.2023 состојбата на вложувањата во должнички ХВ чувани до достасување изнесува 7.419.234 илјади денари (2022: 9.694.955 илјади денари) и се однесува на вложувања во државни обврзници издадени од Р.С. Македонија и еврообврзници исто така издадени од Р.С.Македонија. Државните обврзници достасуваат во 2024, 2025 и 2028 година и имаат купонска каматна стапка од 0,80% до 4,75%. Еврообврзниците достасуваат во 2025, 2026 и 2028 година со купонска каматна стапка од 1,63% до 3,68%. Истите се евидентираат по амортизирана набавна вредност.

СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

24. ВЛОЖУВАЊА ВО ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА

А. Процент на учество на банката во подружници и во придружени друштва

Назив на подружниците и на придружните друштва	Земја	Процент на учество во сопственоста		Процент на право на глас	
		Тековна година	Претходна година	Тековна година	Претходна година
		2023	2022	2023	2022
Стопанска Лизинг Дооел Скопје	PMС	100	-	100	-

Б. Финансиски информации за придружените друштва - 100%

Назив на придружените друштва	Вкупна актива	Вкупни обврски	Вкупно капитал и резерви	Во илјади денари	
				Приходи	Добивка/ (загуба) за фин. год.
	-	-	-	-	-

Во текот на 2022 година Банката го основа друштвото Стопанска Лизинг Дооел, кое е друштво со ограничена одговорност и со седиште во Република Северна Македонија. СТ Лизинг е овластена за вршење на сите лизинг активности. Позначајни активности на друштвото се издавање под оперативен и финансиски наем на: автомобили за фирми и приватни лица, комерцијални возила, камиони и автобуси, опрема за индустрија, земјоделска опрема, медицинска опрема, градежна опрема и недвижен имот. На 31 декември 2023 година вкупниот број на вработени во Друштвото изнесува 6 вработени (2022: 5 вработени). Вложувањето на Банката во лизинг друштвото изнесува 36.600 илјади денари.

25. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	Во илјади денари	
	Тековна година	Претходна година
	2023	2022
Побарувања од купувачите	9.077	11.128
Однапред платени трошоци	28.620	123.233
Пресметани одложени приходи	11	152.811
Побарувања за провизии и надоместоци	32.992	27.734
Побарувања од вработени	4.220	3.670
Аванси за нематеријални средства	-	-
Аванси за недвижности и опрема	829.193	678.392
Останато:		
Залихи на материјали	11.252	13.993
Нумизматички збирки	9.907	9.907
Побарувања по исплати по странски Виза картички	223.609	100.882
Однапред исплатени пензии		1.453.596
Останато	263.211	32.381
Вкупно останати побарувања пред исправката на вредноста	1.412.092	2.607.727
(Исправка на вредноста)	(29.148)	(25.131)
Вкупно останати побарувања намалени за исправката на вредноста	1.382.944	2.582.596

СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

25. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (продолжение)

Во рамки на останати средства авансите за недвижности и опрема се плаќања направени како дел од купопродажната цена за изградба на новата административна зграда на Банката.

	во илјади денари							
	Тековна година 2023				Претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	32	498	24.602	25.132	9	107	40.146	40.262
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста (ослобод на исправката на вредноста)	5.059	299	18.523	23.881	24	92	20.949	21.065
	(22)	(25)	(4.170)	(4.217)	(82)	(18)	(13.345)	(13.445)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	7	(7)		-	81	(81)	-	-
- исправка на вредноста за Група 2				-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3		12	(12)	-	-	398	(398)	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)				-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики			(15.647)	(15.647)	-	-	(22.751)	(22.751)
(Отпишани побарувања)								
Состојба на 31 декември	5.076	777	23.296	29.148	32	498	24.601	25.131

26. ЗАЛОЖЕНИ СРЕДСТВА

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Должнички хартии од вредност	-	-
Сопственички инструменти	-	-
Вкупно заложени средства	-	-

СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

27. ПРЕЗЕМЕНИ СРЕДСТВА ВРЗ ОСНОВА НА НЕНАПЛАТЕНИ ПОБАРУВАЊА

	Во илјади денари					
	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
Набавна вредност						
Состојба на 1 јануари 2022	18.038	338.797	33.510	71.814	2.159	464.318
преземени во текот на год.	-	21.965	-	2.711	-	24.676
(продадени во текот на год.)	(1.365)	(11.008)	(8.166)	(2.711)	-	(23.250)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022	16.673	349.754	25.344	71.814	2.159	465.744
Состојба на 1 јануари 2023	16.673	349.754	25.344	71.814	2.159	465.744
преземени во текот на год.	554	133.824	12	3.075	-	137.465
(продадени во текот на год.)	(2.224)	(127.056)	(12)	(34.509)	(2.136)	(165.937)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023	15.003	356.522	25.344	40.380	23	437.272
Оштетување						
Состојба на 1 јануари 2022	17.154	227.881	27.769	62.640	1.826	337.270
загуба поради оштетување во текот на годината	2	44.300	-	2.810	310	47.422
(продадени во текот на год.)	(491)	(6.512)	(2.642)	(2.711)	-	(12.356)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022	16.665	265.669	25.127	62.739	2.136	372.336
Состојба на 1 јануари 2023	16.665	265.669	25.127	62.739	2.136	372.336
загуба поради оштетување во текот на годината	113	31.160	45	2.228	-	33.546
(продадени во текот на год.)	(2.224)	(64.876)	(2)	(31.696)	(2.136)	(100.934)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023	14.554	231.953	25.170	33.271	-	304.948
Сегашна сметководствена вредност						
На 1 јануари 2022	884	110.916	5.741	9.174	333	127.048
На 31 декември 2022	8	84.085	217	9.075	23	93.408
На 31 декември 2023	449	124.569	174	7.109	23	132.324

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се состојат од средства кои не се користат во редовното работење на Банката. Во текот на 2023 година, Банката евидентирала загуби поради оштетување на преземените средства во вкупен износ од 33.546 илјади денари (2022: 24.493 илјади денари).

Во овој период, Банката продаде 15 средства (2022: 20 средства) со вкупна сметководствена вредност од 65.004 илјади денари (2022: 11.908 илјади денари), а презеде 5 објекти (2022: 6 објекти) со вкупна вредност од 137.453 илјади денари (2022: 14.055 илјади денари). Преземени се активности за подготовка на средствата преземени во текот на 2023 година за продажба, бидејќи генералната политика на Банката е овие објекти да се продадат во период од 3 години. Објективна вредност на преземените средства со 31.12.2023 изнесува 276.932 илјади денари.

СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

28. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

					Во илјади денари	
	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надвор. добавув.	Други интерно развиени нематер. средства	Други нематери- јални средства	Вложувања во немат. средства земени во закуп	Вкупно
Набавна вредност						
Состојба на 1 јануари 2022	-	572.503	-	-	-	572.503
зголемувања преку нови набавки	-	70.701	-	-	-	70.701
зголемувања преку интересен развој	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-
(отуѓување преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022	-	643.204	-	-	-	643.204
Состојба на 1 јануари 2023	-	643.204	-	-	-	643.204
зголемувања преку нови набавки	-	108.795	-	-	-	108.795
зголемувања преку интересен развој	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-
(отуѓување преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023	-	751.999	-	-	-	751.999
Амортизација и оштетување						
Состојба на 1 јануари 2022	-	461.068	-	-	-	461.068
амортизација за годината	-	45.266	-	-	-	45.266
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022	-	506.334	-	-	-	506.334
Состојба на 1 јануари 2023	-	506.334	-	-	-	506.334
амортизација за годината	-	53.160	-	-	-	53.160
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023	-	559.494	-	-	-	559.494
Сегашна сметководствена вредност						
На 1 јануари 2022	-	111.435	-	-	-	111.435
На 31 декември 2022	-	136.870	-	-	-	136.870
На 31 декември 2023	-	192.505	-	-	-	192.505

28. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (продолжение)

Б. Сметководствена вредност на нематеријалните средства за каде што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на банката

	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надвор. добавув.	Други интерно развиени нематер. средства	Други нематер- јални средства	Нематер. Средства во подготовка	Во илјади денари	
						Вложувањ. Во немат. Средства земени во закуп	Вкупно
Сегашна сметководствена вредност на							
31 декември 2022 година	-	-	-	-	-	-	-
31 декември 2023 година	-	-	-	-	-	-	-

На 31 декември 2023 и 2022 година, Банката нема нематеријални средства за кои што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Банката.

СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

29. НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА

А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

Во илјади денари

	Земјиште	Градежни објекти	Транс- портни сред- ства	Мебел и канце- ларис- ка опрема	Останата опрема	Други ставки на недвиж- ности и опрема	Недвиж- ности и опрема во подго- товка	Вложу- вања во недвиж- ности и опрема земени под закуп	Вкупно
Набавна вредност									
На 1 јануари 2022	-	1.315.988	3.557	963.091	63.336	22.460	19.929	172.444	2.560.805
зголемувања	-	22.426	-	48.957	2.868	-	164.106	4.762	243.119
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	(10.487)	-	(21.472)	-	-	-	(4.473)	(36.432)
пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	(71.525)	5.542	(65.983)
На 31 декември 2022	-	1.327.927	3.557	990.576	66.204	22.460	112.510	178.275	2.701.509
На 1 јануари 2023	-	1.324.553	3.557	990.576	66.204	22.460	114.615	178.275	2.700.240
зголемувања	-	9.130	-	208.689	946	-	120.847	8.068	347.680
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	(141)	-	-	-	-	-	(141)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	(222.187)	-	(222.187)
На 31 декември 2023	-	1.333.683	3.416	1.199.265	67.150	22.460	13.275	186.343	2.825.592
Амортизација и оштетување									
На 1 јануари 2022	-	648.560	3.533	873.555	44.159	13.423	-	158.449	1.741.678
амортизација за годината	-	32.159	14	41.822	2.332	561	-	8.329	85.254
загуба поради оштет. во текот на год, (ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(7.656)	-	(21.441)	-	-	-	(4.059)	(33.156)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2022	-	673.099	3.547	893.936	46.492	13.984	-	162.719	1.793.776
На 1 јануари 2023	-	673.099	3.547	893.936	46.492	13.984	-	162.719	1.793.722
амортизација за годината	-	32.540	10	62.547	2.457	561	-	7.036	105.151
загуба поради оштет. во текот на год, (ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	(141)	-	-	-	-	-	(141)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2023	-	705.639	3.416	956.483	48.949	14.545	-	169.755	1.898.731
Сегашна сметководствена вредност									
На 1 јануари 2022	-	667.428	24	89.536	19.177	9.037	19.929	13.995	819.127
На 31 декември 2022	-	654.828	10	96.640	19.713	8.476	114.615	15.556	904.414
На 31 декември 2023	-	631.148	-	242.782	18.201	7.915	13.275	16.588	926.861

СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

29. НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА (продолжение)

Б. Сметководствена вредност на материјалните средства за кои што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на банката

Во илјади денари								
								Вложу- вања во недвиж- ности и опрема земени под закуп
Земјиште	Градежни објекти	Транс- портни сред- ства	Мебел и канце- ларис- ка опрема	Останата опрема	Други ставки на недвиж- ности и опрема	Недвиж- ности и опрема во подго- товка		Вкупно
Сегашна сметководствена вредност на								
31 декември 2022 година	-	-	-	-	-	-	-	-
31 декември 2023 година	-	-	-	-	-	-	-	-

Во текот на 2023 година Друштвото изврши продажба на недвижности и опрема со нето сметководствена вредност во износ од 0,00 денари, односно набавна вредност во износ од 141 илјади денари и акумулирана амортизација во износ од 141 илјади денари, при што оствари приходи од капитална добивка во износ од 20 илјади денари (Белешка 11).

Градежните објекти на Банката на 31 декември 2023 година вклучуваат имот со нето сметководствена вредност од 2.175 илјади денари (2022: 2.330 илјади денари) за кој Банката не поседува соодветни документи за сопственост што се должи на некомплетна катастарска евиденција. Нема хипотеки или останати товари врз имотот кој е сопственост на банката, односно банката не давала свој имот под хипотека за добивање на средства или слично.

30. ТЕКОВНИ И ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ

30.1 Тековни даночни средства и тековни даночни обврски

Во илјади денари	
Тековна година 2023	Претходна година 2022
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	(892)

30. ТЕКОВНИ И ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ (продолжение)

30.2 Одложени даночни средства и одложени даночни обврски

А. Признаени одложени даночни средства и одложени даночни обврски

	31 декември 2023			Во илјади денари 31 декември 2022		
	Одлож. даночни средства	Одлож. даночни обврски	На нето основа	Одлож. даночни средства	Одлож. даночни обврски	На нето основа
Дериватни с-ва чувани за управув. со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од др. коминтенти	-	-	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-
Дериватни обвр, чувани за управув. со ризик	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во капиталот	-	-	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-	-	-

Б. Непризнаени одложени даночни средства

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Даночни загуби	-	-
Даночни кредити	-	-
Вкупно непризнаени одложени даночни средства	-	-

31. ТЕКОВНИ И ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ (продолжение)

30.2 Одложени даночни средства и одложени даночни обврски (продолжение)

В. Усогласување на движењата на одложените даночни средства и одложените даночни обврски во текот на годината

	Состојба на 1 јануари	Признаени во биланс на успех	Во илјади денари Признаени во капитал	Состојба на 31 декември
31 декември 2022				
Дериватни с-ва чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други коминтенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управув, со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/(обврски)	-	-	-	-

30. ТЕКОВНИ И ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ (продолжение)

31.2 Одложени даночни средства и одложени даночни обврски (продолжение)

В. Усогласување на движењата на одложените даночни средства и одложените даночни обврски во текот на годината (продолжение)

	Состојба на 1 јануари	Признаени во биланс на успех	Во илјади денари Признаени во капитал	Состојба на 31 декември
31 декември 2023				
Дериватни с-ва чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други коминтенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управув. со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/(обврски)	-	-	-	-

31. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ГРУПА ЗА ОТУГУВАЊЕ

А. Нетековни средства кои се чуваат за продажба

	Во илјади денари Тековна година 2023	Претходна година 2022
Нематеријални средства	-	-
Недвижности и опрема	-	-
Вкупно нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-

32. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ГРУПА ЗА ОТУГУВАЊЕ
(продолжение)

Б.Група за отуѓување

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
<i>Група на средства за отуѓување</i>		
Финансиски средства	-	-
Нематеријални средства	-	-
Недвижности и опрема	-	-
Вложувања во придружени друштва	-	-
Побарувања за данок на добивка	-	-
Останати средства	-	-
Вкупно група на средства за отуѓување	-	-
<i>Обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување</i>		
Финансиски обврски	-	-
Посебна резерва	-	-
Обврски за данок на добивка	-	-
Останати обврски	-	-
Вкупно обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување	-	-

В. Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-

32. ОБВРСКИ ЗА ТРГУВАЊЕ

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
<i>Депозити на банки</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
<i>Депозити на други коминтенти</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>		
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
<i>Останати финансиски обврски</i>	-	-
<i>Деривати за тргување</i>		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартии од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-
Вкупно обврски за тргување	-	-

33. ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ ПО ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ ПРЕКУ БИЛАНСОТ НА УСПЕХ, ОПРЕДЕЛЕНИ КАКО ТАКВИ ПРИ ПОЧЕТНОТО ПРИЗНАВАЊЕ

	Тековна година 2023		Во илјади денари Претходна година 2022	
	сегашна сметковод- ствена вредност	договорна вредност, платлива на достасу- вање	сегашна сметковод- ствена вредност	договорна вредност, платлива на достасу- вање
<i>Депозити на банки</i>				
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
<i>Депозити на други коминтенти</i>				
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>				
Инструменти на пазарот на пари	-	-	-	-
Сертификати за депозит	-	-	-	-
Издадени обврзници	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
<i>Субординирани обврски</i>	-	-	-	-
<i>Останати обврски</i>	-	-	-	-
Вкупно финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-

	Тековна година 2023				Претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината	-	-	-	-	-	-	-	-
дополнителна исправка на вредноста (ослобод.на исправката на вредноста)	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	-

34. ДЕПОЗИТИ

34.1 ДЕПОЗИТИ НА БАНКИ

	Тековна година 2023		Во илјади денари Претходна година 2022	
	кратко- рочни	долго- рочни	кратко- рочни	долго- рочни
Тековни сметки				
во домашни банки	23.947	-	16.813	-
во странски банки	1.330	-	755	-
Депозити по видување				
во домашни банки	-	-	-	-
во странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити				
во домашни банки	-	-	-	-
во странски банки	948.860	-	2.863.303	-
Ограничени депозити				
во домашни банки	-	-	-	-
во странски банки	18.393	-	18.884	-
Останати депозити				
во домашни банки	-	-	-	-
во странски банки	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити				
во домашни банки	-	-	-	-
во странски банки	3.520	-	2.560	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно депозити на банки	996.050	-	2.902.315	-

Ограничените депозити во странски банки во износ од 18.393 илјади денари (2022: 18.884 илјади денари) претставуваат депозити на банки од Србија за кои е отворена стечајна постапка во јануари 2002 година (Белешка 22.1).

СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

34. ДЕПОЗИТИ (продолжение)

34.2 ДЕПОЗИТИ НА ДРУГИ КОМИНТЕНТИ

	Тековна година 2023		Претходна година 2022	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Во илјади денари				
Нефинансиски друштва				
Тековни сметки	20.301.101	-	19.245.521	-
Депозити по видување	250.573	-	81.260	-
Орочени депозити	797.571	527.722	953.908	275.763
Ограничени депозити	525.854	658.417	566.899	585.526
Останати депозити	115.551	-	104.216	-
Обврски врз основа на камати за депозити	12.675	-	8.363	-
	<u>22.003.325</u>	<u>1.186.139</u>	<u>20.960.167</u>	<u>861.289</u>
Држава				
Тековни сметки	93.404	-	182.153	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	35.000	10.000	-	-
Ограничени депозити	27	2.555	27	703
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	367	-	39	-
	<u>128.798</u>	<u>12.555</u>	<u>182.219</u>	<u>703</u>
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Тековни сметки	768.497	-	698.864	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	101.629	50.996	106.109	13.800
Ограничени депозити	1.818	1.740	1.682	4.353
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	705	-	198	-
	<u>872.649</u>	<u>52.736</u>	<u>806.853</u>	<u>18.153</u>
Финансиски друштва, освен банки				
Тековни сметки	61.664	-	67.872	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	143.379	612.670	145.379	550.167
Ограничени депозити	1.417	1.222	1.400	1.291
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	10.614	-	3.858	-
	<u>217.074</u>	<u>613.892</u>	<u>218.509</u>	<u>551.458</u>
Домаќинства				
Тековни сметки	40.362.189	-	37.620.958	-
Депозити по видување	76.457	-	61.466	-
Орочени депозити	10.816.670	19.934.510	13.653.452	15.904.264
Ограничени депозити	1.673.083	284.713	1.730.174	423.171
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	45.897	-	32.850	-
	<u>52.974.296</u>	<u>20.219.223</u>	<u>53.098.900</u>	<u>16.327.435</u>
Нерезиденти, освен банки				
Тековни сметки	1.453.775	-	1.034.737	-
Депозити по видување	1.436	-	1.068	-
Орочени депозити	132.859	132.923	131.672	108.835
Ограничени депозити	55.765	455	77.091	455
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	271	-	103	-
	<u>1.644.106</u>	<u>133.378</u>	<u>1.244.671</u>	<u>109.290</u>
Тековна достасаност	6.463.712	(6.463.712)	7.426.100	(7.426.100)
Вкупно депозити на други коминтенти	<u>84.303.960</u>	<u>15.754.211</u>	<u>83.937.419</u>	<u>10.442.228</u>

35. ИЗДАДЕНИ ДОЛЖНИЧКИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
Обврски врз основа на камати за издадени хартии од вредност	-	-
Вкупно издадено должнички хартии од вредност	-	-

36. ОБВРСКИ ПО КРЕДИТИ

А. Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на давателот

	Во илјади денари			
	Тековна година 2023		Претходна година 2022	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Банки				
Резиденти				
Обврски по кредити	-	2.492.045	-	1.930.695
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	456	-	1	-
нерезиденти				
Обврски по кредити	-	245.980	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	1.296	-	-	-
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Нерезиденти, освен банки				
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Домаќинства				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	645.630	(645.630)	441.800	(441.800)
Вкупно обврски по кредити	647.382	2.092.395	441.801	1.488.895

СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

36. ОБВРСКИ ПО КРЕДИТИ (продолжение)

Б. Обврски по кредити според кредитодавателот

	Тековна година 2023		Во илјади денари Претходна година 2022	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
<i>домашни извори:</i>				
Развојна Банка на Северна Македонија - со краен рок на достасување во 2024 година и каматна стапка од 1% на годишно ниво (2020: 1%)	7	203	464	203
Развојна Банка на Северна Македонија - со краен рок на достасување во 2032 година и каматна стапка од 0% на годишно ниво	-	1.411.646	419.583	1.411.606
Развојна Банка на Северна Македонија – Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на обртни средства за зголемени цени на енергенси- краен рок на достасување во 2025 година и каматна стапка од 0% на годишно ниво	-	45.190	12.508	25.016
Развојна Банка на Северна Македонија – Рамковен договор за учество во програмата за финансирање на проекти за енергетска ефикасност и за обновливи извори на енергија – со краен рок на достасување во 2032 година и каматна стапка од 0% на годишно ниво	-	69.484	9.246	52.070
Развојна Банка на Северна Македонија - Договор за кредит за кредити за обновливи извори на енергија во евра, со краен рок на достасување во 2033 година и каматна стапка од 0.9% на годишно ниво	70	43.134		
Развојна Банка на Северна Македонија - Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија, средно пазарно капитализирани претпријатија и зелена транзиција во евра, со краен рок на достасување во 2035 година и каматна стапка од 1.5% на годишно ниво	379	922.388		
	456	2.492.045	441.801	1.488.895
<i>странски извори:</i>				
Европска банка за обнова и развој - Договор за кредит во евра, со краен рок на достасување во 2029 година и променлива каматна стапка (6М ЕУРИБОР + 1.9пп)	1.296	245.980	-	-
	1.296	245.980	-	-
Тековна достасаност	645.630	645.630	441.800	441.800
Вкупно обврски по кредити	647.382	2.092.395	441.801	1.488.895

36. ОБВРСКИ ПО КРЕДИТИ (продолжение)

Б. Обврски по кредити според кредитодавателот (продолжение)

Обврските по кредити спрема РБСМ се обезбедени со меници, за дел од нив Банката има засновано залог на побарувања во форма на нотарски акт во корист на РБСМ по договори за поткредит со крајните корисници одобрени од кредитните линии, администрирани преку РБСМ.

На 31.05.2022 година Стопанска банка АД Скопје и Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) потпишаа договор за кредитна линија за финансирање на микро, мали и средни компании за финансирање во инвестиции за подобрување на конкурентската предност како и усогласување со техничките стандарди пропишани во Европската Унија и другите земји, во износ од 4 милиони евра. Во текот на 2023 година Банката пласираше средства од кредитната линија на крајни корисници во насока на поддржување на зеленото финансирање. Обврските по кредити спрема ЕБОР се необезбедени и со состојба на 31.12.2023 година Банката е усогласена со ковенантите согласно договорот.

37. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ

	<u>Достасува</u>	<u>Каматна стапка</u>	Во илјади денари	
			Тековна година 2023	Претходна година 2022
<i>Обврски по субординирани депозити</i>				
Обврски за главница			-	-
Обврски врз основа на камати			-	-
			-	-
<i>Обврски по субординирани кредити</i>				
			-	-
			-	-
Обврски врз основа на камати			-	-
			-	-
<i>Обврски по субординирани издадени должнички хартии од вредност</i>				
Обврски за главница			-	-
Обврски врз основа на камати			-	-
			-	-
Откупливи приоритетни акции			-	-
			-	-
Вкупно субординирани обврски			-	-

38. ПОСЕБНА РЕЗЕРВА И РЕЗЕРВИРАЊА

Во илјади денари

	Посебна резерва за вонбилансни кредитни изложени	Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови	Резервирања за пензиите и за други користи за вработените	Резервирања за реструктурирањето	Резервирања за неповолни договори	Останати резервирања	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2022 год.	52.308	10.693	44.430	-	-	-	107.431
дополнителни резервирања во текот на годината	31.053	554	5.958	-	-	-	37.565
(искористени резервирања во текот на годината)	-	-	(541)	-	-	-	(541)
(ослободувања на резервирањата во текот на годината)	(22.765)	(7.474)	(2.294)	-	-	-	(32.533)
Состојба на 31 декември 2022 год.	60.596	3.773	47.553	-	-	-	111.922
Состојба на 1 јануари 2023 год.	60.596	3.773	47.553	-	-	-	111.922
дополнителни резервирања во текот на годината	204.950	396	4.859	-	-	-	210.205
(искористени резервирања во текот на годината)	-	-	(698)	-	-	-	(698)
(ослободувања на резервирањата во текот на годината)	(125.994)	-	(10.482)	-	-	-	(136.476)
Состојба на 31 декември 2023 год.	139.552	4.169	41.232	-	-	-	184.953

Сегашната вредност на резервирањата за пензии и други користи на вработените е утврдена со дисконтирање на проценетите идни парични одливи.

Основните користени актуарски претпоставки се следните:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Каматна стапка	5,90%	3,10%
Просечен пораст на плати	5,50%	5,00%
Стапка на инфлација	3,50%	3,00%

Стапка на морталитет:

Од студијата на стапките на морталитет од минатите години, ја утврдивме илустративната очекувана стапка на морталитет во Република Северна Македонија. Користена е таблица за морталитет, која претставува разумна апроксимација на долгорочната стапка на морталитет во земјата.

39. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	Во илјади денари	
	Тековна	Претходна
	година	година
	2023	2022
Обврски кон добавувачите	5.552	30.537
Добиени аванси	-	-
Обврски за провизиите и надоместите	270	183
Пресметани трошоци	284.799	151.219
Разграничени приходи од претходна година	233.604	223.045
Краткорочни обврски кон вработените	-	-
Краткорочни обврски за користите на вработените	-	-
Останато:		
приоритетни кумулативни акции	90.978	90.978
обврски за дивиденда на приоритетни акции	2.392	2.133
оспорени трансакции со VISA картички	643	533
неалоцирани приливи по депозити и останати приливи	595.506	592.419
обврски кон трговци за недостасани рати по кредитни картички	10.214	9.872
повеќе уплатени средства на кредитни картички	38.954	34.239
обврски за затворање трансакциски сметки - стечај	20.490	21.352
обврски за порамнување со VISA	94.316	482
предвремени отплати по кредити и останати обврски	140.030	112.295
Вкупно останати обврски	1.517.748	1.269.287

Приоритетните неоткупливи кумулативни акции на Банката на 31 декември 2023 година се во износ од 90.978 илјади денари се состојат од 227.444 приоритетни акции со номинална вредност од 400 денари (2022: 400 денари).

Приоритетните неоткупливи кумулативни акции даваат право на првенство во исплата на дивидендата и немаат право на глас. Приоритетните акции не учествуваат подеднакво во поделбата на остатокот од стечајната, односно ликвидационата маса на Банката.

Во 2023 година, Банката издвои износ од 1.365 илјади денари како дивиденда за сопствениците на неоткупливите кумулативни приоритетни акции за 2022 година (2022: 1.137 илјади денари).

За објаснување околу судските спорови види белешка 42.

Со состојба на 31 декември 2023 година, износот 595.506 илјади денари се однесува на примени уплати по кредити кои се неалоцирани најчесто поради тоа што уплатата е направена пред достасување на ратата или станува збор за примена уплата за која се чекаат интрукции за затворање во случаи кога клиентите уплатуваат поголеми износи заради намалување на рокот на кредитите или намалување на ратата (2022: 592.419 илјади денари).

СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

40. ЗАПИШАН КАПИТАЛ

A. Запишан капитал

	Во денари		Број на издадени акции				Во илјади денари	
	Номинална вредност по акција		Обични акции		Неоткупливи приоритетни акции		Вкупно запишан капитал	
	Обични акции	Неоткупливи приоритетни акции	Тековна година 2023	Претходна година 2022	Тековна година 2023	Претходна година 2022	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Состојба на 1 јануари-целосно платени	201.1	400	17.460.180	17.460.180	227.444	227.444	3.602.220	3.602.220
Запишани акции во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализација на опциите на акции	-	-	-	-	-	-	-	-
Поделба/окрупнување на номиналната вредност на акција	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати промени во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември – целосно платени			17.460.180	17.460.180	227.444	227.444	3.602.220	3.602.220

Приоритетните акции презентирани во табелата погоре се запишани како кумулативни приоритетни акции во акционерската книга на Стопанска Банка АД Скопје која се води во Централниот Депозитар за хартии од вредност. Врз основа на информациите обелоденети во Белешка 39, приоритетните акции се евидентирани согласно сметководствената политика на Банката обелоденета во Белешката, Вовед, в) Значајни сметководствени политики, Останати обврски. Согласно сметководствената политика, од вкупниот износ од 3.602.220 илјади денари, прикажан како запишан капитал во табелата погоре, износ од 3.511.242 илјади денари е прикажан како запишан капитал во делот на капитал и резерви и 90.978 илјади денари се прикажани во Останати обврски (Белешка 39).

Б. Дивиденди

Б.1 Објавени дивиденди и платени дивиденди од страна на Банката

	Во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Објавени дивиденди и платени дивиденди за годината	1.106	1.114

Објавените дивиденди и платени во 2023 година во износ од 1.406 илјади денари (2022: 1.114 илјади денари) вклучуваат бруто дивиденда за имателите на приоритетни акции. Информациите за пресметаната дивиденда на приоритетните акции се дадени во белешка 39.

	Во денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Дивиденда по обична акција	0,00	0,00
Дивиденда по приоритетна акција	5,00	5,00

СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

40. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (продолжение)

В. Акционери чија сопственост надминува 5% од акциите со право на глас

Структурата на акционерите кои имаат сопственост која надминува 5% од издадените акции со право на глас на 31 декември 2023 и 31 декември 2022 година официјално објавена и прифатена од Централниот депозитар за хартии од вредност на Република Северна Македонија. Е следната:

Име на акционерот	Во илјади денари		Во %	
	тековна	претходна	тековна	претходна
	година	година	година	година
	2023	2022	2023	2022
	Запишан капитал (номинална вредност)	Запишан капитал (номинална вредност)	Право на глас	Право на глас
Национална Банка на Грција	3.323.094	3.323.094	94,64%	94,64%
Останати	188.148	188.148	5,36%	5,36%
Вкупно	3.511.242	3.511.242	100,00%	100,00%

Запишаниот капитал на Банката на 31 декември 2023 година го сочинуваат 17.460.180 потполно платени обични акции со номинална вредност од 201.1 денари.

Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на еден глас на Собранието на Банката за еквивалент од една обична акција, како и право да учествуваат подеднакво во поделбата на остатокот од стечајната, односно ликвидационата маса на Банката.

Задржана добивка

Нераспределената добивка вклучува нераспределена добивка од тековниот и претходниот период. Генералното собрание на Банката се одржа на 30.05.2023 година. Донесена е одлука за распределба на нето добивката од 2022 година во вкупен износ од 2.374.857 илјади денари како задржана добивка за инвестиции ограничена за распределба на акционерите во износ од 1.449.857 илјади денари и задржана добивка за инвестиции во износ од 925.000. Дополнително, на ова собрание Банката донесе и одлука за прераспределба на дел од акумулираната добивка во добивка ограничена за распределба на акционерите во вкупен износ од 1.540.000 илјади денари.

На ова собрание беше донесена и одлука за прераспределба на неискористената добивка за инвестиции од 2021 година во износ од 922.500 илјади денари како добивка расположлива за распределба на акционерите.

Собранието на Акционери на Банката на седницата одржана на 28.03.2024 година донесе Одлука за прераспределба на дел од акумулираната добивка во добивка ограничена за распределба на акционерите, во вкупен износ од 2.460.000 илјади денари.

Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба

Овие ревалоризациски резерви се состојат од нереализирани добивки и загуби кои произлегуваат од промените во објективната вредност на вложувањата во хартии од вредност расположливи за продажба додека не се продадат или додека не се утврди дека се оштетени. Кај сопственичките хартии од вредност преку нивното депривирање, Банката ќе го препише износот на ревалоризациските резерви на позицијата Акумулирана/Нераспределена добивка.

40. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (продолжение)

Ревалоризациска резерва за преземени средства

Овие ревалоризациски резерви се состојат од разликата помеѓу депризнаената исправка на вредноста на кредитот што се наплатува со преземеното средство и износот на загубата поради оштетување што се признава на датумот на преземање на средството (20% од почетната вредност на преземеното средство).

Други ревалоризациски резерви

Овие резерви за ревалоризација, според МСС19, се состојат од промени кои произлегуваат од повторното мерење (кои ги опфаќаат актуарските добивки и загуби) и повратот на средствата на планот (без камата) кои се признаваат веднаш во останата сеопфатна добивка.

Законски резерви

Во согласност со локалната законска регулатива Банката треба да пресмета и издвои најмалку 5% од нето добивката за годината во законски резерви се додека нивото на законските резерви не достигне износ кој е еднаков на една десетина од основната главнина. Додека законската резерва не го надмине определениот најмал износ, може да се употребува само за покривање на загубите. Кога законската резерва ќе го надмине најмалиот износ и по покривање на сите загуби од годишните завршни сметки, со одлука на Собранието, вишокот може да се употреби за дополнување на дивидендата, доколку таа за деловната година не го достигнала најмалиот износ пропишан од Законот за трговски друштва или од Статутот на Банката.

Останати резерви

Останатите резерви претставуваат фонд кој е утврден врз основа на интерната политика на Банката и се користи за разни намени, класифицирани како рестриktivни.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

41. ЗАРАБОТКА ПО АКЦИЈА

А. Основна заработка по акција

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
<i>Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции</i>		
Нето-добивка за годината	3.470.799	2.371.678
Дивиденда за неоткупливи приоритетни акции	-	-
Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции	3.470.799	2.371.678
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	3.470.799	2.371.678
	Број на акции	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
<i>Пондериран просечен број на обичните акции</i>		
Издадени обични акции на 1 јануари	17.460.180	17.460.180
Ефекти од промените на бројот на обичните акции во текот на годината	-	-
Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември	17.460.180	17.460.180
Основна заработка по акција (во МКД)	198,78	135,83

Б. Разводната заработка по акција

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
<i>Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)</i>		
Нето-добивка за годината која им припаѓа на имателите на обични акции	3.470.799	2.371.678
Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции за ефектите на сите издадени потенцијални обични акции	-	-
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)	3.470.799	2.371.678
<i>Пондериран просечен број на обичните акции (разводнет)</i>		
Издадени обични акции на 1 јануари	17.460.180	17.460.180
Ефекти од издавањето на потенцијалните обични акции	-	-
Пондериран просечен број на обичните акции (разводнет) на 31 декември	17.460.180	17.460.180
Разводната заработка по акција (во МКД)	198,78	135,83

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

42. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ И ПОТЕНЦИЈАЛНИ СРЕДСТВА

42.1 ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Платежни непокриени гаранции		
во денари	1.121.912	1.112.733
во странска валута	468.838	329.784
во денари со валутна клаузула	18.491	20.460
Чинидбени непокриени гаранции		
во денари	698.168	792.671
во странска валута	678.060	616.677
во денари со валутна клаузула	1.156.797	1.248.523
Непокриени акредитиви		
во денари	-	-
во странска валута	474.074	117.708
во денари со валутна клаузула	-	-
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	1.763.198	1.815.314
Неискористени лимити по кредитни картички	4.540.498	4.804.289
Преземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	9.154.998	9.759.469
Останати непокриени потенцијални обврски	16.713	13.348
Издадени покриени гаранции	333.542	359.514
Покриени акредитиви	102.963	103.922
Останати покриени потенцијални обврски	-	-
Вкупно потенцијални обврски пред посебната резерва	20.528.252	21.094.412
(Посебна резерва)	(139.553)	(60.596)
Вкупно потенцијални обврски намалени за посебната резерва	20.388.699	21.033.816

Потенцијалните обврски на Банката се состојат од обврски по основ на гаранции, акредитиви, неискористени пречекорувања по тековни сметки, неискористени лимити по кредитни картички и неискористени кредитни лимити одобрени на правни лица. Од вкупните потенцијални обврски по основ на издадени покриени и непокриени гаранции со рок на достасување до една година се во износ од 3.545.477 илјади денари (2022: 3.033.200 илјади денари). Покриените и непокриените акредитиви се со рок на достасување до 1 година (2022: 1 година). Неискористените пречекорувања по тековни сметки се краткорочни.

Потенцијалните обврски по основ на неискористените пречекорувања по тековни сметки и неискористени лимити по кредитни картички се необезбедени и истите се отповикливи во случај на влошување на кредитната способност на должникот. Каматните стапки на тековни сметки и на кредитните картички и мој кеш во 2023 се движат од 7,25% до 12,89% (2022 година 3,75% до 10,00%).

Потенцијалните обврски на Банката спрема правни лица по основ на гаранции и акредитиви се неотповикливи, додека неискористените кредитни лимити одобрени на правни лица се подложни на годишно ревидирање. Освен покриените гаранции и акредитиви кои се обезбедени со депозит, останатите непокриени гаранции и акредитиви, како и неискористени кредитни лимити одобрени на правни лица се обезбедени со хипотека на недвижен имот, залог на подвижен имот, гаранции и сл.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

42. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ И ПОТЕНЦИЈАЛНИ СРЕДСТВА (продолжение)

42.1 ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (продолжение)

Судски спорови

Банката е вклучена во судски постапки од своето редовно работење. Износот на судските спорови кои се водат против Банката на 31 декември 2023 година, за кои се направени соодветни анализи врз основа на кои раководството на Банката смета дека конечниот исход на овие спорови ќе биде решен на штета на Банката поради што можат да настанат материјално значајни загуби по основ на овие спорови, изнесува 4.169 илјади денари (2022: 3.772 илјади денари). Наведениот износ ги вклучува и казнените камати и останати судски трошоци. Согласно наведеното во 2023 година, Банката изврши резервирање врз основа на судски спорови во износ од 396 илјади денари (2022: 554 илјади денари) (Белешка 38). Во однос на трите судски постапки поведени во текот на 2019 година од страна на имателите на приоритетни акции против Стопанска банка – АД Скопје, тужбите се одбиени како правно неосновани. Во таа насока, еден судски случај е завршен во корист на Банката во сите судски инстанции, а во другите два случаи првостепениот и второстепениот суд пресудиле во корист на Банката на кој начин Банката располага со правосилни пресуди во своја корист.

	Во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
	-	-
Вкупно потенцијални средства	-	-

43. РАБОТИ ВО ИМЕ И ЗА СМЕТКА НА ТРЕТИ ЛИЦА

	Тековна година 2023			Во илјади денари Претходна година 2022		
	Средства	Обврски	Нето позиција	Средства	Обврски	Нето позиција
<i>Администрирање на средства во име и за сметка на трети лица</i>						
Депозити во денари	-	-	-	-	-	-
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	260.891	260.839	52	262.560	262.508	52
Кредити во странска валута	60.443	60.443	-	92.345	92.345	-
Др.побарувања во денари	2.116.107	2.116.107	-	1.418.805	1.418.805	-
Др.побарувања во странска валута	513.435	513.435	-	455.187	455.187	-
<i>Управување на средства во име и за сметка на трети лица</i>						
Депозити во денари	-	-	-	-	-	-
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	-	-	-	-	-	-
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Др.побарувања во денари	-	-	-	-	-	-
Др.побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Старателски сметки	24.226	24.226	-	35.287	35.287	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Вкупно	2.975.102	2.975.050	52	2.264.184	2.264.132	52

СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

44. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИТЕ СТРАНИ

A. Биланс на состојба

	Во илјади денари					
	Матично друштво	Подруж- ници	Придру- жени друштва	Раково- ден кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
31 декември 2023						
Средства						
Вложувања во подружници						
Тековни сметки	16.237	-	-	-	-	16.237
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	-	-	-	425	1.263	1.688
потрошувачки кредити	-	-	-	243	1.343	1.586
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	891.600	-	-	12	8	891.620
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
(Исправка на вредноста)	-	-	-	-	-	-
Останати средства	24	-	-	-	-	24
Вкупно	907.861	-	-	680	2.614	911.155
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	617.718	-	-	28.889	351.183	997.790
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	81.699	-	-	-	-	81.699
Вкупно	699.417	-	-	28.889	351.183	1.079.489
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	-	-	-	-	-	-
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски	-	-	-	-	-	-
(Посебна резерва)	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

44. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИТЕ СТРАНИ (продолжение)

A. Биланс на состојба (продолжение)

	Во илјади денари					
	Матично друштво	Подруж- ници	Придру- жени друштва	Раково- ден кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
31 декември 2022						
Средства						
Вложување во подружници						
Тековни сметки	9.337					9.337
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	-	-	-	652	1.593	2.245
потрошувачки кредити	-	-	-	203	1.534	1.737
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	675.948			80	30	676.058
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
(Исправка на вредноста)	-	-	-	-	-	-
Останати средства	20					20
Вкупно	685.305		-	935	3.157	689.397
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	2.461.840		14.110	49.048	422.089	2.947.087
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	51.745		-			51.745
Вкупно	2.513.585		14.110	49.048	422.089	2.998.832
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	-	-	-	-	-	-
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски	-	-	-	-	-	-
(Посебна резерва)	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

44. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИТЕ СТРАНИ (продолжение)

Б. Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

	Во илјади денари					
	Матично друштво	Подруж- ници	Придру- жени друштва	Раково- ден кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2023 тековна година						
Приходи						
Приходи од камата	17.472		.	36	136	17.644
Приходи од провизии и надомести	67			13	22	102
Нето-приходи од тргување						-
Приходи од дивиденда						-
Капитална добивка од продажба на нетековни средства				96	9	105
Останати приходи						-
Трансфери помеѓу субјектите						-
Вкупно	17.539	-		145	167	17.851
Расходи						
Расходи за камата	45.535			153	11.427	57.115
Расходи за провизии и надомести	1.470					1.470
Нето-загуби од тргување						-
Расходи за набавка на нетековни средства						-
Исправка на вредноста на финансиските средства. На нето-основа						-
Останати расходи	114.502			33.622	9	148.133
Трансфери помеѓу субјектите						-
Вкупно	161.507	-	-	33.775	11.436	206.718

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

44. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИТЕ СТРАНИ (продолжение)

Б. Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни (продолжение)

	Во илјади денари					
	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2022 претходна година						
Приходи						
Приходи од камата	2.953			38	118	3.109
Приходи од провизии и надомести	81			12	18	111
Нето-приходи од тргување						-
Приходи од дивиденда						-
Капитална добивка од продажба на нетековни средства				77	10	87
Останати приходи						-
Трансфери помеѓу субјектите						-
Вкупно	3.034		-	127	146	3.307
Расходи						
Расходи за камата	10.805			460	2.645	13.910
Расходи за провизии и надомести	1.091					1.091
Нето-загуби од тргување						-
Расходи за набавка на нетековни средства						-
Исправка на вредноста на финансиските средства. На нето-основа						-
Останати расходи	104.503			31.300	16	135.819
Трансфери помеѓу субјектите						-
Вкупно	116.399	-	-	31.760	2.661	150.820

В. Надомести на раководниот кадар на банката

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Краткорочни користи за вработените	33.608	31.276
Користи по престанок на вработувањето	-	-
Користи поради престанок на вработувањето	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	-	-
Вкупно	33.608	31.276

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

44. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИТЕ СТРАНИ (продолжение)

Поврзаните субјекти ги вклучуваат најголемите акционери, афилијациите и претпријатија во заедничка сопственост, контрола/управување на Групата, или чии активности се контролирани од страна на Групата. Раководниот кадар на Групата ги вклучува членовите на Управниот одбор и Надзорниот одбор. Сите трансакции со поврзаните субјекти се случуваат во нормалниот тек на работењето на Групата и нивната вредност не се разликува материјално од условите под кои се одвиваат трансакциите со другите субјекти.

Националната банка на Грција е прикажана под Матично друштво и е матична банка на Групата. Трансакциите прикажани под Останати поврзани страни главно се поврзани со НБГ Каиро, поврзано лице во НБГ групацијата, компанија под заедничка контрола, како и поврзаните лица на раководниот кадар. Трансакциите прикажани под подружници се настанати со Стопанска Лизинг ДООЕЛ, компанија која е основана од страна на Банката во 2022 година.

45. НАЕМИ

A. Наемодавател

A.1 Побарувања по финансиски наеми

	Во илјади денари			
	Период на достасување на побарувањата по финансиски наем			
	Вкупно побарувања по финансиски наем	до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
31 декември 2023 (тековна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања на наемот	-	-	-	-
31 декември 2022 (претходна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања на наемот	-	-	-	-

A.2 Побарувања по неотповикливи оперативни наеми

	Во илјади денари			
	Период на достасување на побарувањата по оперативен наем			
	Вкупно побарувања по оперативни наеми	до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
31 декември 2023 (тековна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања на наемот	1.402	1.402	-	-
31 декември 2022 (претходна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања на наемот	1.391	1.391	-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

45. НАЕМИ (продолжение)

А. Наемодавател (продолжение)

А.2 Побарувања по неотповикливи оперативни наеми (продолжение)

	Во илјади денари						Вкупно
	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижности и опрема	
Вредност на имотот даден под оперативен наем:							
31 декември 2023 година		7.915					7.915
	-		-	-	-	-	
31 декември 2022 година	-	8.477	-	-	-	-	8.477

Договорените побарувања за наем се однесуваат на дел од имот преземен за наплата на ненаплатени побарувања и помал дел сопствен имот кој што Банката во изминатиот период го користела за свои потреби но повеќе не го користи и го издава под наем на трети страни. Договорите за наем содржат клаузула на ревидирање на договорената цена на наемот согласно пазарните услови, во случај ако наемателот го остварува своето право да го обнови договорот за наем. Идните приходи од наем се приближни на нивото на тековните приходи од наемнини. Приходите од наемнини во 2023 година изнесувале 1.402 илјади денари (2022:1.391 илјади денари) (Белешка 11).

Б. Наемател

Б.1 Обврски по финансиски наеми

	Во илјади денари			
	Период на достасување на обврските по финансиски наем			
	Вкупно обврски по финансиски наем	до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2023

45. НАЕМИ (продолжение)

Б. Наемател (продолжение)

Б.1 Обврски по финансиски наеми (продолжение)

	Во илјади денари						
	Други ставки на недвижности и опрема						
	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Вкупно	
Вредност на имотот земен под финансиски наем:							
Набавна вредност							
Состојба на 1 јануари 2022	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2023	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023	-	-	-	-	-	-	-
Акумулирана амортизација и оштетување							
Состојба на 1 јануари 2022	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загуба поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2023	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загуба поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023	-	-	-	-	-	-	-
Сегашна сметководствена вредност							
на 1 јануари 2022 година	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2022 година	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2023 година	-	-	-	-	-	-	-

СТОПАНСКА БАНКА АД – Скопје

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023

45. НАЕМИ (продолжение)

Б. Наемател (продолжение)

Б.2 Обврски по неотповикливи оперативни наеми

	Во илјади денари			
	Период на достасување на обврските по оперативен наем			
	Вкупно обврски по оперативни наеми	до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-

46. ПЛАЌАЊА ВРЗ ОСНОВА НА АКЦИИ

	Во илјади денари	
	Тековна година 2023	Претходна година 2022
Датум на давање на опцијата	-	-
Датум на истекување на опцијата	-	-
Цена на реализација на опцијата	-	-
Цена на акцијата на датумот на давање на опцијата	-	-
Варијанса	-	-
Очекуван принос на дивиденда	-	-
Каматна стапка	-	-
Објективна вредност на датумот на давање на опцијата	-	-

	Тековна година 2023		Претходна година 2022	
	број на опциите за акции	пондери- рана просечна цена за опциите за акции	број на опциите за акции	пондери- рана просечна цена за опциите за акции
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-
Промени во текот на годината				
Опции дадени на членовите на Надзорниот одбор	-	-	-	-
Опции дадени на членовите на Управниот одбор	-	-	-	-
Останати дадени опции	-	-	-	-
Форфетирани опции	-	-	-	-
Опции со истечен краен рок	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ**31 декември 2023****47. ПОДРУЖНИЦИ НА ГРУПАТА****Подружници**

Значајна подружница на Банката е СТОПАНСКА ЛИЗИНГ ДООЕЛ Скопје. Своите активности ги извршува во Република Северна Македонија. Банката има целосна сопственост на друштвото.

Значајни ограничувања

Банката нема значајни ограничувања на својата способност да ги користи средствата или да ги подмирува обврските.

48. ДАНОЧНИ РИЗИЦИ

Консолидираните финансиски извештаи и сметководствената евиденција на Групата подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година, и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Групата не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски врз оваа основа.

49. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА БИЛАНСОТ НА СОСТОЈБА

Не постојат материјални последователни настани од датумот на Билансот на состојба до датумот на издавање на посебните финансиски извештаи, кои би биле предмет на известување во посебните финансиски извештаи.

50. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Официјалните девизни курсеви користени при искажувањето на најзначајните билансни позиции деноминирани во странска валута се следните:

	<u>31.12.2023</u>	<u>Во денари</u> <u>31.12.2022</u>
1 УСД	55,6516	57,6535
1 ЕУР	61,4950	61,4932

Стопанска Банка АД - Скопје

Консолидирана годишна сметка

За годината која завршува на 31 декември 2023 година

ЕМБС: 04065549

Целосно име: Стопанска Банка АД Скопје

Вид на работа: 570

Тип на годишна сметка: Консолидирана годишна сметка

Тип на документ: Консолидирана годишна сметка

Година: 2023

Листа на прикачени документи:

Финансиски извештаи

БИЛАНС НА СОСТОЈБА

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5
	АКТИВА:			
1.	Парични средства и парични еквиваленти	140	20.633.597.952	22.829.619.583
2.	Вложувања во должнички хартии од вредност кои може да се користат за рефинансирање во НБРМ (142+143-144)	141	2.433.623.628	3.552.499.148
2а.	Благајнички записи	142	1.835.845.915	1.827.385.254
2б.	Државни хартии од вредност	143	597.777.713	1.725.113.894
2в.	Исправка на вредноста	144		
3.	Кредити на и побарувања од банки (146+147+148-149)	145	297.437.115	326.561.779
3а.	Кредити	146	19.056.542	19.119.429
3б.	Депозити	147	288.451.314	317.805.493
3в.	Останати побарувања	148		
3г.	Исправка на вредноста	149	10.070.741	10.363.143
4.	Кредити на и побарувања од други коминтенти (151+152-153)	150	85.916.702.760	92.307.683.336
4а.	Кредити	151	89.129.769.060	95.797.576.414
4б.	Останати побарувања	152		
4в.	Исправка на вредноста	153	3.213.066.300	3.489.893.078
5.	Должнички хартии од вредност (155+156+157-158)	154	9.696.522.914	9.590.529.145
5а.	Благајнички записи	155		
5б.	Државни хартии од вредност	156	9.696.522.914	9.590.529.145
5в.	Останати должнички хартии од вредност	157		
5г.	Исправка на вредноста	158		
6.	Вложувања во сопственички инструменти	159	94.604.580	92.772.836
7.	Вложувања во придружени друштва (161+162)	160		
7а.	Вложувања во банки	161		
7б.	Останати вложувања во придружени претпријатија	162		
8.	Вложувања во подружници (164+165)	163		
8а.	Вложувања во банки	164		
8б.	Останати вложувања во подружници	165		
9.	Заеднички вложувања (167+168)	166		
9а.	Заеднички вложувања во банки	167		
9б.	Останати заеднички вложувања	168		
10.	Нематеријални средства (170+171+172+173+174)	169	136.870.421	192.504.759
10а.	Основачки издатоци	170		
10б.	Издатоци за истражување и развој	171		
10в.	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	172		
10г.	Гудвил	173		
10д.	Останати нематеријални средства	174	136.870.421	192.504.759
11.	Материјални средства (176+177+178)	175	907.734.474	957.600.537
11а.	Земјиште	176		
11б.	Недвижности и опрема	177	758.196.811	652.604.311
11в.	Останати материјални средства	178	149.537.663	304.996.226
12.	Останати средства/побарувања (180+181+182+183+184+185+186+187+188+189+190+191-192)	179	2.676.004.417	1.516.251.136
12а.	Ограничени депозити	180		
12б.	Деривативни средства чувани за управување со ризик	181		

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5
12в.	Вградени деривативи	182		
12г.	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	183		
12д.	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	184	93.408.400	132.324.442
12ѓ.	Заложени средства	185		
12е.	Аванси за нематеријални средства	186		
12ж.	Аванси за материјални средства	187		
12з.	Побарувања за данок на добивка	188		
12с.	Одложени даночни средства	189		
12и.	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетно признавање	190		
12ј.	Останати побарувања	191	2.607.726.565	1.413.075.153
12к.	Исправка на вредноста	192	25.130.548	29.148.459
13	Одложени приходи и однапред платени трошоци	193		464.512
14	ВКУПНА АКТИВА (140+141+145+150+154+159+160+163+166+169+175+179+193)	194	122.793.098.261	131.366.486.771
15	ОБВРСКИ (196+202+208+213+222+223+227)	195	100.594.758.165	105.640.682.868
16	Обврски кон банки (197+198+199+200+201)	196	4.833.010.974	3.735.463.584
16а.	Трансакциски сметки	197	17.567.907	25.276.689
16б.	Депозити	198	2.865.862.930	952.380.169
16в.	Ограничени депозити	199	18.884.234	18.393.096
16г.	Обврски по кредити	200	1.930.695.903	2.739.413.630
16д.	Останати обврски	201		
17	Обврски кон други комитенти (203+204+205+206+207)	202	94.379.646.886	100.058.170.434
17а.	Трансакциски сметки	203	58.850.105.050	63.369.095.800
17б.	Депозити	204	32.091.358.786	33.411.479.811
17в.	Ограничени депозити	205	3.392.772.031	3.207.065.823
17г.	Обврски по кредити	206		
17д.	Останати обврски	207	45.411.019	70.529.000
18	Обврски по издадени должнички хартии од вредност (209+210+211+212)	208		
18а.	Издадени инструменти на пазарот на пари	209		
18б.	Издадени сертификати за депозит	210		
18в.	Издадени обврзници	211		
18г.	Останати издадени должнички хартии од вредност	212		

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5
19.	Останати обврски (214+215+216+217+218+219+220+221)	213	1.270.178.093	1.657.655.795
19а.	Дериватни обврски чувани за управување со ризик	214		
19б.	Вградени деривати	215		
19в.	Обврски за тргување	216		
19г.	Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	217		
19д.	Обврски за данок на добивка	218	891.997	143.984.428
19г.	Одложени даночни обврски	219		
19е.	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех	220		
19ж.	Останати обврски	221	1.269.286.096	1.513.671.367
20.	Одложено плаќање на трошоци и приходи во идните периоди	222		4.439.792
21.	Резервирања за ризици и обврски (224+225+226)	223	111.922.212	184.953.263
21 а.	Резервирања за вонбилансна кредитна изложеност	224	60.596.526	139.553.018
21б.	Резервирања за пензии и за други користи на вработените	225	47.553.303	41.232.334
21 в.	Останати резервирања	226	3.772.383	4.167.911
22.	Субординирани обврски	227		
23.	КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (229+230-231+232+235+236-237+238-239+240)	228	22.198.340.096	25.725.803.903
24.	Залишан капитал	229	3.511.242.198	3.511.242.198
25.	Премии од акции	230		
26.	Откупени сопствени акции (-)	231		
27.	Резерви (233+234)	232	831.373.187	831.373.187
27а.	Законска и статутарна резерва	233	831.373.187	831.373.187
27б.	Останати резерви	234		
28.	Ревалоризациски резерви и останати разлики од вреднувањето	235	147.155.195	203.820.662
29.	Добивка за финансиската година	236	2.371.678.347	3.470.798.340
30.	Загуба за финансиската година (-)	237		
31.	Задржана добивка	238	15.336.891.169	17.711.748.186
32.	Пренесена загуба (-)	239		-3.178.670
33.	* Малцинско учество	240		
34.	ВКУПНА ПАСИВА (195+228)	241	122.793.098.261	131.366.486.771
	ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА			
35.	Вонбилансна евиденција-актива	242	62.731.211.850	66.430.942.406
36.	Вонбилансна евиденција-пасива	243	62.731.211.850	66.430.942.406

БИЛАНС НА УСПЕХ

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5
1.	Приходи од камата	1	4.424.196.759	6.213.894.095
2.	Расходи за камата	2	219.561.787	472.329.958
3.	Приходи за провизии и надомести	3	1.521.304.367	1.568.551.148
4.	Расходи за провизии и надомести	4	622.665.886	755.934.604
5.	Приходи од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања	5		
6.	Нето добивка од трансакции со хартии од вредност	6	26.207	100.487
7.	Нето загуба од трансакции со хартии од вредност	7		
8.	Нето добивка од курсни разлики	8	157.531.964	145.505.868
9.	Нето загуба од курсни разлики	9		
10.	Останати приходи од дејноста	10	673.963.836	910.553.354
11.	Трошоци за вработените (012+013+014)	11	957.191.732	1.069.487.885
11а.	Плати	12	494.652.038	544.218.492
11б.	Трошоци за даноци и придонеси за задолжително социјално осигурување	13	253.639.308	282.507.915
11в.	Останати користи за вработените	14	208.900.386	242.761.478
12.	Амортизација на нематеријални средства и материјални средства	15	130.464.074	160.910.529
13.	Исправка на вредност на нематеријални средства и материјални средства	16	27.111.932	(94.649.533)
14.	Исправка на вредност, посебна резерва и резервирања (018+019+020)	17	1.228.903.653	1.378.375.896
14а.	Исправка на вредноста на активните билансни побарувања	18	1.225.810.026	1.296.966.995
14б.	Посебна резерва за вонбилансна кредитна изложеност	19	8.288.357	78.956.492
14в.	Останати резервирања	20	(5.194.730)	2.452.409
15.	Расходи од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања	21		
16.	Останати расходи од дејноста	22	977.283.624	1.242.085.855
17.	Добивка од редовно работење (001+003+005+006+008+010) – (002+004+007+009+011+015+016+017+021+022)	23	2.613.840.445	3.854.129.758
18.	Загуба од редовно работење (002+004+007+009+011+015+016+017+021+022)– (001+003+005+006+008+010)	24		
19.	*Добивка од прекинато работење	25		
20.	*Загуба од прекинато работење	26		
21.	Добивка пред оданочување (023+025-026)	27	2.613.840.445	3.854.129.758
22.	Загуба пред оданочување (024+026-025)	28		
23.	Данок од добивка (дел од Даночниот биланс)	29	242.162.099	383.331.417
24.	Добивка за финансиската година (027-029)	30	2.371.678.346	3.470.798.341
20.	Загуба за финансиската година (029-027) или (028+029)	31		
	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	32	947	945
	Број на месеци на работење	33	12	12

ДРЖАВНА ЕВИДЕНЦИЈА

Ред. бр.	Сметка*		Ознака на АОП	Износ	
				2022	2023
1	2	3	4	5	6
1.	0001	Набавна вредност на трошоци за развој на сопствени цели (интерен проект)	601		
1.а.		Плата и надоместоци на плата на вработени кои директно работат на развој на интерен проект	602		
1.б.		Трошоци за материјали и услуги користени или потрошени при развојот на интерен проект	603		
1.в.		Амортизација на недвижности, постројки и опрема користени при развојот на интерен проект	604		
1.г.		Амортизација на патенти и лиценци користени при развојот на интерен проект	605		
2.	0008	Оштетување на трошоци за развој за сопствени цели (интерен проект)	606		
3.	009	Акумулирана амортизација на трошоци за развој за сопствени цели (интерен проект)	607		
4	000	Сегашна вредност на трошоци за развој за сопствени цели (интерен проект) (=АОП 171 од БС)	608		
5	0051д	Набавна вредност на софтвер со лиценца	609	643.204.799	751.998.895,00
6	0058д	Оштетување на софтвер со лиценца	610		
7	0059д	Акумулирана амортизација на софтвер со лиценца	611	506.334.377	559.494.163,00
8	005д	Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 174 од БС)	612	136.870.421	192.504.759,00
9	0051д	Набавна вредност на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба	613		
10	0058д	Оштетување на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба	614		
11	0059д	Акумулирана амортизација на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба	615		
12	005д	Сегашна вредност на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 174 од БС)	616		
13	0051д	Набавна вредност на набавени бази на податоци	617		
14	0058д	Оштетување на набавени бази на податоци	618		
15	0059д	Акумулирана амортизација на набавени бази на податоци	619		
16	005д	Сегашна вредност на набавени бази на податоци (< или = АОП 174 од БС)	620		
17	0051д	Набавна вредност на бази на податоци развиени за сопствена употреба	621		
18	0058д	Оштетување на бази на податоци развиени за сопствена употреба	622		
19	0059д	Акумулирана амортизација на бази на податоци развиени за сопствена употреба	623		

Ред. бр.	Сметка*		Ознака на АОП	Износ	
				2022	2023
1	2	3	4	5	6
20	005д	Сегашна вредност на бази на податоци развиени за сопствена употреба (<или = АОП 174 од БС)	624		
		Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
21	02001+02011+02021	Набавна вредност на градежните објекти	625	1.347.012.891	1.363.221.258
22	02009+02020+02029	Акумулирана амортизација на градежни објекти	626	686.725.929	719.827.019
23	02008+02020+02028	Оштетување на градежни објекти	627	298.000	298.000
24		Сегашна вредност на градежните објекти (< или = од АОП 177 од БС)	628	659.988.962	643.096.239
25	02111	Набавна вредност на транспортните средства	629	3.558.171	36.811.618
26	02119	Акумулирана амортизација на транспортни средства	630	3.547.794	6.072.133
27	02118	Оштетување на транспортни средства	631		
28		Сегашна вредност на транспортните средства (< или = од АОП 177 од БС)	632	10.378	30.739.485
29	02121+02181д	Набавна вредност на информациска и телекомуникациска опрема ²⁾	633	358.082.067	532.010.528
30	02129+02189д	Оштетување на информациска и телекомуникациска опрема	634		
31	02128+02188д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) на информациска и телекомуникациска опрема	635	324.723.717	360.913.397
32		Сегашна вредност на информациска и телекомуникациска опрема (< или = од АОП 177 од БС)	636	33.358.350	171.097.131
33	02181д	Набавна вредност на компјутерска опрема ³⁾	637	376.974.051	405.946.417
34	02189д	Оштетување на компјутерска опрема	638		
35	02188д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) на компјутерска опрема	639	349.741.737	365.007.388

Ред. бр.	Сметка*	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				2022	2023
1	2	3	4	6	6
36		Сегашна вредност на компјутерска опрема (< или = од АОП 177 од БС)	640	27.232.314	40.939.029
37		Оригинални уметнички и литературни дела (< од АОП 178 од БС)	641	5.153.321	5.153.320
38		Драгоцени метали и камења	642		
39		Антиквитети и други уметнички дела	643		
40		Други скапоцености	644		
		В. ПРИХОДИ			
41	6490	I. Добивки од курсни разлики (= на АОП 008 од БУ)	645	157.531.964	145.505.868
		II. Приходи по основ на капитални вложувања и капитална добивка			
42	650	Реализирани дивиденди (647+648+649) (< или = на АОП 005 од БУ)	646		2.465.330
42.а.	6500	Нефинансиски друштва	647		2.465.330
42.б.	6505	Финансиски друштва	648		
42.в.	6508	Нерезиденти (АОП 650+651)	649		
42.в.а.	65080	Нефинансиски друштва	650		
42.в.б.	65085	Финансиски друштва	651		
43	651	Приходи од вложувањата во придружени друштва, подружници и во заеднички вложувања (< или = на АОП 005 од БУ)	652		
44	659	Капитални добивки реализирани од продажбата на средства (< или = на АОП 010 од БУ)	653	40.921.481	89.014.438
		III. Други приходи			
45	682	Приходи од минати години (< или = на АОП 010 од БУ)	654	3.433.867	636.908
46	683	Приходи врз основа на судски тужби, даноци и други административни такси (< или = на АОП 010 од БУ)	655	9.165.734	8.991.828
47	687	Приходи по основ на девизно работење (< или = на АОП 010 од БУ)	656		
48	688	Други приходи (< или = на АОП 010 од БУ)	657	11.496.664	34.271.456

Ред. бр.	Сметка*	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				2022	2023
1	2	3	4	6	6
		Г. РАСХОДИ			
49	61	I. Расходи за провизии и надомести (= на АОП 004 од БУ)	658	622.665.886	755.934.604
50	619	Премии за осигурување на депозити ($<$ или = на АОП 022 од БУ)	659	166.674.120	179.488.664
51		III. Трошоци за вработените (661+664+665) (= на АОП 011 од БУ)	660	957.191.732	1.069.487.885
51.a.	620	Трошоци за плати	661	748.291.346	826.726.407
51.6.	620д	Придонеси од плати ($<$ или = на АОП 013 од БУ)	662	209.490.638	
51.в.	620д	Даноци од плати на АОП 013 од БУ (=	663	44.148.670	
52	621	Надомести за плати или = на АОП 014 од БУ ($<$	664		242.761.478
53	622	Надомести за вработените врз основа на колективен договор	665	208.900.386	
		II. Останати расходи			
54	623	Материјални и слични трошоци ($<$ или = на АОП 022 од БУ)	666	162.892.253	140.483.691
55	624	Трошоци за услуги или = на АОП 022 од БУ ($<$	667	385.979.137	193.168.110
56	624д	Премии за осигурување ($<$ или = на АОП 022 од БУ)	668	8.553.317	9.807.647
57	624д	Трошоци за надомести и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители ($<$ или = на АОП 022 од БУ)	669	1.533.809	1.791.621
58	625	Трошоци за службени патувања ($<$ или = на АОП 022 од БУ)	670	4.637.973	5.475.426
59	627	Трошоци за репрезентација, маркетинг и пропаганда ($<$ или = на АОП 022 од БУ)	671	86.008.681	97.824.704
60	628	Други административни трошоци ($<$ или = на АОП 022 од БУ)	672	36.517.994	41.567.977
61	632	Трошоци од минати години или = на АОП 022 од БУ ($<$	673	710.584	1.192.467
62	633	Даноци и придонеси од приходот ($<$ или = на АОП 022 од БУ)	674	1.634.970	967.103
63		Придонеси од приходот (676+677+678+679)	675	1.753.338	1.406.894
63.a.	633дел	Придонеси и членарини на здруженија и комори	676	1.693.338	1.271.484

Ред. бр.	Сметка*	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				2022	2023
1	2	3	4	6	6
63.б.	633дел	Комунални такси	677	60.000	135.410
63.в.	633дел	Придонес за користење на градежно земјиште	678		
63.г.	633дел	Останато	679		
64	634	Трошоци за парични казни, такси и судски решенија (< или = на АОП 022од БУ)	680	1.379.473	3.008.174
65	635	Трошоци за изработка на таксени и административни вредносници (< или = на АОП 022од БУ)	681		
66	637	Трошоци за девизно - валутно работење (< или = на АОП 022од БУ)	682		
67	638	Други трошоци (< или = на АОП 022од БУ)	683	28.650.861	16.937.522
68	639	Капитална загуба реализирана од продажба на средства	684		
69	6491	IV. Загуби од курсни разлики (= на АОП 009 од БУ)	685		
		Д. ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ			
70		Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	686	947	945
71		Исплатена дивиденда	687	1.113.535	1.106.095

СТРУКТУРА НА ПРИХОДИ ПО ДЕЈНОСТИ

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредност за тековна година	Нето за тековна година
2473	64.19 Друго монетарно посредување				8.838.604.952

Потпишано од:
Јулијана Прошев

СКОПЈЕ
13
ОПЈЕ

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.